

Janáčkova akademie múzických umění v Brně

Brno 2018

MOLOCH

Sborník literárních prací posluchačů
Divadelní fakulty JAMU

25. ročník

Salónu původní literární tvorby JAMU

projekt vznikl ve spolupráci s agenturou Dilia

© Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2018

ISBN 978-80-7460-132-3

25. ročník Salónu původní tvorby se zabývá otázkami spojenými se způsoby a hledisky poměřování užitečnosti produkce člověka a zároveň chce upozornit na moc, substanci či systém, který naši práci a výsledné produkty hodnotí.

Ať již produkujeme hmotné nebo nehmotné užité hodnoty, realizují se jen v procesu spotřeby. Každý takovýto užitečný předmět lze zkoumat ze dvou hledisek, a sice z kvalitativního a kvantitativního. Tyto produkty jsou hlavně předměty vnější, které svými vlastnostmi uspokojují jistou lidskou potřebu.

Nepřicházíme tak ale o celou škálu vnitřních měřítek, osobních rozhodnutí, která nejsou diktována nutností spotřeby a soutěží?

Může naše tvorba někoho uspokojit?

Jak produktivní je ve skutečnosti naše fakulta?

Obsah

Matouš Adam 2. ročník Fyzického divadla

Hostina	11
---------------	----

Bernadeta Babáková 1. navazující ročník Rozhlasové a televizní dramaturgie

Kdyby náš starý tlustý kocour mohl mluvit.....	15
Kuchyň.....	17
Návod na život.....	20
Tři dny Tři věci	28

Alexandra Bolfová 1. navazující ročník Divadelní dramaturgie

Hoří Vám u prdele	33
Matka a dENIS	35
Nástupiště číslo jedna	36
Serenáda na nás	39
Slovákům a latentním kněžům	41
Sonáta příšer	42
Spojení	46
Ve tmavé místnosti	48

Lucie Hrochová 2. ročník Fyzického divadla

Jednoho večera se tak chystám	51
Tak vám ji vracím	52

Eva Kolomazníková 1. ročník Divadelní dramaturgie

Cesta do Erinu	57
----------------------	----

Vladimír Mareček 3. ročník Rozhlasové a televizní dramaturgie

Detox	73
Jak v Kocourkově nosili do radnice světlo	76
Malíř a Komisař	84
Osvoboditelé a porobení	87

Marie Mlatečková 1. ročník Divadelní dramaturgie

Setkání s cizincem.....	91
Vypadá to na svobodu	99

PRDAK Přátelé rozhlasu, divadla a kinematografie	
Rady nesmělému chlapci	107
Studenokrevnost obojživelníků	108
Údržbář pštrosů	109
Anna Prstková 2. ročník Činoherní režie	
# blessed	113
Petr Smyczek 1. ročník Činoherní režie	
Stalo se ve výtahu	117
Lenka Sobotková 2. ročník Dramatické výchovy	
Pódia	151
Michael Sodomka 3. ročník Rozhlasové a televizní dramaturgie	
Adéla a její zachránce	157
Strýčkův návrat z Rakouska	158
Hezkej perspektivní kluk.....	159
Sabina Šlachťová 1. ročník Činoherního herectví	
Poslední nedorozumění.....	167
Jana Uhýrková 1. ročník Divadelní dramaturgie	
Etapa	175
Něco z poezie.....	177
Pohádky.....	181
Veronika Volejníková 2. ročník Divadelní dramaturgie	
Ukázková výchova.....	187
Štěpán Vranešic 3. ročník Rozhlasové a televizní dramaturgie	
Dvě postavy z téhle povídky.....	191
Chorobopis	196
Půlnoční sestřička	198

MATOUŠ ADAM

Hostina

Okolo postávají postavy
postavený do pozoru na jazyk.
Ani dotyk, hlavně nenarazit.
Kódový čáry na temenech
nenechávají Tě chladným.
Na skenerech, nechť naskočí
číslice ceny za výhodný meny.
Obydlená těla chtěla obývat obýváky,
kde pro vandráky není pojištění pro případ smrti
zbude ujištění pro jejich děti,
o tom, že přepych
zůstane jako babiččin tepich
v jejich bytě, rukou, v hlavě.
Právě tak akorát rátají s tím, jak se těla chápají
po poptávce
po přestávce je směna,
dovolená je dovolena,
aby regenerovala těla,
která spí v krabicích z kartonu.
Koupíš je v kostkách bujónu,
rozpuštěných v životě,
těkavých při lopotě.
Ochočených v plahočení se za nabídkou.
Pod omítkou jsou fláky masa,
nasáklý slinama,
držený pohromadě
lidskýma slibama.
Dynamy na zadním kole,
lepší šlapat,
než napadnout nápad ze zálohy
podráží ti nohy – pohybem, slovy.
Povykem doby je lobby
za stoly z kostí.
Hostina skončila,
vážení hosti.
Ponožky dolů,
dál jenom bosky.

BERNADETA BABÁKOVÁ

Kdyby náš starý tlustý kocour mohl mluvit

– tak vysolí nadávky ve třech světových řečích. Tyhle věci totiž slýchá nejčastěji; za všechny ty převrhnuté vázy a rozlité kafe, rozhrabaný květináče, utopený toaletní papíry, pochcaný nepřečtený noviny.

– určitě bude mluvit hlavně o sobě (odkoukal to od lidí). Čím by tak mohl bejt, kdyby neztloustl. Filmovou hvězdou, výstavním kouskem, mazlíčkem, pouličním rváčem. *Ten nemilý traumatizující incident – nene, prosím tě, nemůžu žít donekonečna minulostí. Snažím se soustředit na podstatný věci v životě, hledám svou vnitřní rovnováhu, malého Boha uvnitř sebe... Tak jasně, zanechalo to na mně stopu... nedá se jim věřit, syčákům... lidi jsou svině... udělali ze mě eunucha, takže jsem nikdy nemohl mít rodinu... jasně že jsem se snažil, ale pochop! Hele, ty nemáš co kecat, protože na rozdíl ode mě máš koule! Cos to řek? Ty zmetku, já jsem sice kastrát, ale to neznamená, že ti nenatrhnu prdel!*

– přihodil by k tomu nějakou ordinérní romanci, s melancholickým koncem. O lásce, co nezůstala. O hlavě, co potom bolela každý ráno po dobu tří měsíců. O negativních těhotenských testech. O rozbitejch talířích a roztrhanejch fotkách. O kurzu jógy a tajným kouřením. O vajíčkové dietě a neřízené konzumaci čokolády ve tři ráno při poslechu ploužáků.

– třeba by vysvětlil, proč škrábe, prská a syčí, když přijde návštěva a chce se s tím rozkošným kocourkem poňuchnat.

– možná by si radši nechal pro sebe, co se dělo ten jeden březnový víkend, když spolumylácká odjela do Drážďan.

– podal by svědectví o parku, na který má tak dobrý výhled z parapetu svého okna. Jak se tam zlatá mění v rudou a hnědou, jak se převaluje v dunách a víří ve spirálách, když táhne vítr od řeky. Jak se tudy ráno loudají chlapi v monterkách, od úst jim jde pára a uši jim pod pletenými čepkami odstávají. Jak je po chvíli nahradí uřvaní kluci s rozepnutými bundama, rozvázanými tkaničkama a nezavřenými baťohama. Jak si na lavičky posedají babičky, s vyčesanými šedivými vlasy a natupírovanými vosíma hníždama, nahozenými růžovým přelivem. Projdou tu ještě jednou, s velkou nákupní taškou, ohlé tak prazvláštne, pokroucené jak vrby u splavu. Pak přijde parta bezdomovců, jestli se oteplí. Polehají na lavičky a matky tlačící své ratolesti v kočárech, táhnoucí na hrudi pohupující se nateklá prsa, zrychlí krok a nakrčí nos, až je budou někdy krátce po poledni míjet. To málo ze slunce, co k nim dorazí skrz větve stromů a smogovou clonu, rozloží všechny zbytky ethanolu v oběhovém systému a za jejich napučenými víčkama se bude pohupovat sen o odpoledni u vody (moře znají jen z katalogů, na kterých si stelou).

Pak půjdou šolačky, hubené, s dlouhýma nohama a nemožným oblečením. Kadeře hustých vlasů si budou máčet v tatarce a kečupu na obří porci ultramastných hranolek. Ve školní jídelně, pokud jim tedy můžeme věřit, že tam byly, se porýpaly s vidličkou v pravé ruce v rozvařených pirožcích, s výbuchem smíchu a poťouchlým hihňáním odnáší rozvrtané *boží dary*, podmalovanými očima fixují pohledy spolužáků.

Pak půjdou lidi z práce, budou mít větrovky a obleky a šaty a včera ráno vyleštěné boty. Budou se míjet pohledama a zdravit pohybem hlavy. Kouknou se naučeným způsobem, v jaké fázi zániku je asi právě retko toho, koho mívají. Kolik jim asi zbývá potahů, než dojdou na konec parku nebo plechovému odpadkovému koši, jehož obsah pospávají vágusové důkladně prošetří, sotva se proberou z odpolední dřímoty.

Proběhne muž s pěti velkými růžemi, pán s velkým zlatým snubákem se tu otočil ještě na jednu cigaretu, tak parkem projde stejnou cestou celkem třikrát, dívka s krásnými nohama a pepito sukní potlačí píchlé kolo. Pak padne soumrak, v parku nejsou lampy a kocour se podívá na ty dva, co ještě nevylezli z postele.

Kdyby náš starej tlustej protivnej kocour mohl mluvit, asi by si o drbání na zádech říkal jinak než olizováním mých palců u nohou.

Říkal by vtipy a košilaté anekdoty.

A otřel by se mi o zápěstí a připomněl mi, že jsem zase nevyndala koš.

V noci, kdy mě budí jeho velký svítící oči, by řekl jen „spinkej“.

A kdybych z výlevky tahala chlupy a zvratky a cizí vlasy, vyskočil by na kraj vany a řekl „chuděrko“.

A až bych s rozkousanými nehtama šluchovala nervózně červený máčka v okně na pračce, kde jsem ještě před půl rokem prala *jeho* trika, sedl by si vedle mě a řekl „nekuř tolik, kašleš jako tuberák“.

A že ho mrzí ty rozbitý hrnky, rozlité polívky, zničený serepetičky, rozsypaný pudry, rozškrábaná omítka, okousaná podlaha, moje modřiny, depky, zkaženej žaludek, začínající vrásky, černý svědomí, posranej život a padající vlasy.

Jenže náš kocour nemluví.

Kuchyň

*Kuchyň je prolezlá
zem/*

*/syčí v ní brambory/
/kašírka jako v
Hollywoodu/ /není z
ní vidět ven.*

„Kuchyně, hrozně rád sedávám v kuchyni. Znáš to. Taková ta ženská práce všude kolem, nádobí, sušený bylinky, cvrkot, bublající polívka nebo co se tak asi může vařit v hrncích. Hrozně rád tam překážím a zavazím, motám se mezi prkýnkama a miskama se salátem, vylupuju z vánočky zapečený mandle a hrozinky, ujídám kyselý okurky a nakládaný houby. Mám rád to teplo od kamen, nemyslím kachláky, nejsem Ef El Věk, stačí plynovej sporák nebo varná deska. Teplo se tam rozpouští ještě chvíli po tom, co všichni dojí. Oběd se může klidně podávat v půl páté, ale od dvanácti tam hřaduju, popíjím pivo a dívám se, jak si nechtě vtírá mouku do vlasů, jak jí semínka lnu padají mezi prsty bosých nohou, jak ukazováčkem s oprýskaným černým lakem loví zbytky skořápek z amolety, jak je ponořená do toho, co dělá, jak velkýma očima zahloubaně sleduje každej pohyb svých rukou, pátravě hledí na pokličky a podezíravě krčí obočí, když něco začne syčet. Rychlýma pohybama stále něco umývá a cáká kolem sebe vlažnou vodu, občas se jí smekne noha po bramborové šlupce, co jí odpadla na zem. Hryže si rty, ponořená v té alychymii, ani si nevšimne, že jsem se zvedl a nasávám vůni jemné kůže jejího krku i dušené brokolice.

Odmlka

Významné odkašlání

Pak se snažíme seškrábat připáleninu a sníst jen ty lepší, neseškvařený půlky ze všeho, co tak soustředěně připravovala. Jenže je to většinou nehotové. Ještě že víno v lednici se nerozvaří ani nespeče.

Hrozně rád sedávám v kuchyni.

I když si potom stejně musíme večer zajít někam na pořádný jídlo.“

Odmilka

„Minulej měsíc jsem se vzbudila v cizí posteli. V cizím bytě. Nebylo to zlý. Nebylo mi zle. Na povlečení byly makový kvítečky a prostěradlo mělo neutrální šedivou barvu. Froté. Klidně bych spala ještě dýl. Jen ta holka vedle mě strašně chrápala. A všude kolem byly takový ty stříbrný konfety. Tak jsem se ještě hodinu převalovala. A pak jsem zjistila, že už je půl třetí odpoledne. A že jsem posledních dvacet hodin nic nejedla. A že mám fakt hrozně hlad. Překročila jsem tu bludičku zamotanou do svých vlastních vlasů a pomalu se šourala bytem. Trochu mě překvapila zkosená chodba. Seděla jsem si palce u nohou, jak jsem hledala rovnováhu. Ale lidi jsou moudří. Teda ti lidi, co navrhují řadový bytovky. Nějakým základním instiktem nebo pomocí bytového podvědomí jsem objevila koupelnu, záchod a taky kuchyň. To byla pecka. Žádné holobyt půlročního podnájmu. Pořádná luxusní kuchyň vyšší střední třídy. Určitě mají i garáž a v ní oktávku. Nějaký takový středostavovský vozítko s metalízou. Panejo. Bylo to epičtější než ten nekonečný večírek. Velká lednice, AAAA +++, sahající ke stropu, bez magnetků, obrázků a podobných hovadin, zato nadupaná od svrchu až dolů. Všechno, na co bys mohl mít chuť: salámy, šunky, jogurty, kefíry, cizokrajný ovoce, jehož jména ani neznám, přesnídávky, sýry, olivy, ančovičky, tři druhy echt italského pesta, plechovky fazolí, ananasu, meruněk, nutela, jíška, zahušťovadla, puding, šlehačka, smetana, margarín, gérvais, bylinkový máslo, snítky medvědího česneku, cucací kondezovaný mlíko v modré tubičce. Zamotala se mi z toho hlava.

Přemýšlela jsem, jestli je to nezdvořilý, vzít si třeba ten karamelovej dezert s pěnou z rostlinných tuků, na kterej jsem dostala hroznou chuť. Bylo jich tam ještě pět, ale co když je mají spočítaný? Takový věci jsem si nekoupila už strašně dlouho. Postupně jsem z ledničky vždycky něco vytáhla, něco hodně luxusního, ze smetany, másla a panenského olivového oleje, ale pak mi to ztěžklo v ruce, a tak jsem to vrátila. Udělala jsem to asi třicetkrát –

Odmilka

Hladové polknutí naprázdno způsobené nepodmíněnými reflexy,

až se z toho nekonečného otevírání a zavírání ledničky polámala ta malá žárovka,

co tam svítí.“ *Odmilka*

„Naše matka se už potřetí rozvádí. Nebo to aspoň tvrdí. Vrací se k Tomášovi. My jsme ho s bráchama vždycky nesnášeli. On nás teda taky. Je to holohlavej impotentní

policajt. Nikdy neměl děti. A máma má rovnou tři. Kluky. Pokračovatele rodu. Touhu každého muže.

Když mi bylo čtrnáct, půjčil mi svoji služební pistol a povídal: *svěřím ti tajemství. Je nabitá. Můžeš na mě teď namířit. Můžeš mě dokonce zastřelit, a protože ti ještě nebylo patnáct, nebudeš z toho mít žádný vopletačky. Anebo mi tu bouchačku – tak směšně tomu říkal, jak kdybychom byli na divokém západě, idiot – můžeš mi tu bouchačku pěkně vrátit a říkat mi od teď tatko.*

Bylo mi sice čtrnáct, ale udělalo se mi strašně nanic. Já vím, že takhle malý děcko ví houby, co je to existencionální úzkost, jenže já jsem přesvědčenej, že právě to se mi dělo. Každopádně jsem nezvolil ani jednu z variant, jen jsem tu pistolí odhodil do nejbližší kalužiny, a i když jsem byl už v osmý třídě, rozbřečel jsem se jak malej fakan a utíkal domů.

Máma tehdy zavařovala, ruce po lokty křiklavě rudý od červený řepy. Hned se hystericky vyptávala, co se mi stalo, že brečím a do toho mutuju. Vychrlil jsem to na ni. Řvala tehdy na Tomáše, že je vymaštěnej magor, držela mě před sebou demonstrativně za ramena a při každý druhý větě se mnou třásla. On tím svým hrdelním barytonem opakoval poučku z nějaké příručky z policejní akademie, *Ivano, opusť kuchyni, dokud to neuděláš, odmítám se s tebou bavit.* Takhle pořád dokola. Z toho se mi udělalo ještě víc nanic, utekl jsem někam ven za bráchama.

Později, když se před náma máma zavírala v ložnici se sáčkem mražený zeleniny na oku, za náma Tomáš přišel. Přidřepl si do našeho pokoje. Bylo mi to odporný, protože měl v teplákách povolenou gumu a ty mu vždycky sjížděly a ukazovaly tu tenkou čárku tam, kde začínají půlky zadku. A tím stejně stupidním tónem nám odrecitoval další z pouček, co se píšou drobným písmem do vedlejšího sloupečku v naučných brožurách: *až osmdesát procent trestných činů ublížení na zdraví v prostředí domácnosti se odehraje v kuchyni. Proto je třeba všechny neshody řešit smírnou formou, avšak razantně, mimo toto jinak zajisté útulné místo našich domovů.*

Odmlka

Odmlka

Odmlka

Návod na život

Jsem to ale blbka.

Ina vystoupila z autobusu, v lodičkách zaplula do sněhové břečky až po kotníky, které obepínal teňouchký pásek tanečních bot. V duchu se proklínala za ten mizerný nápad vystoupit o zastávku napřed, trochu se projít a třeba si i z nudy zapálit. Nehodlala se tam totiž přihnát jako první. Není nic horšího, než postávat v poloprázdném předsálí a natahovat krk pokaždé, když vrznou vchodové dveře. Člověk si může jít sednout do vedlejší špeluňky nebo si v hlavním sále koupit nějaký předražený drink v plastovém kelímku, odložit si do šatny, klepat kosu, nervózně přešlapovat a užírat se tím, že bude vypadat jako největší nedočkavec, co nemá nic lepšího na práci.

Zadrkotala zuby, nasála trochu ledového únorového vzduchu a začala se brodit zapa-daným chodníkem k tušenému cíli.

Kdyby mě viděla máma...

Jistě by se to neobešlo bez přednášky o zimních botách. Jak může Ina žít, když nemá zimní boty, zimní bundu, zimní kabát? Stejně tak jí chybí jarní bunda, jarní boty a jarní sako. Od povinnosti vlastnit letní kabát je díky tuzemskému klimatu oproštěna. Pod-zimní oděvy se zase dají zaměnit za ty jarní, ale proboha, lnuško, proč si nekoupíš kozačky? Nějaké pěkné, kožené, vždyť máš docela hubený nohy!

Ina se ušklíbla a stáhla hlavu mezi ramena. Ještě tři roky poté, co se odstěhovala z domu snad z jakési setrvačnosti nebo z touhy ctít svoji matku, si každou sezónu koupila pár kozaček, vysokých, obyčejných, kožených, bez podpatku. Bez přemýšlení, prostě to udělala. Protože stačí mít zimní boty a zimní kabát a všechny překážky spo-jené se zimou se zdolávají snáz; Vánoce, Silvestr, zkoušky, výroční plesy.

Plesy...

Ina posmrkla. Zima od noh ji pomalu začala prostupovat. Nedokázala uvěřit, že na gymnázium od chvíle, co opadlo nadšení z poprázdninového shledání, byly středo-školské plesy dlouho očekávanou a vytouženou událostí, po kterých se už nedalo těšit na nic jiného než na konec školního roku.

Že si v deníčku na úkoly vždycky dopředu zakroužkovala dny, kdy byla prodloužená, ples maturantů, výroční ples školy. Že si kvůli tomu holky chodily do přilehlého zdravot-ního střediska pro omluvenky. Většina z nich na gynekologii, jen Ina a ještě pár spících pannen ke kožní lékařce.

Ina se zachechtala.

Vzpomněla si, jak jeden pátek zrušila dermatoložka návštěvní hodiny a Ina marně po celém středisku hledala jinou otevřenou ordinaci. Jak dokonce chvíli uvažovala o tom, že si sedne do čekárny vedle psychatrie, pak se ale přepudrovala, hodně silně, a šla své třídní nakecat, že má příšerně bolestivou menstruaci. Vždycky se u lhaní červenalala, proto tolik toho pudru. Třídní byla zrovna v přechodu a měla pro všechny ženské problémy nebývalé pochopení.

Ina si na tuhle malou lež vzpomněla zanedlouho, když jí po posledním plese v sezóně sahal o tři roky starší bývalý reprezentant florbalového mužstva pod malé černé a polekaně vyjekl při zjištění, že má ruku od krve. Ina to tehdy připisovala svému prohřešku, pamětlivá matčiných slov o tom, že ji každá špatnost dřív nebo později dohoní a zrovna v takový moment, kdy to bude nejméně čekat.

Nelži a neremcej a všechno bude v pořádku.

Kdyby to ale bylo všechno takhle jednoduchý, mami.

Přes silnici svítila vysoká okna kulturního domu. V podloubí postávaly hloučky, pokuřovaly, líbaly se, podávaly si lahve a všechny spojovalo hluboké přesvědčení o tom, jak velice jsou nenápadní. Ina sáhla do kabelky pro mobil (... *všichni rozumní dospělí lidé nosí hodinky. Jen malé děti a senilní nemohoucí se stále ptají, kolik je hodin!*) a odpovídala si, že už asi mohlo být po projevu ředitele i studentském předtančení.

Tak ještě jedno kolečko kolem kulturáku.

„Jé, ahójl!“

Lída jí skáče kolem krku, mluví rychle, jako vždycky, má vyžehlené vlasy až pod pás a kratičké fialové šaty s korzetem.

Je milá, vždycky byla. Je krásná a hubená. To byla taky.

„Hrozně ti to sluší! A ty boty! Ty jsou z háemka nebo ze zary?“

Ina jí nechce říct, že jsou po její sestře a sedm let se na ně prášilo kdesi na půdě, řekne proto jen něco jako „máš krásný vlasy“.

A Lída začne pohazovat hlavou, mluví a mluví, o kondicionérech, o fénech, o zábalech a maskách na vlasy, o žehličkách a arganovém oleji.

Ina zírá kamsi zkrze ni. Nikdy se dostatečně nemohla nabažit její štíhlosti. Lída je skoro průhledná. Taková *víílí*. Když se v hodinách tělocviku musely na začátek hodiny vyrovnat do zástupu podle abecedy, stávala Ina vždycky tak blízko Lídiných vlasů, že mohla cítit heřmánkový šampón, a když se přiblížila ještě o kousek víc, vlasy začaly elektrizovat, vzlínaly se a jiskřily Ině v suchých dlaních.

Ionizační žehlička a kokosové máslo asi zlikvidovaly jejich neposednost a příchyllost.

Inu napadlo, že by to chtěla vyzkoušet. Jestli ty kolagenová vlákna ještě mají schopnost nepatrných výbojů v dlaních, které se jí teď věčně potí a lehce třesou.

„Pojď se podívat, jak tancují!“

Lída ji chytne za ruku a táhne na balkonek; zaprášené lustry, otlučené stoly s bílými plastovými ubrusy, těžké závěsy, chlad z oprýskané omítky.

„Máš se dobře, Lído?“ Ina se snaží překlenout tu dvouroční odmlku, co se neviděly.

„Cože jsi říkala? To je ale děsná kapela!“

„Že, eh, že už tu nikoho neznám. Nejsme tu doufám nejstarší?“

„Myslíš? Haha! Víš, že jsem si už před rokem musela koupit krém na vrásky? Fakt! Hele, zkoušela jsi někdy botox? Myslím, že bychom na to mohly zajít spolu. Prý to bolí, ale budeme pak vypadat dobře, mladší. Dokud seš mladej, nebo tak aspoň vypadáš, máš mnohem větší šanci najít si práci, neptají se tě, jestli chceš mít děti, nebo jestli plánuješ rodinu.“

„A ty teď někde pracuješ?“

„Nojo! Top class.“

„Aha,“ Ina si kouše nehty, „to je nějaká advokátka?“

Lída se prohla a natočila jedním bokem trochu dopředu. Vynikla tak její dlouhá, sošně krásná postava.

Ale kdepak, všechny ty bílé mramorové sochy měly v podbřišku trochu podkožního tuku.

Lída je dokonalá.

„Ne, to je agentura s hosteskama,“ a hned, jako by se bála, dodává, „já si chci nejdřív trochu vydělat, trochu si užít, našetřit si i něco rozházet. Fakt nechci ty nejhezčí roky svého života strávit nahrbená, s neumytou hlavou a v manšestrákách v knihovně. Nechat na sebe řvát nějaký zastydlý profesory, ponižovat se u atestací a oborovek. Teď třeba fotím pro jednu italskou společnost, co vyrábí luxusní boty. Takovou bokovku. Za sedm hodin stání mám tolik, co za měsíc v kanclu. Ale nemysli si, že je to sranda,“ Lída si zuje lesklé špičaté lodičky a ukáže Ině chodidla. Dlouhé prsty na nohách se jí přes sebe podivně kříží, paty jsou plné strupů a oděrků, puchýřů, na nártu pulsují pletence žil, fialových, jako její šaty.

„Panejo.“

„To nic není! Ještě jednu takovou sešn a budu mít dost peněz na plastiku i ortopeda. Podívej, já se za ty roky naučila víc než na kdejaké univerzitě. Když máš peníze a vypadáš dobře, máš všude dveře otevřené. To, že vypadáš dobře, ti pomůže k penězům

a peníze ti zase můžou pomoci vypadat dobře. Je to takhle jednoduchý. Perpetuum mobile!“

Dole pod nimi vířily nesourodé dvojice v pestře strakatém davu. Čím usedleji a obyčejněji byl oblečen muž, tím divočejší a odvážnější měla jeho partnerka šaty. Kanárkově žluté, růžové, rudé, ve všech barvách duhy.

„Není támhleto Tomáš?“ Ina pohodila hlavou směrem k podloubí, kde se nacházel provizorní bar.

„Já tak daleko nevidím! Nevzala jsem si dneska čočky.“

„Ty máš čočky?“

Lída sebou trhla a zatvářila se, jako by jí právě Ina nařkla z toho, že má stehna jako samice kapustňáka.

„Nojo! Asi stárnu,“ pohodila hlavou a pak opět našla svoji spokojeně sebejistou polohu s koženým úsměvem, „to mám z toho věčného řízení a koukání do mobilu v malém rozlišení. Nic vážného!“ Ina z ní cítila prapodivnou nervozitu. Jako by ji každá zmínka o její nedokonalosti vyváděla z těžce nabyté rovnováhy. Jako by snad to, že se lidem kazí zrak, byl nějaký defekt, který by z Lídy dělal méněcenného jedince. Zdála se být natolik pohlcena sama sebou, svojí tělesností a jejími projevy, že se nedokázala vyrovnat ani s počínajícími symptomy krátkozrakosti.

Ina ji pohladila po zápěstí, bylo útlounké, „půjdu ho pozdravit“.

„Koho?“

„No Tomáše přeci.“

„To jdi, musí to bejt pro něj těžký. Poprvé od druháku je tady sám.“

„Eva nepřijde?“

„Ty to nevíš? Oni se rozešli. Ale teď už fakt. Už vážně doopravdy. Eva chtěla svatbu nebo konec. Tomáš se ženit nechtěl, tak od něj odešla. On pak odjel, kamsi na služebku, tam si to asi rozmyslel, jenže když se vrátil, žila už Eva s jeho otcem.“

„Cože?“

„Jestli chceš dneska ušetřit za pití, měla by sis s ním jít zatancovat. Poslední dva měsíce prej prakticky jen zapíjí žal.“

Ina pustila Lídino zápěstí, ale za Tomášem se jí nechtělo. Přišlo jí hloupé za ním přijít a říct *jé, to je mi líto*, když lítost rozhodně necítila. Stejně tak cítila, že už se nezvládne tvářit, že jako o ničem neví a že si chce jen tak zatrsat.

Chce ho vlastně vidět? Je to osm let života, osm let míjení se v šatně a na chodbách, v učebnách chemie a fyziky. Předurčení byli jeden druhému na základě výsledků vědomostních všeobecných testů. Podivná směs doufání, zklamání, blízkosti, příjemných a taky dost nepříjemných zážitků, všechna ta poprvé, co spolu zažívali, ve škole i mimo ni. Hierarchie, která se ve vzájemných vztazích vytvořila během okamžiku a kterou všichni plně akceptovali, nedávala valný smysl. Kdyby se Ina věnovala antropologii a sociologii déle než jeden a půl semestru, třeba by našla obecný vzorec, co by vysvětlil, proč se Tomáš s Evou ocitli na jejím vrcholu, jako nejnadějnější, nejslibnější pár.

V porovnání s nimi neexistují jednotky násobné, pouze jednotky dílčí.

A tak se Ina na každého svého kluka, i na toho florbalistu, dívala jako na procentuální část či zlomek z Tomášovy osobnosti a poměřovala svůj život v přepočtech na desetiny života Evy.

Dokázala opustit střední školu, mámu, město, vysokou, ale tenhle vzoreček měla zarytý hlouběji než em krát gé na druhou.

Rozhodla se proto vyloudit na šatnářce na chvíli svůj kabát bez dalšího poplatku za šatnovné a udělat si kolečko kolem kulturáku.

S pokročilou hodinou bylo stále méně lidí na parketě a stále víc jich postávalo venku. Snad že se v tak důležitý den z nekuřáků stávali kuřáci, nebo že přítmi a pouliční lampy vytvářely v lednové noci melancholickou atmosféru, nebo ten studený vzduch tak dobře chladil hlavu rozpálenou nejrůznějšími očekáváními.

Ina v černých šatech po kolena, se zplihlými vlasy a v těch nemožných, úplně promáchaných lodičkách míjela dívky s šaty ve tvaru svatebního dortu z holywoodských filmů, mladíky ve špatně padnoucích oblecích po otcích, muže v mysliveckých a hasičských stejnokrojích s červenými nosy, extravagantní lokální umělkyně v batikovaných hávech a pak zástupy studentek s cizími saky na štíhlých ramenech.

Prošla se kolem tují a uctivým obloukem minula telefonní budku, altánek milostných dostaveníček jedenadvacátého století.

Osaměle kouřila cigaretu na odlehlé straně kulturáku, přemítala, jestli by chtěla, aby jí zase bylo osmnáct a měla pocit, že je všechno tak strašně snadné. Jestli by zase chtěla prožívat to zdání, že po pár rumech je celý svět její, znovu nepřestávat žasnout nad tím, jak moc jí sluší rudá rtěnka a jak těžké je nosit boty na podpatku.

Nikdy si nevšímalá těch lidí, co přišli na ples a byli víc než o tři, čtyři roky starší. Byla si jistá, že stejně tak si teď nikdo nevšímá jí.

„Máš voheň?“ Vysoká postava se pomalu sesunula vedle Iny. Trošičku nekoordinovaně, a přeci s jistou elegancí.

Tak je to tady. Pomyslela si a rozhodla se dělat, že nic. Beze slova mu připálila.

„Odkdy kouříš?“

„Jen když hodně piju.“

„Dneska to asi ani jinak nepůjde, co?“

„Jsi tu sama?“

„Jak vidíš. A ty? Potkala jsem tu jen Lídu.“

„Taky tak. Tak i tak.“ Zasmáli se.

„Nezajdem na panáka? Musí ti být zima,“ promluvil k jejím chvějícím se kotníkům.

Cestou do kulturáku se z tújí ozývaly všelijaké zvuky, u jejich kmenů bylo možné vidět několik párů nohou. A taky se odtud vykutálela poloprázdná lahev.

„Jak já bych chtěla do tújí!“

„Já už ne.“

Ině se u nohou zastavil kutálející se tuzemák. Posmrkla a zvedla ho ze země, „dáš si?“

„Pozitivní stránka mé dospělosti spočívá mimo jiné v tom, že můžu odmítnout se slovy: rum nepiju.“ Ina pokrčila rameny a napila se.

„Znovu sedmnáct,“ zavrtěl Tomáš hlavou a vzal jí flašku.

„Nejde o to, že bys chtěl být mladý, protože teď to stojí za houby, je to jen příjemná nostalgie. Něco, co bylo a bylo to dobrý.“ „Dlouho sem tě tu neviděl.“

„Byla jsem dva roky pryč.“

„Fakt? Jako v zahraničí? Nevim, proč jsem si myslel, že prodáváš boty v jednom butiku,“ Tomáš se uchechl. Ina mu vzala tuzemák, *rum přeci nepije*.

„Kde máš Evu?“

„Nepřijde.“

Ina nehodlala být milá, rozhodně to vzdala ve chvíli, kdy promluvil o botách, „a proč ne?“

„Asi by se to neslučovalo s jejím současným životním stylem.“

„Eva má styl?“

„Dala se na jógu. Všechno je to o dechu,“ říkala,“ Tomáš prudce zafuněl, vytrhl Ině opět lahev a obrátil ji do sebe.

„Jó? A co ještě říkala? Mě tyhle věci docela zajímají.“

Tomáš se podíval do hrdla lahve, „myslím, že nám došlo pití,“ a s těmi slovy hodil flašku zpět do tůjí.

Od baru se Tomáš vrátil a mezi prsty držel osm po okraj naplněných plastových panákovek.

„To všechno nevypiju.“

„Pomůžu ti, neboj se. Jen se mi tam nechtělo stát tu frontu od znova,“ usmál se a obrátil první dva panáky do sebe.

Ina na něj zaraženě koukala. U čtvrtého k ní zvedl oči, „na zdraví.“

„Hele, nepůjdem si zatancovat?“ Cvrnk Tomáš do pyramidy z prázdných kalíšků.

„Hrajou jive, to zrovna umím.“

„Myslím, že je to polka.“

„Tak si střihnem, kdo vyhraje, určí styl.“

Tomáš po chvíli ztratil rytmus i držení těla, bylo celkem jedno, co vlastně hráli. V sále zhasla světla, kapela vyhrávala plouživé odrhovačky. O hlavu větší Tomáš se na Inu sesypal, jako by se rozpustil. V tváři byl narudlý, vlasy kolem čela a uší měl opocené, břicho se nafouklo a z úst mu táhl pach laciných šizených drinků.

„Sluší ti to. Nezhubla jsi?“ Ne úplně jistě ji začal hladit po zádech, po krku, po stehnech, „Angláni na tebe museli děsně letět. Mělas tam někoho?“

„Já nebyla v Anglii.“

„No tak v Irsku, Skotsku, Norsku, někde tam, to mi k tobě tak pasuje, taková nespoutaná odměřehch, promiň, odměřenost.“

Ina pohybem ramen přiměla Tomáše, aby ji přestal zajíždět pod šaty a snažit se rozepnout podprsenku.

Nespoutaná odměřenost.

„Věděla jsi to nebo ne?“ Tomáš se odlepil od jejího ucha. Ještě trochu prudce oddechoval. Byl mnohem zpocenější než po polce a z úst mu pořád nepříjemně táhlo.

Ina od něj odvrátila tvář. Studilo to.

Sklo telefonní budky v zimě totiž studí.

„Věděla jsi to, že jo? Od Lídy?“ Tomáš se podivně zajíkl a rozkašlal.

„Říkám to proto, ne kvůli sobě, ale kvůli tobě. Neber to jako nějaký zoufalý gesto, nějaká útěcha, co hledám. Seš fajn, hele. Jestli sis chtěla užít, protože víš, že jsem už od gymplu s Evou, tak to nevadí ani tak kvůli mně, já bych ji nikdy nepodvedl, ale kvůli

tobě, Ino. Chápeš. Proto to teď řeším. Pokud chceš takhle využívat lidi, tak by ses nad sebou měla zamyslet.

Ale tys to věděla, že? Lída ti to určitě řekla, ona všechno vykecá,“ Tomáš nervózně polykal a oteklý jazyk se mu lepil na zduřelé patro. Zvuky v tujích oslabily, ale neustaly. Ina podupávala nohou a teď se rozhodla najít cigaretu.

„Pokud jsi to věděla, tak ale nechápu, na co celý to divadlo. Proč jsi mě chtěla takhle ponižovat a trápit, hm?“

Tomáš zavrával a snažil se zastrčit si košili do kalhot. Ina si připálila, odlepila se od oroseného skla, upravila si šaty a pomalinku začala vycouvávat.

Tomáš si prohrábl vlhké vlasy a celou vahou se sesunul na místo, kde ještě před chvílí postávala.

„Zamysli se, prosím tě, nad sebou, nad životem.“

Ina mu špičkou mokré, zničené lodičky jemňounce kopla další na chodníku se válející lahev.

Nad životem –

celý je přeci jen o dechu.

Tři dny Tři věci

4. 12. 2017

Pondělní ráno, všude ještě tma. Ulice byly ten první pracovní den v novém měsíci úplně vymetené. Jen před dveřmi samoobsluh a smíšeného zboží se kupily vozíky a palety s potravinami. Vstávala jsem před čtvrtou, doprovázela víkendového turistu na první ranní autobus. Jako vždy jsem věnovala všechnu pozornost *návštěvě* a s láskou mu přenechala poslední dva oschlé krajíce pátečního chleba s křenovou hořčicí (vegan foreva).

V půl sedmé ráno, kdy ze zmrzlého nosu kape, ale vy máte tak zkřehlé ruce, že si ho nezvládnete otřít, navíc tramvaje kvůli závějím nejezdí, nemůže člověka nic zahřát natolik, jako myšlenka na jídlo. Už skoro tři hodiny na prázdko kručící žaludek je jediným pracujícím orgánem ve vašem těle. Co může být hezčí než pekárna, pirohárna nebo lahůdky v pondělí ráno? Cucám si omrzlý cíp šály a myslím na všechny ty křupavé housky, bohatě posypané mákem, sezamem a solí. Rázuju ulicí, v očích sníh, ale *vidím* křehké lístky římského salátu, vypražená slunečnicová semínka, sladké jablko. V potravinách se motají rozespalí prodavači. Jsem vetřelec, co okouní a brejlí do prázdných regálů plných jen zbytky mouky a chlebových drobků.

Pečivo?

Mladík se škrábe jednou rukou na zadku a druhou v azbestové rukavici vytahuje plech s polorozkydlými polotovary bílé a hnědé barvy.

Je libo párek v těstíčku?

Koukám se na tu jednolitou hmotu. Nožičky párků se smutně stočily do schlíplých klubíček.

Ne? Blbá trouba, blbej tlak, blbej sníh.

Hodí plech s párky na špinavou bednu. Na vedlejším platu se mu zvolna rozpouští obří porce zmražených tvarohových kapsiček. Když přistupuje k troubě, kopne do plechu s párky v těstíčku.

Rozblemcají se všude po podlaze.

Japjerdole.

Mladík se ledovým klidem přebrodí záplavou rozpečených polotovarů. Za sekci *Pečivo* se zuje. Na podrážku levé boty se mu přilepil kousek párku.

Rozmaširovaná snídaneň, energetická zásoba pro celou somálskou vesnici na tři dny.

Jdu na cigáro, nějak se mi dneska klepou ruce.

Pracovní boty, po kotníky od jídla, o které už nikdo v tomhle rozmazleném koutě světa nestojí, stojí dál před prahem ovoce a zeleniny.

5.12

O subtilnostech

Jeden si toho ani nevšimne. Třeba dneska ráno. Čistím si zuby, dlouho a důkladně. Měla jsem celou noc takový ten nepříjemný pocit, že mi tam cosi uvízlo. Prostě když se do dásně zabodne a vzpříčí takový ten ostrý konec semínka. Nechce ven a nechce ven. Při jednotvárné proceduře mi oči sklouznou na miniaturní kapičky na zrcadle. Jak to, že jsem si jich nevšimla, když jsem ho včera leštila ani ne týden používanou utěrkou? A ten jemný zelený pramínek tekutiny, který pomalu zasychá na vedlejším umyvadle v řadě serepetiček, co tam má vyskládané Jevžeňa?

Z maličké skleněné lahvičky právě unikají poslední kapky velmi drahé a velmi delikátní tekutiny. *Eucalyptus bridgesiana*. Kdosi musel v potu tváře posbírat každý lísteček z blahovičnicku holýma rukama. Nedostalo se mu ani ochranných pomůcek, ani delší dovolené, ani zvláštní odměny za práci přes čas a o víkendech. Pak bylo třeba ty lístky přebrat a vylisovat z nich olej, tím naplnit miniaturní lahvičky se zdobnou etiketou, zaplatit hory celních poplatků a převést je přes moře sem, aby si je tu mohl kdokoliv koupit, postavit nešikovně na umyvadlo, a tak všechna jemná práce přišla vniveč.

A! konečně! Už je venku. Koukám se na směsku slin, zubní pasty a mezi nimi nečekaně velký kus kešu oříšku. *Anacardium occidentale*. Přitom to nejsou žádnými oříšky, jen nažky z nepravých plodů, co připomínají jablka. Kvůli jednomu plodu kešu se musí složitě odstranit osemení, plné dráždivého smolnatého oleje kardolu. Zkuste si představit usmrkaného školáčka, co rozškrábanýma, rozedřenýma rukama louská ty nepravé plody kešu. Jeho dlaně jsou bolavé, zasmolené.

Tak.

A teď si to srovnejte s tou otravnou bolestí, kterou vyvolá takováhle otravná *nažka* zabodnutá do citlivé tkáně dásně mezi dvěma stoličkami.

PURITY

Když jsem byla malá, často mi bývalo smutno po mámě. Věčně jsem ji čekala se zakloněnou hlavou, s nosem přimáčklym na skle okna. Když byla doma, visela jsem jí na nohou, pevně svírajíc tu měkkou prohlubeň mezi lýtkem a stehnem. Což mámě samozřejmě překáželo. Především ve chvílích, kdy chtěla uklízet. A dělala to často. Až moc

často podle rozmazleného závislého dítěte, ale nejen v jeho očích. Z nemocnice si přinesla návyk cítit každý večer podlahu horkou vodou, octem a savem. Čisté musely být povrchy všech skříní a poliček, nádobí, oblečení, koberce, záclony. Čisto muselo být v autě i na terase. Na dvoře nesměl být ani jeden lísteček, na zahrádce ani stéblo plevelovité rostliny mezi mrkví a cibulí v úhledných záhoncích. Máma nikdy nebyla magor, co by si dopodrobna rozepisoval účetnictví, řadil kořenky abecedně podle jejich obsahu nebo rovnal trička podle barev.

Dokonce ani nevstávala v půli rozhovoru, aby na zrcadle utřela šmouhu.

Já taky nikdy nebyla nějaké čuně. Jen mi to všechno přišlo jako ohromná ztráta času.

Jako v tom kázání o Martě a Marii, přicházela máma často po dvou hodinách z kuchyně, zeptat se, co to vlastně u nás bylo za návštěvu a co vůbec říkali, jak se mají? Příchozí se cítili dotčeni, že jim nebyla věnována dostatečná pozornost, já se cítila ukřivděně, protože je vážně prach na kredenci důležitější, než vlastní dítě? A máma s výhružným podtónem pronášela řečnické otázky o tom, jestli tu může být aspoň pět minut uklizeno.

Nevím, kdy jsem se začla vidět takhle kriticky. Dokonce mi asi nikdo ani neřekl *jsi stejná jako tvoje matka!* Jen jsem se už stokrát přistihla, jak drhnu hory cizího špinavého nádobí, odsouvám pračku, abych tam vytřela, tahám vlasy z vany nebo běžím s papírovým obalem od čaje do kontejneru přes celé sídliště, protože to nemůžu nechat *jen tak* ležet.

Nerovnám šálky v policích, nežehlím a dokonce ani neumývám okna, ale když jsem se dneska ráno přistihla v koupelně se starým kartáčkem na zuby, snažíc se ze spárů mezi kachličkami dostat plíseň, kterou sem beztak přitáhl nějaký dávno zapomenutý podnájemník, nemohla jsem si nepoložit otázku *proč vlastně žiješ?*

ALEXANDRA BOLFOVÁ

Hoří Vám u prdele

Hoří Vám na nový začátek a starý konec.
Hoří Vám tak trochu na vlastní mindráky.
Hoří Vám na lásku zamčenou ve sklepe.
Hoří Vám na neveřejné proslovy veřejných činitelů.
Hoří Vám na tradici domácích výšivek a sádla, tuku z prasat a jim podobných pánů.
Hoří Vám na smutek stoupající z kanálů a obřadních síní.
Hoří Vám na samovolné potraty i ty vyžádané.
Hoří Vám na zašlé vzpomínky pečlivě uložené někde mezi spodním prádlem.
Hoří Vám na plytký spánek novorozenců.
Hoří Vám na zděděnou netečnost.
Hoří Vám na krásu, jež Vás nespasí.
Hoří Vám na tmavé noci a tmavé dny.
Hoří Vám na slávu zapadlou mezi rozvrzanými parketami.
Hoří Vám na věčný koloběh debility i demence.
Hoří Vám na plebiscit a svobodné všechno (horní i dolní).
Hoří Vám na vrásčité ksichty, bílé vlasy i chlupy.
Hoří Vám na vládu lidu (?).
Hoří Vám na lidství a úsvit lidskosti.
Hoří Vám na Vaše vlastní všechno.
Hoří Vám.
Hoří Vám svíčka v koupelně a nohy vyložené na vaně, oči vyvrácené v sloup.
Hoří Vám na vykácený třešňový sad.
Hoří Vám na šedooděnce – uniformy už vzplály.
Hoří Vám.
Hoří Vám na zákonem podepřené modlikání.
Hoří Vám na zapálenou závoru u hranic.
Hoří Vám na matky Vašich milenců a nezletilé neteře.
Hoří Vám na nerozložitelné mrtvoly.
Hoří Vám na teplý čaj bez citrónu.
Hoří Vám na prolínání reality a fikce.
Hoří Vám.
Hoří Vám na těžké železné okovy na rukách i nohou.
Hoří Vám na růžovou cukrovou vatu vyblitou na chodníku.
Hoří Vám na bílou kočku přeběhnuvší pod ostnatým drátem.
Hoří Vám na červenou, drazí pozůstalí.
Hoří Vám právě přistavená vlaková souprava.
Hoří Vám, prosím, nastupujte do ní!

Hoří Vám, děkujeme.
Hoří Vám, TI druhí.
Hoří Vám a svítí.
Hoří Vám.
Hoří.

Hoří.
Nám.
Hoří nám u prdele.

Hoří.

Matka a dENIS

TAM JE TO
NO JA VÁS
POČUJEM
DOMA
DOMA TO JE
NA POLICI VEDĽA
ANTÉNY
A ZÁPAL' UŽ
NIE JE
CHOLESTEROL JE
OBČAS PEKNÝ
HAJZEL
DIEŤA MI
DAJTE K
UCHU
dENIS
ČO MÁM ROBIŤ
KEĎ SOM NA
ČESKEJ
STRANE
A NEJDE MI INTERNET
NO NEJDE
HOVORÍM TI
NEJDE TO!!!
(PAUZA)
A KEDY IDEŠ DO
ŠKOLY
V PONDELOK
TAK AHOJ.

Nástupiště číslo jedna

řev těch amplionů
mi připomíná tu dávnou
náhodu
jak se jedna dívenka
ocitnula tak znenadání
v tmavomodrém světě
dlouhé řady vyšňořených
kufrů
za letní noci do propasti
plujících po perónu
tak nějak těžkopádně
tlačí mě boty mamá
v tmavomodrém světě
ty nohy občas natečou
mohly by se ještě nafouknout
uletět že by na nich...
asi by to šlo
ampliony řvoucí rozrazí
tok fantaskních snových
představ
v tmavomodrém světě
je fantazie zakázaná
vteřina zrádná
očima vyteče obsah hlavy
do hlavy někoho jiného
zdá se mi nesměle
a v ústech cítím chuť
těch našich angreštů
pod nohama slupky
a nejlepší ze všeho když se
obsahy hlav smíchají
amplion vyřvává dechovku
a růžová je všude
kolem hlavy svatozář
ráno napekli chleba
a když ho roznesli

usnuli navěky zabořeni
tváří do prachových peřin
uléhání k odpočinku
peří je lehké protože musí
a to i tehdy když přistane
na zádech malého mravenečka
i když je k jeho malému tělíčku
jaksi v nepoměru
a mravenci mluví
někdy
v tmavomodrém světě
nikdy
deportace
komplikované slovo
složené
ruce i nohy
angrešt sežral špaček
ze sousedovic zahrady
v tmavomodrém světě
je všechno jaksi těžší
a nohy se na prvním nástupišti
zvedají taky dost těžce
a já teď myslím na
společnou noc a den
na západ slunce a tvoje
povlečení
a všude modrá barva
i když se jeví červeně
vulgární vsuvky a marmeláda
palačinky a jablka se skořicí
ovšem vařená
všude hrozně moc tvójí
něžné přítomnosti
exploze racia
a k tomu všemu ten angrešt
a slupky pod nohama
a do toho řev amplionů
snad mi jen připomíná
tu dávnou
náhodu
když musím nejdříve v duchu

tiše pětkrát zopakovat
tu podivnou větu
než ji nahlas
vyslovím
a v tmavomodrém světě
všichni Židi umřeli dřív
než vlak dorazil
k nástupišti číslo jedna.

Serenáda na nás

Stojím před Vámi s maskou,
Dítěte,
A občas ženy,
Ale vlastně neznám ani jednoho z nich,
To dítě snad jsem kdysi znala,
Než ztratilo se v tmavé hloubce,
Dospělého polosvěta,
Umlátila jsem to dítě,
Jedné vlahé jarní noci,
Když lidská těla,
Šeptají si cosi,
Jiného než,
Těla nedospělá,
Já umlátila jsem to dítě,
Byť ráda jsem ho měla,
A složila o malé tělo,
Do hliněného pološera,
Smrt je dobrá,
Obzvlášť když je milosrdná,
To dítě kdysi ztepilé,
By mluvilo tak zběsile,
Až jazyk by se,
Vzpřičil v ústech,
Já umlátila jsem to dítě,
Teď chodím tělo samá rána,
Ruce nohy břicho záda,
Ušpiněné od bahna,
Prsty bořím do té země,
No a po nás...,
Jenom jáma,
Dítě ani nehlesne,
Já umlátila jsem to dítě,
Hrát si chtělo,
Hrát by chtělo,
Na Vás cosi podivné,
Tu hru když,
Tělo protne tělo,

Vy to na mne pořád,
Jenom,
Hrajete... ,
Zahrála bych na Vás,
Listy důvěrné,
Kdyby se mi chtělo,
Jenže tělo mívá tělo,
A vy víc myslíte,
Než věříte,
Dítěti s maskou,
Poťouchlého snílka,
Hrajeme si na smích,
To dřív než,
Zalije mi studem,
Tváře krev,
Toho věčného dítěte,
Tak umlátila jsem to dítě,
Kdybych našla malé nebožátko,
Maska by se ztratila,
To dítě klidně beze studu,
Pošeptalo by Vám,
Že múzy jsou jak leporelo,
Váhavé a nestálé,
To když tělu chybí tělo,
Modré tiché,
Rysy vrhá tvář,
Spontánního dítěte,
A my,
A my ty děti umlátíme dříve,
Než začne venku svítat,
Ale kdo nám dá záruku úsměvů,
Teď nemyslím těch hraných...,
Kdo nám předzpívá,
Tu zkurvenou serenádu,
Na rozloučenou,
Se životem,
S dětmi v nás?

Slovákům a latentním kněžům

Hodně červená knihovna.
Na záchodových dveřích zaschlé skvrny.
A červenou fixou nakreslená taková...
Prostě píča.
Malý mokrý kosočtverec.
Hystericky uřvaní Slováci.
Otče náš, jenž jsi na nebesích.
Posvěť se jméno Tvé.
Přijď v království Tvé.
Buď vůle Tvá.
Jakož v nebi.
Tak i na...
Veřejných záchodech.
Kde je červenou fixou nakreslený.
Jara květ.
A k tomu ten hysterický řev.
Hysterických Slováků a dětí.
Otče náš, jenž jsi na nebesích.
Nech nás už na pokoji!
Všude samé pětikoruny.
Vyřvané hlasivky.
Řekni mi, jak se zvedá.
Ruka...
Ta jedna.
Když se chystáš k modlitbě.
To raději nakreslím fixou.
Malou červenou píču.
Hystericky uřvanou.
Na rozbité záchodové dveře.
Bez kliky.
Anebo všem ignorantům.
Na čelo.
A slibuju, že počkám.

Až barva zaschne.

Sonáta příšer

Snář

A černá hlína
Matně se stírá
Osudů špína
Tak patetická
Až běda.

Chytit se

Nedá

Ten provaz zauzlený kovovým okem propletený spirálou z psacího pera a inkoustu

Co měl tak

Rád

Umřel

A po něm

Jen díra,

Jak po nášlapné

Struně

Utržené

Vlastní váhou

Poskládané

Do sebe

Asi

Ty jsi tak

Křehký

Až se tě

Bojím

Dotknout.

Vlasy

Trochu blond možná víc do zlata bílé též tak jako kůzlata utopená v rybníce slepence
pápěří

Možná proto

Že jsi

Mrtvý.

Matčin

Bratře

Milenče

A synu

Promarněný

Živote

Slovo nikdy

Nevyřčené

Zabalené

Do vzpomínek

Probouzení

Podzimu

Jste stejného

Jména

I data

Narození

Tak sténá

Podzimu žluť, když vidí tě v povzdálí kráčet a milovat, co jiní nechali tak ladem stát
a od jara do léta křičeli ubohou píseň na rozloučenou a na věčnou žízeň i na oplátku
vyschlého hlasu, jenž utlumen peřinou z prachového listí stromů usedá na nemocniční
lůžko a chce domů

By oči se

Zaleskly

By hlava se

Utrhla

By nohy se

Rozběhly

Duše jak

Z olova

Bolí

Ta tíha

A podzimu žluť

Na prsa

Lehá

Obtéká kol

Útlé šíje

Zdrávas a

Amen

Kdo z vás

Směje se

Kdo z vás

Žije?

Kdo uvidí

Ruku mou

Bořit se

Do bláta
Kdo z vás
Ji uchopí
Příšer
Vás
Sonáta
Kdo z vás
Se otočí do rohu místnosti zčernalé dýmem cigaret a lidských těl nájemníků urnových
hájů
Zkamení
V polibku ledových zženštilých kotníků a barevných teček na bílém podkladu nedove-
du spát
Kdo z vás
Se nakloní
Přehodíte
Výhybku
Dolétám
Do cíle
Usedám
Na pomník
(Ne)padlých
Zajatců
A smilníků kurev svých vlastních pocitů neúcta vůči té noblese natržených silonek
A ty mé výhybky
Tak jako
Z ocele
Ne a ne zahrabat
Pohnutky
Nesmělé
Derou se do bílé postele z malých těl utkané kolébky dřevěné z prstenců ječmene
a lysohlávek
Zasnít
Se
Delete
A
Zase
Odznova
Vrací
Se
Zpátky
Ta

Stejná

Osnova

Nestačí slova a věty se rozpadnou dekonstrukce je dnes in mrtvoly nevstanou a ty
nevnímáš

Žárovka

Pra-

skla

Kdo teď uvidí

Ruku té

Bořit se

Do bláta

Kdo z nás

Ji uchopí

Příšer

Nás

Sonáta

Spojení

Dráty jsou zvláštní věc.
Mlčení po drátě.
Mlácení po drátě.
Mléko pod drátem.
Na drátě člověk.
Visí.
Visím.
Visící člověk na drátě.
Visící maso na drátě.
Na drátěných hrncích.
Vně hrnců.
A dráty zvenku.
Něco se dostalo mezi dráty.
Třepotajíc rukama mezi dráty.
A hlavou.
Mlčení po drátě.
To je když se hlava odvrací.
MIMO CHRONOTOP.
Jste na drátě?

...
Jste ve smyslu bytí?
Ty vlny pálí v očích.
Trochu jako dráty.
Zapadající slunko vrhá
dráty otevřeným oknem
proudící k okrajové
části moravské metropole.

Drátem
vytlačená
skleněná
tabule.

Visí mi na drátě.
Visí mi na drátě člověk.
Člověk zavěšen na
tenkém spojení.
Žaludek podebraný drátem.

...

Au.
Tenkém.
Bolí mě člověk.
Bolavý člověk pod
drátěným hrncem
rukama uchopeným
chronotopickým bytím
a nebytím zároveň.
Drátem vytyčená hranice.
Drátem vytyčený člověk.
Člověčí noha uvíznutá v
drátěném oku ale jen
část.

Celý člověk ne.

Napůl.

Tiché zavěšení mezi dvěma.

Ve tmavé místnosti

Arogance je sympatická vlastnost.
Paty (téměř) oběšence bubnují o desky dřevěné podlahy.
Ani jemný patos a předstíraný naturalismus.
Možná se i tam objeví záchvěv pravdivosti.
Výrazy tváří ve vypjatých mikrosituacích.
Dýchejme společný prach.
Mengele je věčný.
A podivné ticho zmrzačených duší mi pulzuje mezi lopatkami.

Dřevěné kříže.

A srdce, taky, možná ze dřeva anebo z kovu, studeného.
Vůně mi asociují ty chvíle vnitřního umírání.
Klesání pod čaru a pravidelnost neschopnosti okamžité reakce.
Člověk jako mechanická kurva.

Zaprodaná.

Srdce přeskakuje v lačném napětí očí podivně podezřívajících.
Z něčeho instantního.
A propad do dálek, bez vlasů, s propletenými časovými linkami.
To už nezachrání ani pruhované pyžamo, pečlivě poskládané.
Liturgické songy už nemají takový účinek, jako když jsem byl malý.

Starý.

Upatlaný.

Kombinace kůže a kovu je krutá.
Stejně jako zacyklenost incestních vztahů.

LUCIE HROCHOVÁ

Jednoho večera se tak chystám

Jednoho večera se tak chystám zašátrat si v kapse, abych vytáhl klíče k zamčení tělocvičny, a najednou vidím, že nemám čím šátrat.

Teda, ono by bylo čím šátrat, levá ruka je k šátrání zcela připravená. Jenže já jsem pravák a rád šátrám pravou.

Ale po pravé ruce jako kdyby se zem slehla. Rozhlížím se, zdali si nelehla na zem. Ale s pravou rukou jako kdyby se zem propadla. To jsem blázen.

Vzpomněl jsem si na madla. Nenechal jsem ji v tělocvičně? Možná na té čtvrté pryčně?

Rád bych se zamyšleně podrbal na nose, ale – aj. Levou rukou ani drbání není takový požitek. No, to je zážitek.

Vracím se dovnitř, zakopávám o mičudu, a jak se, tak se zdá, ta pravá ruka je vážně v čudu. Ta tam. A tam? Ne.

Fuč. Frnkla. To sou fórky. Zmizela, jak pára nad hrcem. A ani nezamávala. A ani polévku nezamíchala. A ani sporák nevypla. A ani za sebou nezavřela. Asi na mě zanevřela.

Za žíněnkami – nic. Na koze – nic. Na žebřinách – nic. Pánská šatna – prázdná. Dámská šatna – ale!

Ve skříni cosi šramotí. Otvírám ji. Pravačka tam visí na šprušli. Vidím, že nejsem první, kdo si tu odložil. Těch údů. A někdo tu nechal i hlavu.

Zavírám skříň. Levou rukou, sakra. Proklaté dámské šatny! Mám po šátrání!

Tak vám ji vracím

Vystupují:

RÁZNÝ MUŽ

ROZECHVĚLÁ TCHÝŇKA

ROZECHVĚLÝ TCHÁN

ROZECHVĚLÁ ŽENA

RÁZNÝ MUŽ: Maminko, tatínku, tak vám ji vracím!

ROZECHVĚLÝ TCHÁN: Co prosím?

ROZECHVĚLÁ TCHÝŇKA: Jak je to možné?

RÁZNÝ MUŽ: Je to možné! Ještě to nejsou dva týdny od svatby –

ROZECHVĚLÝ TCHÁN: No právě!

RÁZNÝ MUŽ: Právě! A podle práva mohu odstoupit do čtrnácti dnů –

ROZECHVĚLÁ TCHÝŇKA: Ale proč?

RÁZNÝ MUŽ: A to bez udání důvodu! Svatbu jsme totiž sjednali přes internet –

ROZECHVĚLÝ TCHÁN: A to má být jako argument? Internet?

RÁZNÝ MUŽ: Ano! Stejně právo bych ale měl, i kdybychom se o věci domluvili přes telefon nebo poštou...

ROZECHVĚLÁ TCHÝŇKA: Takže už ji nechcete?

RÁZNÝ MUŽ: Nechci... ačkoliv... mám vlastně ještě tři měsíce na rozmyšlenou.

ROZECHVĚLÝ TCHÁN: Na to jste přišel jak?

RÁZNÝ MUŽ: Nesplnili jste totiž svoji informační povinnost. O té vystouplé pize na levém stehnu jsem nevěděl.

ROZECHVĚLÁ TCHÝŇKA: Považujete snad tu pihu za závadu? Mysleli jsme, že je roztomilá.

RÁZNÝ MUŽ: Ne... Závada, to bych neřekl... ale cítím se být podveden, že jsem o ní nebyl srozuměn předem. Tak dost už řečí, tady ji máte, vzdávám se svých tří měsíců rozmýšlení. Už ji nechci, vemte si ji.

ROZECHVĚLÝ TCHÁN: Ale počkejte, co my s ní, s chuděrou!

RÁZNÝ MUŽ: To už je vaše věc!

ROZECHVĚLÝ TCHÁN: Počkejte, stůjte! Vždyť je načatá!

RÁZNÝ MUŽ: Cože?

ROZECHVĚLÝ TCHÁN: Rozbalená!

RÁZNÝ MUŽ: No jo, to asi je...

ROZECHVĚLÁ TCHÝŇKA: A použitá!

RÁZNÝ MUŽ: A sakra.

ROZECHVĚLÝ TCHÁN: Milý pane, zdá se, že naše dcera byla celé ty dva týdny od svatby intenzivně používána, takže dle zákona nemáme prážádné povinnosti přijmout ji zpět!

RÁZNÝ MUŽ: Ale –

ROZECHVĚLÝ TCHÁN: Navíc není v původním obalu.

ROZECHVĚLÁ TCHÝŇKA: A některé součástky chybí!

ROZECHVĚLÝ TCHÁN: A i kdybyste nám ji vracel netknutou, čemuž nehodlám za žádnou cenu uvěřit, žena je zboží, které podléhá rychlé zkáze – je to tak, maminko?

ROZECHVĚLÁ TCHÝŇKA: Je to tak!

ROZECHVĚLÝ TCHÁN: A na takové zboží se právo odstoupení od kupní smlouvy nevztahuje! Sbohem!

ROZECHVĚLÝ TCHÝŇKA: Sbohem!

RÁZNÝ MUŽ: Sbohem...

ROZECHVĚLÁ ŽENA:

Kde je žena jako zboží

Je to boží, je to boží!

Co je v kupní smlouvě zviš

A už se mě nezavíš!

A už se mě NE-ZBA-VÍŠ!

EVA KOLOMAZNÍKOVÁ

Cesta do Erinu

1. Část – Město, kde hraje Black Velvet Band

(- hostinec, u baru stojí muž s kytarou a chromou rukou a cestovatel v plášti, se starým měchovým fotoaparátem na krku.)

HUDEBNÍK: Zdravím tě, cizince, odkud přicházíš?

CESTOVATEL: Z jiné země, pane.

HUDEBNÍK: Co pohledáváš v našem opuštěném městě?

CESTOVATEL: Nevím, právě jsem přišel.

HUDEBNÍK: U nás nic není. Jen má kapela, stará stodola, kde visí oběšencův provaz, a koleje, které nikam nevedou. Co chceš vidět?

CESTOVATEL: Proč se mne takhle ptáš, pane?

HUDEBNÍK: Jsi přece cestovatel. Cestovatelé přicházejí za zážitky. Nebo vy ve svém městě také máte moji kapelu, starou stodolu, kde visí oběšencův provaz, a koleje, které nikam nevedou?

CESTOVATEL: Sice oba pocházíme ze stejné doby, ale moje město je na rozdíl od toho tvého veliké. Hudebníci hrají v každé putyce. Stodoly, ve kterých visely provazy oběšenců byly už dávno spáleny nebo předělány na továrny a koleje, ty nikdy nekončí.

HUDEBNÍK: Opravdu chudé je tvoje město.

CESTOVATEL: Je to hlavní město země, sídlí v něm královna, nemůže být chudé.

HUDEBNÍK: Chudé je, protože v něm neuslyšíš moji kapelu.

CESTOVATEL: *(- zasměje se)*

Dobrá pane, dostal si mne. Jak si říká tvoje kapela?

HUDEBNÍK: Black Velvet Band.

CESTOVATEL: Rád si ji poslechnu.

HUDEBNÍK: Následuj mne cizince.

(- bar zmizí a místo něj se za muži objeví náhrobky.)

CESTOVATEL: Kam mne to vedeš?

HUDEBNÍK: Na koncert.

CESTOVATEL: Zde hraje tvá kapela?

HUDEBNÍK: Jsou tu posluchači z celého města.

CESTOVATEL: To v tomhle městě není nikdo živý?

HUDEBNÍK: Ne, cestovateli v čase.

CESTOVATEL: Jak víš, kam cestuji?

HUDEBNÍK: Vím to, protože na každém začátku své cesty by si měl být každý vědom i jejího konce, cizince.

CESTOVATEL: Tak, kde skončí ta moje?

HUDEBNÍK: Zde je bezčasí. Hraje tu jen můj Black Velvet Band.

*(- ozve se irská hudba a vystoupí před nimi kapela, Hudebník se k nim přidá.)
(Bubeník kapely je slepý, houslista nemá ruce, hudebník, se kterým cestovatel mluví, má chromou jednu ruku a v jejich středu stojí žena s dlouhým černým závojem přes tvář.)*

HUDEBNÍK: Odpovím ti teď na tvoji otázku. Tam, kde tvoje cesta začíná, tam bude i končit. Čas, tvůj průvodce, tě sem přivedl, aby sis nás po dobu své cesty dobře pamatoval cizince, možná nás ještě někdy potkáš.

CESTOVATEL: Mohu si vás vyfotografovat, abych si vás lépe zapamatoval?

HUDEBNÍK: Když tomu přikládáš smysl, tak ano.

CESTOVATEL: *(vyfotí je, přitom bleskne blesk, který přejde do bílého světla, ve kterém zmizí všechny postavy.*

2. Část – Galové

(Cestovatel stojí uprostřed louky, za ním leží mrtvé tělo, v ruce drží fotografii Black Velvet Bandu.)

CESTOVATEL: To je zvláštní, držím v ruce zvětšenou fotografii. Čas si se mnou zahrává. To je zvláštní, že na té fotografii vypadají jako normální kapela, jen jeden z nich má oděv jako voják z dob královny Alžběty. Kdopak asi jsou ti hudebníci?

KELTKA: *(- vběhne na scénu)* Pozor!

(- chytne jej za rameno a srazí k zemi)

CESTOVATEL: Co se děje?

KELTKA: Copak to nevidíš a neslyšíš?

(- je slyšet řev a bojová vřava)

CESTOVATEL: Kde to jsem?

KELTKA: Jsi v boji, divný cizinče! Radím ti, rychle se schovej nebo zemřeš, i když to není tvůj boj!

CESTOVATEL: Kdo s kým bojuje?

KELTKA: My s Římany.

(- kolem nich proběhne římský voják)

KELTKA: *(- vyskočí, tasí meč a vběhne proti němu, uhodí jej jílcem svého meče do přilbice a on se skácí k zemi)*

CESTOVATEL: Kdo je to – my?

KELTKA: My znamená, Galy, Langobardy a spoustu dalších kmenů, které musí kvůli hladu a mrazu a nájezdů seveřanů odcházet ze svých osad.

Římani mají vše, cizinče. Teplo, jídlo, vodu, dřevo a bohatství.

CESTOVATEL: Ach, náhodo. Proč si mě poslala vstříc zrovna této bojové vřavě?

KELTKA: *(- se zájmem si jej prohlíží a také jeho fotoaparát)* Jsi divný! Nejsi zdejší. Jsi ozbrojený?!

(- hned mu dá meč na krk)

CESTOVATEL: Ne, nejsem ozbrojený.

KELTKA: *(- skloní meč)* Jsi tak divný, že ti budu věřit.

Odkud přicházíš?

CESTOVATEL: Ze zemí, které jsou pro vás nedostupné.

KELTKA: Mají se u vás lidé lépe jak Římani?

CESTOVATEL: Řekl bych, že to nelze říct. My máme prostě jiné hodnoty. Vás od nás odlišuje velká spousta času.

KELTKA: Obsazujeme římská města. Jednoho dne přijdeme i k břehům vašich zemí.

CESTOVATEL: To určitě, náš lid byl tomu vašemu v dávných dobách dokonce i podobný, ale až vy dojdete k našim břehům. Ty už naše zvyky nespátříš.

KELTKA: Nevadí mi, že já je nespátřím. Hlavně, že budou užitečné pro naše syny a dcery.

CESTOVATEL: To by ses divila.

KELTKA: Vše, čeho můj lid dosahuje, je pro lepší život našich potomků a jejich potomků.

CESTOVATEL: Vidíš, tam odkud přicházím, se již na tohle zapomnělo.

KELTKA: Slyšíš? Vyhráváme! O bohové! Náš lid je opět spasen!

(- poklekne k vojákovi na zemi.)

Vidíš, cizinče? Římané se zas tolik od nás neliší. Černé vlasy stříhají asi nůžkami na ovce, pleť mají jako bronzový pohár. Víš, že hodují v leže? A že muži nosí sukně?

Jejich svět zpohodlněl a to proto, že se vylepšil. Proč se s námi, lidmi, co se schovávají před mrazem a krveprolitím, nechtějí podělit? Umrznout je strašná smrt a oni mají všeho přebytek. Cožpak si tak nezlepší náklonnost svých bohů?

Dříve si lidé z našich kmenů kupovali jejich výrobky a zásobovali je věcmi, které v jejich zemi nebyly. Oni si z našich zemí vozili nejčastěji otroky. Stříhali jim vlasy, protože je naše odlišnost fascinovala, teď odmítají pomoci. My jim tak musíme ukázat, že i my si zasloužíme jejich pokrok. Osidlujeme jejich vesnice, obohacujeme jejich zvyky těmi našimi. Ukazujeme jim, že jsme stejně chytří jako oni, když má člověk pohodlnější podmínky života, může si dovolit obklopovat se maličkostmi a novými vymyšlenostmi a také přemýšlet jinak.

CESTOVATEL: Inu, když člověk prchá, tak vždycky za lepším.

KELTKA: My nejsme uprchlíci, jen se stěhujeme na lepší místo. Oni by to také udělali.

CESTOVATEL: Vřava utichla!

KELTKA: Říman padl. Říman se stáhl.

CESTOVATEL: Co bude dál?

KELTKA: Tohle území nám nechají. Pokud nás na něm bude hodně, nabídnou nám pomoc okolní města, přijmou některé rodiny za své občany, oni vítěze ctí. Teď pojd', vzhůru ke hodokvasu!

CESTOVATEL: Počkej, než odejdeš, můžu si na tebe ponechat památku?

KELTKA: Chceš pramen mých vlasů?

CESTOVATEL: Nakreslím si tě pomocí téhle skříňky.

(- vyfotí ji a zase scénu pohltí bílé světlo.)

3. Část – Byker Hill

(- světlo přejde do naprosté tmy.)

CESTOVATEL: Haló? Je tu někdo?

(- ticho)

A je to tu. Pohroma! Ztratil jsem se v budoucnosti, přišel jsem do času po konci světa!

(- z dálky přichází malá světýlka, která, jak se přibližují, tak se zvětšují, jsou slyšet také dunivé rány)

PRVNÍ HORNÍK: Neslyšel si něco?

(- rána krumpáčem)

DRUHÝ HORNÍK: To byla asi ozvěna od ostatních chlapů, někdo si doma vyrobil kvasku.

(- rána krumpáčem)

CESTOVATEL: Je tam někdo?

PRVNÍ HORNÍK: Někdo se tu ztratil kamaráde!

DRUHÝ HORNÍK: Už je to tak.

PRVNÍ HORNÍK: Stůjte tam, kde jste.

DRUHÝ HORNÍK: My jdeme za vámi.

(- světýlka se přiblíží do popředí a po chvíli se rozsvítí světlo.)

(- dva horníci drží mezi sebou Cestovatele, jako kdyby ho právě vynesli z dolu.)

DRUHÝ HORNÍK: *(- sundá si čepici s mihotajícím se světélkem a otře si pot z čela.)* Jsi nějakéj divnej panáčku.

Odkud přicházíš?

CESTOVATEL: Z Anglie pánové.

PRVNÍ HORNÍK: Tak z Anglie říkáš.

CESTOVATEL: Kde to jsem?

DRUHÝ HORNÍK: V Anglii.

Přesněji, tady se tomu říká Byker Hill.

PRVNÍ HORNÍK: Těžební městečko.

(- horníci si sednou na velké kameny a zapálí si cigarety.)

CESTOVATEL: To je zajímavé, že mne osud přivedl právě sem. Jaký je rok?

DRUHÝ HORNÍK: 1882. Panáčku.

CESTOVATEL: To je skoro moje současnost! (- *zaraduje se.*)

PRVNÍ HORNÍK: Co meleš o současnosti?

CESTOVATEL: A co tady v této současnosti těžíte?

PRVNÍ HORNÍK: To máš tak. První den uhlí, druhý den popel těch, které pohltil důl. Třetí den na jídlo. Čtvrtý den na chlast. Pátý den zlato a šestý den nadávky. Sedmý den těžíme volno.

DRUHÝ HORNÍK: Touhle horou půjde tunel pro vlak. Když už se ta díra kope, tak správa města chce vytěžit všechny poklady této skály.

CESTOVATEL: Takže ji prokopáváte skrz?

DRUHÝ HORNÍK: Dopředu za světlem, dolů až k jejímu srdci.

PRVNÍ HORNÍK: Tohle budeme kopat až do smrti. Důl je náš život i naše smrt.

DRUHÝ HORNÍK: Budeme kopat tak dlouho, až bude všude jenom uhlí.

PRVNÍ HORNÍK: Celé město bude jen čerň.

DRUHÝ HORNÍK: Vždyť už teď je naší potravou uhlí cizince.

CESTOVATEL: Cožpak je vše jenom o uhlí?

PRVNÍ HORNÍK: Uhlí je práce.

DRUHÝ HORNÍK: Práce dává chléb.

PRVNÍ HORNÍK: A chléb dává chlast.

DRUHÝ HORNÍK: A chlast dává sny.

PRVNÍ HORNÍK: A sny občas schovávají peníze, když spíš, nic neutratíš.

DRUHÝ HORNÍK: A schované peníze ti pak zhmotní ty sny.

PRVNÍ HORNÍK: A taky holky.

CESTOVATEL: Svět se nikdy nezmění.

DRUHÝ HORNÍK: Uhlí je náš život. Prodralo se až do morku našich kostí. Jako horníci se už rodíme.

PRVNÍ HORNÍK: Díky tomu jsme celí černí. Černé je naše bělmo, plíce, co večer co večer vykašláváme. Černé je srdce, které žilami pumpuje uhelnou krev a černé jsou naše kosti.

DRUHÝ HORNÍK: A tak na konci našeho života, až padneme ve štole ksichtem rovnou do uhlí, zbudou z nás jen ty černé kosti.

PRVNÍ HORNÍK: A naše ženy jimi zatopí, aby našim dětem bylo v našich domech teplo.

DRUHÝ HORNÍK: Pokud si ovšem mladej, taky jednu ženu stihneš najít.

CESTOVATEL: Cožpak pro to samé uhlí nemáte čas na lásku?

DRUHÝ HORNÍK: Láska stojí peníze, to nevíš?

PRVNÍ HORNÍK: A peníze jsou důl!

CESTOVATEL: Svět lidé přece vybudovali na své vlastní vůli. Vy máte tu vůli!

PRVNÍ HORNÍK: Von jo, von má i děti. A taky někdy hraje na housle.

DRUHÝ HORNÍK: Na housle už nehraju, nemám v rukou cit. A tady mladej Charlton taky miluje, cizinče. Tu nejhezčí dívku ve městě.

PRVNÍ HORNÍK:

(- *zrudne*) Elsie Maysonová.

CESTOVATEL: A co ti brání ji to říct?

PRVNÍ HORNÍK: Práce.

Práce bere čas, ale práce mi i pomáhá se k ní přiblížit. Protože ji budu mít, až vykutám tolik, že postavím dům.

DRUHÝ HORNÍK: Šupáka si nikdo přece nevezme.

CESTOVATEL: Dřív, než za uhlí postavíš dům, sám budeš uhlí.

PRVNÍ HORNÍK: Hlavní je, že mi ta práce dá Elsie. To pak snad právě Elsie jednou zatopí v našem domě mými černými kostmi, aby dětem bylo teplo.

(*Cestovatel je vyfotí a scénu opět pohltí bílé světlo.*)

4. Část – Vražda v Red Barn

(- *Cestovatel se ocitne v městečku, kde hraje Black Velvet Band.*)

(*Přichází Hudebník*)

HUDEBNÍK: Přišel si, aby si viděl tu stodolu, kde visí oběšencův provaz?

CESTOVATEL: Nejspíše to tak čas chtěl.

HUDEBNÍK: Tak pojď.

(- *na scénu se spustí oprátka.*)

CESTOVATEL: Vidím oprátku a kde je oběšenec?

HUDEBNÍK: Je na koncertě.

CESTOVATEL: Pochopitelně.

HUDEBNÍK: Oběšenec není podstatný, podívej se na ten provaz.

CESTOVATEL: Je spletený ze slámy a lidských vlasů. Co se tady stalo?

HUDEBNÍK: Zlé věci. Možná to bylo tím, jak na lidi působí tohle místo.

CESTOVATEL: Tohle místo je přece bezčasí. Jak by na lidi mohl působit očištec?

HUDEBNÍK: Jestli tohle místo je očištec, tak proč já nejsem třeba bílá holubice?

CESTOVATEL: Tak, co to tedy je?

HUDEBNÍK: Špatně zvolená otázka.

CESTOVATEL: Jak říkáte tomuhle místu?

HUDEBNÍK: Tenhle statek se jmenoval Red Barn.

CESTOVATEL: Red Barn, to jméno jsem někde slyšel. Není o tom ta stará duchařská legenda? Vražda v Red Barn.

HUDEBNÍK: Ano. Vražda v Red Barn.

CESTOVATEL: To bylo asi nějak takhle. Mladá holka, jmenovala se Mary, se zamilovala do mladého hudebníka, který měl hluboko do kapsy. Její otec, statkář, tomu nepřál. Mary se za svým milým každý večer vykrádala z domu. Otec ji jednoho večera sledoval až do dřevěné chajdy, kde její milý bydlel. Vtrhnul tam a zpřerážel jejímu milému ruku, myslím, že mu ji rozdrtil kladivem. Tak se stalo, že mladík již nemohl hrát na kytaru, protože měl jednu ruku chromou.

Statkář zakázal své dceři se s mladíkem vídat a bedlivě ji hlídal. Ona však jednoho dne utekla z domu, začala žít s muzikantem v blízkém městečku, kde je oba živila tím, že se prodávala na ulici. Jednoho dne si ji chtěl koupit jeden zákazník, avšak když muž přišel blíž, ukázalo se, že to byl její otec. Ten svoji dceru odvedl do Red Barn a tam ji zamkl do stodoly, kterou celou zabejbnal. A tak tam dívka přežívala v naprosté tmě, bez jídla a pití několik týdnů. Zemřela, když dehydrovaná doškrabala do podlahy nápis, že ji zabil vlastní otec.

HUDEBNÍK: A víš, jak se tu vzalo to lano?

CESTOVATEL: Neoběsil se na něm její otec?

HUDEBNÍK: To ano, když jeho vztek pominul, otevřel stodolu a našel ji mrtvou na zemi. Vedle ní kromě nápisu leželo toto lano.

CESTOVATEL: Spletené ze slámy a lidských vlasů.

HUDEBNÍK: Pletla jej každý den, aby její život měl i ve stínu smrti smysl.

CESTOVATEL: Otec svůj čin neunesl, a tak přijal její ortel.

HUDEBNÍK: Oprátku za vraždu.

CESTOVATEL: Ty jsi ten mladý hudebník.

HUDEBNÍK: Teď, když už mám svůj Black Velvet Band, tak mohu zase hrát.

CESTOVATEL: *(- cvakne spoušť a vše pohltí bílé světlo.)*

5. Část – William Taylor

(- Cestovatel se ocitne uprostřed přístavní hospody.) (- u jednoho stolu sedí skupinka čtyř námořníků v renesančních oděvech.)

(- jeden z nich pozoruje Cestovatele a zavolá na něj.)

WILLIAM TAYLOR: Vidím, že jsi zmatený pane. Pojď a přisedni si k našemu stolu, cizince.

CESTOVATEL: Nechci vás rušit pánové.

WILLIAM TAYLOR: *(- podívá se na opité námořníky, kteří spí různě okolo stolu.)*
Nás nerušíš. Budu ti za společnost vděčný. Jmenuji se William Taylor a ty?

CESTOVATEL: Říkej mi cestovateli.

WILLIAM TAYLOR: Tohle jsou tři bratři, všichni jsou námořníci a plaví se z Breťaně někam na východ. Jejich jména ti neřeknu cestovateli, ty jména mi lámou jazyk.

CESTOVATEL: A co děláš ty v tomhle přístavu?

WILLIAM TAYLOR: Jsem voják jejího veličenstva, připlul jsem z Nového světa, tam jsem hrál vojsku na pochodový buben, teď jsem se vrátil zpátky do Anglie. Domů.

CESTOVATEL: Anglie. Domov, má cesta je také vyčerpávající, rád ji uvidím.

WILLIAM TAYLOR: Zvláště to mluvíš a přec jsme oba Angličané!

CESTOVATEL: Přicházím z daleka, i když z Anglie. Nikdy nevím, kde mne má pouť zastaví. Pod jakým veličenstvem bojuješ?

WILLIAM TAYLOR: Nejsem zastáncem Marie Stuartovny. Jestli se takhle ptáš.

V mém srdci je a bude jen královna Alžběta.

CESTOVATEL: A jsme doma.

WILLIAM TAYLOR: Cožpak ty o naší královně pochybuješ?

CESTOVATEL: Z Anglie, ze které přicházím, také máme královnu.

WILLIAM TAYLOR: Já viděl skoro celý svět, ale žádnou jinou Anglii než tu naši neznám.

Tady moje pouť začala a teď tu i brzy skončí.

CESTOVATEL: Chystáš se snad usadit?

WILLIAM TAYLOR: Chtěl jsem, ale lidé jsou plní klamu a zmatku.

CESTOVATEL: Oklamala tě snad žena?

WILLIAM TAYLOR: Ano, ale nebyla to žena, i když to o sobě tvrdila.

CESTOVATEL: Byl to tedy muž?

WILLIAM TAYLOR: Z Nového světa jsem si dovezl krásnou ženu. Indiánku. Kupoval jsem jí krásné šaty a šperky, které podtrhovali její krásu. Včera jsem si ji dokonce i vzal.

CESTOVATEL: Čím tě tedy oklamala?

WILLIAM TAYLOR: Byl to choromyslný Indián! Mluvil a choval se jako žena, byl přesvědčen, že je žena. Vypadal tak, ale byl to muž. Svět je tak zmatený, když lidem vymění tělo!

CESTOVATEL: Někdy je najít vlastní identitu těžké. Indiánské národy tyto věci vnímají citlivěji než my.

WILLIAM TAYLOR: Co když ze mne jen tahal mé peníze?

CESTOVATEL: Udal si ho?

WILLIAM TAYLOR: Zabil jsem ho. Protože svojí nerozhodností zranil moje srdce.

CESTOVATEL: Co když tě jako žena miloval?

WILLIAM TAYLOR: Pak byl divný.

CESTOVATEL: Třeba chtěl, aby si jej miloval také, ale jako muže by si ho milovat nemohl.

WILLIAM TAYLOR: Miloval jsem ji. On mi ji vzal.

Zatracení divoši a jejich čáry.

CESTOVATEL: Člověk je v konečném důsledku jen další hříčka přírody.

WILLIAM TAYLOR: Proto piji a nechci pít sám. Zítra se půjdu udat.

CESTOVATEL: Jsi čestný muž.

WILLIAM TAYLOR: Nejsem čestný, jsem slepý.

CESTOVATEL: Mohu si tě nakreslit do své skříňky?

WILLIAM TAYLOR: Poslední obrázek před smrtí, proč ne.

(- bílý záblesk)

6. Část – Dívka

(- Cestovatel stojí uprostřed mezi mladou dívkou, která na něj míří mušketou, dvěma mrtvými těly a vyděšeným mužem.)

CESTOVATEL: *(- zvedne ruce nad hlavu.)* Nestřílej! Já přicházím v míru!

DÍVKA: To říkal ten první také!

CESTOVATEL: Tenhle? *(- ukáže na mrtvého námořníka.)*

DÍVKA: Ano! Tři bretaňští námořníci!

CESTOVATEL: Co ti udělali?

DÍVKA: Naštěstí nic, protože mám tuhle mušketu!

NÁMOŘNÍK: Neboj se, říkala, že má jen dvě střely.

DÍVKA: *(- vystřelí a námořník padne k zemi.)*

Ženy nejsou pro zábavu! Já vám vyšla vstříc a s pomocí a vy, vy my to chtěli takhle nestoudně oplatit!

CESTOVATEL: Už prosím tě nestřílej!

DÍVKA: Nemít tuhle zbraň, po mém otci, který vždy hájil mou čest, byla bych už dávno mrtvá!

CESTOVATEL: Násilí plodí jen násilí.

DÍVKA: Cožpak ty nevíš cizinče, že náš svět na násilí byl postaven? Já jsem sama, takže zranitelná!

CESTOVATEL: Neublížím ti.

DÍVKA: Protože ani tebe do svého domu nepustím!

(- ozve se rána a vše zalije bílé světlo.)

7. Část – Koleje, které nikam nevedou

(- na jevišti jsou položeny koleje, na kterých leží Cestovatel se zkrvavenou tváří.)

CESTOVATEL: Moje cesta je u konce.

(- na jeviště vstoupí žena v černém závoji z Black Velvet Band, její hlas jde ze záznamu)

ŽENA V ZÁVOJI: Ta rána byla tvou jízdenkou. Teď nastup na svůj vlak.

CESTOVATEL: Říkala, že má jen dva náboje,

ŽENA V ZÁVOJI: To strach jí dal plný zásobník. Ale jeden námořník měl souzeno odejít živý.

CESTOVATEL: Zastřelila je všechny.

ŽENA V ZÁVOJI: Ale ty, zde nakonec čekáš na svůj vlak.

CESTOVATEL: Já jsem byl přece čtvrtý a nejsem námořník.

ŽENA V ZÁVOJI: To záleží na úhlu pohledu, pluješ přece časem.

CESTOVATEL: Před tím, než člověk pojde, naposledy hlavu zdvihne, aby viděl, kam dojde.

ŽENA V ZÁVOJI: A ty jsi všechno viděl?

CESTOVATEL: Viděl jsem stodolu, ve které visel oběšencův provaz, koleje, které nikam nevedou a slyšel jsem také tvůj Black Velvet Band.

ŽENA V ZÁVOJI: Získal jsi odpovědi na své otázky?

CESTOVATEL: Myslím, že ano.

ŽENA V ZÁVOJI: Tak své zodpovězené otázky předej dál.

(- odrhne si závoj a všichni spatří její tvář bez úst.) (- jde slyšet vlak a hudba.)

(- jeviště ozáří bílé světlo.)

(Cestovatel sedí v kupé vlaku, naproti němu sedí žena v černém, vypadá jako žena se závojem, ale je oblečená moderně a má ústa.)

PASAŽÉRKA: *(trhne sebou)*

Kde jste se tu vzal? Asi jsem usnula.

CESTOVATEL: Spala jste, já jsem teď přistoupil. Mohu se vás zeptat, co je dnes za datum? Přijíždím z daleka.

PASAŽÉRKA: I rok? Dnes je 5. 12. 2017

CESTOVATEL: Budoucnost? Myslel jsem, že jsem v pekle!

PASAŽÉRKA: Moderní doba dneška je peklo.

CESTOVATEL: Přicházím z jiné doby. Hledal jsem skrz čas po světě odpovědi na otázky o lidském bytí, díky setkávání se s cizinci.

PASAŽÉRKA: V dnešní době je každý sám pro sebe cizinec.

CESTOVATEL: Kam jedete?

PASAŽÉRKA: Do Erinu. Máme tam s kapelou koncert.

CESTOVATEL: Rád si vaši kapelu poslechnu. Jak se jmenuje?

PASAŽÉRKA: Black Velvet Band.

HLÁŠENÍ VE VLAKU:

Vlak se blíží do cílové stanice Erin, předpokládaný příjezd v 19 hodin a 9 minut.

CESTOVATEL: Už tam skoro jsme. Asi bych vám měl předat své zodpovězené otázky. Proto jsem nastoupil do vlaku.

PASAŽÉRKA: Jak se jmenujete?

CESTOVATEL: Noel Zoroaster.

PASAŽÉRKA: Jako poslední námořník... Kam jedete Noeli?

CESTOVATEL: Přece do Erinu, tam, kde koleje nikdy nekončí.

(- vlak projíždí tunelem, scénu zahltí bílé světlo a ozvou se brzdy, Cestovatel zmizí, na jeho místě leží jen hromádka fotek.)

PASAŽÉRKA: *(- vezme fotografie a přečte nápis.)*

Bytí znamená: Každý hledáme odpovědi, a tak se stáváme cizinci zakletými v cyklickém čase.

Bezčasí, záchrana, práce, identita, láska a násilí.

VLADIMÍR MAREČEK

VLADIMÍR MAREČEK

VLADIMÍR MAREČEK

Detox

Dobrý den. Jmenuju se Matěj a... A jsem závislý...

Stálo mě hodně přemáhání přiznat si to, udělat ten první krok, ale myslím, že teď a tady, na místě, který se tak moc váže k mému stavu, dokážu o všem otevřeně promluvit.

Pokud bych se měl vrátit tam, kde to asi všechno začalo, dostal bych se k době před sedmi lety. Bylo mi tehdy patnáct a rozešla se se mnou už šestá holka. Během tří dnů!

Nevím, jak byste reagovali vy, ale mě to sakra vyvedlo z míry. Přestože jsem byl do té doby víceméně abstinents, rozhodl jsem se, že se musím ožrat a dostat to všechno ze sebe jako v laciném filmu.

Sehnat alkohol pro mě nebyl žádný problém, už tehdy jsem byl poměrně vysoko a mohutnej, takže po mně nikdo ani nechtěl občanku.

Pamatuju si, že jsem si tehdy koupil fernet, protože jsem neměl moc peněz a zrovna na něj byla sleva. Strašně smrděl a první lok jsem musel vyplivnout, jak hořký a hnusný mi to přišlo, ale nedalo se nic dělat, peníze na jiný pití jsem už totiž neměl, tak jsem se tím svinstvem pomalu prokousával dál a dál. Asi v polovině flásky mi konečně zmizel ten zahořklej škleb, protože jsem byl tak napitý, že mě přestaly poslouchat obličejové svaly.

Druhej den mi bylo hrozně špatně, myslel jsem, že mám uvnitř hlavy ještě jednu, o hodně větší, která se na tu moji normální tlačí. Ale ta bolest z rozchodu byla najednou pryč. Bylo mi tak špatně, že jsem neměl na nějaký emoce ani pomyšlení. A tak jsem si půjčil od kamaráda a koupil si další lahev.

Postupem času jsem si začal zvykat na tu hnusnou chuť, co má většina alkoholu, i to pálení v krku bylo pořád slabší a slabší, ale to bylo špatně. Já se potřeboval zničit, vygumovat si mozek, tak jsem pil pořád víc a víc. Došlo to tak daleko, že jsem si nosil do školy vodu ve flásce od minerálky, abych se už dopoledne rozcvičil před večerním výmazem.

Takhle to se mnou šlo dál a dál. A čím hlouběji jsem se potápěl do těch fernetů, rumů a myslivců, tím míň se mi chtělo zase vynořit na hladinu a tím těžší to bylo.

Asi před pěti lety jsem pak odešel z domu. Už jsem se nemohl dívat na to, jak se doma pořád hádají o tom, co se mnou. Nejdřív jsem přespával různě u kamarádů, pak na nádražích nebo v parcích. Tehdy bylo léto, takže mi to zas až tak nevadilo, horší bylo to, že mi došly všechny peníze.

Jak mi klesala hladina alkoholu v krvi, začal jsem panikařit. Chtěl jsem jít vykrást nějakou večerku nebo supermarket, všude jsou tam kamery a security, co mě ani nepustili dovnitř, když mě viděli a čichli si ke mně.

A pak mě to napadlo. Kde je hodně cenných věcí, nikdo tam nehlídá a přitom nikoho ani nenapadne tam krást?

V noci jsem přišel sem před kostel a vzal za dveře, ale bylo zamčeno. Chtěl jsem vzít dlažební kostku a rozbít okno, ale nikde žádná nebyla. Začal jsem nadávat, jak to, že dlaždičky makají, místo toho, aby se flákali. A protože jsem byl unavený a byla noc a z té kostelní zdi šlo po celým horkým dni ještě pořád docela příjemné teplo, opřel jsem se tady a usnul jsem.

Ráno mě pak našel nějaký kněz, nebo kdo. Nikdy jsem se ho vlastně ani nezeptal, jak se jmenuje, celou dobu jsem mu říkal prostě otče. Probudil mě a zeptal se mě, jestli mě nemůže pozvat na snídani. Řekl jsem si, proč ne, beztak jsem měl hlad. U jídla jsem mu pak řekl úplně všechno. Vypadal hrozně mile a fakt mě poslouchal, tak jsem to prostě nevydržel. Řekl jsem mu i o tom nepovedeném vloupání. A představte si, on mi odpustil.

Řekl mi, že pokud budu chtít, mohl bych mu vypomáhat s kostelem. Nechal by mě u sebe bydlet a mohl bych si i něco přivydělat. Jako zapřísahlejší ateista jsem se k tomu zrovna dvakrát neměl, ale z toho chlapa šla tak hnusně pozitivní energie, že jsem mu na to nakonec kejnul. A tím se celý můj život otočil o tři sta šedesát.

Vystřízlivěl jsem a s čistým oblečením a teplým jídlem v žaludku jsem začal i pracovat. Poklízel jsem u něj doma i v kostele, časem jsem mu dokonce pomohl založit facebook a twitter, aby mohl šířit to svoje poselství rychlostí dvacet čtyři megabitů za sekundu.

Když už jsem takhle žil, bylo mi blbý nezačít se aspoň trochu zajímat o všechny ty náboženské věci. Poprvé v životě jsem si přečetl Bibli. Přišlo mi to docela hezký, ale spousta věcí jsem nerozuměl, nechápal je a nechtěl jim věřit. Tak jsem se na ně začal ptát svého zaměstnavatele. Vedli jsme spolu dlouhé debaty a překvapil mě svojí otevřeností k jiným názorům, i když se s jeho vizí světa moc neshodovaly.

Jednou v noci jsem nemohl usnout. Nevěděl jsem, co mám dělat. Rádio jsem neměl, číst jsem si nemohl, abych ho nevybudil. Tak jsem se začal modlit. Cítil jsem se potom hrozně hezky. Bylo to jako s tím fernetem. Všechny problémy byly najednou pryč. Jedinej rozdíl byl v tom, že mě potom nebylo na blití.

Tehdy v té posteli jsem poznal Boha, kterej ve mně dokázal vyplnit tu vychlastanou prázdnotu. Od té doby jsem chodil na mše, ke zpovědi, četl jsem Bibli, pravidelně se modlil, začal jsem dodržovat svátky a celkově se úplně změnil. Celý můj život se začal točit okolo víry.

Před třema lety jsem si ale uvědomil, co se ze mě stalo. Když byla mše, bylo všechno fajn, ale pokud ten den nic nebylo, začalo mi bejt špatně. Třásl jsem se po celém těle, potily se mi ruce, byla mi hrozná zima. A zlepšilo se to jen, když jsem se pomodlil. Aspoň ze začátku. Brzo přestalo stačit i to. Nutil jsem svého chlebodáře, aby mě třikrát denně zpovídal a před spaním mi četl žalmy, aby se mi dobře usmívalo.

Ale jak se dalo čekat, ten stav byl neudržitelný. Jednou po mši za mnou můj katecheta přišel a řekl mi, že musím jít na léčení. Bránil jsem se. Popadl jsem svícen a začal jím před sebou zběsile mávat, ale dva ministranti mě zezadu chytli a odvedli do nemocnice, kde začal pravej očistec.

Tři dny jsem byl na Detoxu. Přivázali mě k posteli a zacpali pusku roubkem, abych se nemohl modlit. Po třech dnech jsem už byl tak zničený, že jsem usnul a spal skoro celý týden. A když jsem se probudil, bylo to pryč a já se cítil líp.

Vím ale, že se to může kdykoliv vrátit. Ten zážitek byl tak strašnej, že už to nechci a nedokážu nikdy zažít. Dávám si pozor. Přestal jsem slavit Vánoce i Velikonoce, vrátil se k rodičům, nechal si na televizi zablokovat Noe TV a jednou týdně docházím na skupinu Anonymních katolíků. A pokud se mi do toho nebude Bůh míchat, snad to se mnou nakonec dobře dopadne.

Jmenuju se Matěj a už dva roky jsem nebyl na mši ani u zpovědi.

Jak v Kocourkově nosili do radnice světlo

Scéna 1: V hospodě

ZVUK: POTICHU ZAČÍNÁ HRÁT NEURČITÁ PŘIHLLOUPLÁ DECHOVKA Z RÁDIA, OZÝVÁ SE CINKÁNÍ PŮLLITRŮ, SKŘÍPĚNÍ PŘÍBORŮ O TALÍŘE, CHRČIVÝ ZVUK ÚČTENKY VYJÍŽDĚJÍCÍ Z EET POKLADNY A KLASICKÝ HOSPODSKÝ POVYK.

HOSPODSKÝ

Mařenko, třikrát buřty s cibulí, dvě sekaný!

NESPOKOJENÝ HOST

Tak sakra, to tam to pivo vaříš, nebo co?

HOSPODSKÝ

Hele, moc si nevyskakuj, nebo poletíš! Můžu já za to, že se dneska nedělá pěna? Foukám do toho už půl hodiny.

ÚČETNÍ

Jardo, namíchej mi koktejlek! Rum, zelenou, žitnou a pivo. A nalej mi to do hrnce.

NÁČELNÍK

Neblázni, Pepo, víš, co ti říkal doktor.

ÚČETNÍ

Já se tak budu krotit, zrovna když to platí obec? Ještě druhej koktejl, tady pro náčelníka, pokladna to unese!

ZVUK: CINKNUTÍ KOVOVÝCH HRNCŮ O STŮL A NÁSLEDNÉ RYCHLÉ HLTAVÉ PITÍ

HOSPODSKÝ

Ták, tady to je. A čím posloužím panu starostovi?

STAROSTA

Dvě piva. Jedno vypiju, druhý si naleju na hlavu.

ÚČETNÍ

Prosim tě, to ani nestojí za to. Poruč si něco lepšího, dokud můžeš.

STAROSTA

(SKLESLE)

Kdepak, pane účetní, pití na zármutek se nemá přehánět...

ŠIBAL

(NESMĚLE)

Nezlobte se, pánové, že vás ruším, ale nemáte tu volno?

NÁČELNÍK

Jen pojd'te, mladej.

ÚČETNÍ

Starosta ti uvolní kus židle.

ŠIBAL

Co? No to snad...

NÁČELNÍK

Přece se tam nebudou mačkat. Rozlomíme ji vejpůl, ať má každěj svou.

ŠIBAL

Víte co, já raději postojím, vždyť... Pane, vy pláčete?

ZVUK: STAROSTOVO VZLYKÁNÍ

ÚČETNÍ

Neřvi, starosto.

NÁČELNÍK

Kape ti to do půlitru.

ÚČETNÍ

Hergot, Jardo, dej pod něj hadr, už to teče po podlaze!

ŠIBAL

Co se vám stalo?

STAROSTA

(PLÁČE)

Proč jen je tam pořád taková tma?!

ŠIBAL

O čem to mluví?

NÁČELNÍK

To je na dlouhé vyprávění.

ŠIBAL

Já nikam nespěchám. Jedno pivo a párky, prosím!

ÚČETNÍ

Začalo to hned potom, co jsme dostavěli novou radnici. Pěkná je. Ale jeden nedostatek přece jen má. Objevili jsme to hned, co jsme poprvé vlezli dovnitř.

Scéna 2: Poprvé na radnici

ZVUK: ZVUKY HOSPODY UTICHAJÍ A OZÝVÁ SE HLASITÉ ZAVRZÁNÍ DVEŘÍ, NĚKOLIK KROKŮ A DALŠÍ, KRATŠÍ ZAVRZÁNÍ, NÁSLEDOVANÉ PRÁSKNUTÍM ZAVÍRAJÍCÍCH SE DVEŘÍ. PROTOŽE JE RADNICE PRÁZDNÁ, VŠECHNY ZVUKY A HLASY MAJÍ LEHKÉ ECHO.

PRVNÍ RADNÍ

Opatrně, pánové!

NÁČELNÍK

Au, to byla moje noha!

ÚČETNÍ

Vidíte něco?

PRVNÍ RADNÍ

Co jste říkal?

STAROSTA

Nevíte, kde je vypínač?

ÚČETNÍ

Na co? Potřebujem světlo zapnout, ne vypnout.

NÁČELNÍK

Jak to, že je tu taková tma, když venku svítí?

PRVNÍ RADNÍ

Třeba už přestalo!

STAROSTA

Pojďme to zkontrolovat.

ZVUK: SPOUSTA DUPÁNÍ, KTERÉ SE VŠECHNO NAJEDNOU ZASTAVÍ A JE NĚKOLIK VTEŘIN NAPROSTÉ TICHO.

STAROSTA

Ale kde jsou dveře?

Scéna 3: Znovu v hospodě

ZVUK: ZVUKY HOSPODY

NÁČELNÍK

Nakonec jsme se dostali ven.

ÚČETNÍ

Div divoucí. Všude bylo plno světla, ale uvnitř?
Pořád tma.

NÁČELNÍK

Taková věc se musí pořádně vyšetřit.

ÚČETNÍ

Chodili jsme tam a zpátky celé odpoledne a pořád nic.
Venku světlo, uvnitř tma.

NÁČELNÍK

Podívali jsme se do stavebních plánů, jestli nedošlo
k nějaké chybě.

ÚČETNÍ

Ale všechno to sedělo. Čtyři zdi, podlaha, jedna
střecha, jedna věžička, jedny sluneční hodiny a jedny
dveře. Nic víc, nic míň. Přesně podle plánů. Tak co
je špatně?!

NÁČELNÍK

Napadlo nás, že jsme trochu stavbu uspíšili a světlo
ještě nestačilo dovnitř přijít.

ÚČETNÍ

Nechali jsme proto přes noc otevřené dveře, ale
nepomohlo to. Tma jako o půlnoci. Zaběhli jsme tedy
domů pro baterky, petrolejky a svíčky a uspořádali
na radnici první, a hned mimořádné, zasedání.

Scéna 4: Porada na radnici

ZVUK: ZVUKY HOSPODY UTICHAJÍ. PROTOŽE JE RADNICE PRÁZDNÁ,
VŠECHNY ZVUKY A HLASY MAJÍ LEHKÉ ECHO.

STAROSTA

Pánové, tímto zahajuji zasedání zastupitelstva.
Prosím jednotlivé zastupitele, aby se navzájem zasedli.

ZVUK: SLABÉ ZAÚPĚNÍ VŠECH ZÚČASTNĚNÝCH.

STAROSTA

První o slovo požádal, jako obvykle, První radní.
Prosím.

NÁČELNÍK

Proč ukazuješ na mě?

PRVNÍ RADNÍ

(ZESPODA „VALNÉ HROMADY“)

Já jsem tady dole!

STAROSTA

Sakra, chlapi, takhle to nejde. Dejte si ty svíčky na hlavu, oslňujete mě... Mluvte, pane radní.

PRVNÍ RADNÍ

Jsem toho názoru, že během stavby muselo dojít k dosud neznámému nedodržení technologického postupu. Navrhuji tedy celou stavbu zbourat a vypsát výběrové řízení na novou radnici, na jejíž stavbu dohlédne speciálně pro tento účel sestavená komise, kterou zřídí odbor pro stavby radnic, o jehož založení bych tímto rád nechal hlasovat.

ÚČETNÍ

Bohužel, pane radní, město nemá peníze ani na to zbourání, natož pak na nějakou další stavbu.

STAROSTA

Au! Vždyť jsme měli pro tyhle případy peněžní rezervu.

ÚČETNÍ

To ano, ale tu jsme si rozebrali už před měsícem...

NÁČELNÍK

Pánové, myslím, že věc je naprosto jasná. Dali jsme světlu dostatek času, a přesto se do radnice nedostavilo. Myslím, že bychom na něj měli podat trestní oznámení pro neuposlechnutí výzvy. S vaším svolením, starosto, předvolám Slunce jako zákonného zástupce světla na radnici před soud.

STAROSTA

Au!

PRVNÍ RADNÍ

To je naprostá hloupost! Jak by se mohlo Slunce dostavit na radnici, když řešíme právě to, že se sem dostavit nechce?

NÁČELNÍK

To víte vy, vím to já, ale Slunce to třeba neví. Můžeme ho zmást.

ÚČETNÍ

Vyjednávání tady nic nezmůže, navrhuji úplatek!

PRVNÍ RADNÍ

Uspořádejme referendum o počtu členů rady pro určení
výše úplatné částky!

NÁČELNÍK

Zatkněme tmu a strčme ji z radnice do vězení!

STAROSTA

Pánové! Au! Takhle bychom se, au, nikam nedostali.
Vosk ze svíčky mi už kape na hlavu, nemáme čas o
něčem jednat. Musíme jednat! Nešlo to po dobrém,
půjde to po zlém. Svoláme všechny občany města, aby v
nůších, pytlích, taškách a krabicích donesli světlo z
náměstí dovnitř do radnice. Náčelník policie
dohlédne, že se zúčastní opravdu všichni.

NÁČELNÍK

Provedu.

STAROSTA

Účetní vyčlení v rozpočtu dostatek financí, aby mohli
pracující večer v hospodě oslavit svůj úspěch.

ÚČETNÍ

Žádný problém, zkrouhneme znovu školství.

STAROSTA

A první radní...

PRVNÍ RADNÍ

(NATĚŠENĚ A HRDĚ)

Ano, pane starosto?

STAROSTA

Au! Mi přinese mokrý obklad na hlavu.

Scéna 5: Potřetí v hospodě

ZVUK: ZVUKY HOSPODY

ÚČETNÍ

A tak jsme se dnes hned ráno všichni sešli. A začalo
se stěhováním světla. Nastavovali jsme pytle a
krabice ke slunci a chytali do nich paprsky.

STAROSTA

(PLAČKY)

Lopatami jsme ho nabírali na trakaře.

NÁČELNÍK

Hrozná dřina.

ÚČETNÍ

Ale fungovalo to! Každou hodinou bylo světla na náměstí míň a míň. Až konečně kolem osmé večer jsme odnosili i ty poslední zbytky do radnice. Všichni lidé začali tleskat. Starosta měl při slavnostním projevu slzy v očích.

NÁČELNÍK

Jako teď.

ZVUK: STAROSTA FŇUKNE

ÚČETNÍ

Celé město se seběhlo, aby si konečně mohli novou radnici prohlédnout i zevnitř... A pak jsme to zjistili.

NÁČELNÍK

Tma jako v pytli.

STAROSTA

(PLAČKY)

Já to nechápu!

ŠIBAL

Co je to za hloupost?

ÚČETNÍ

Vidíte? Kam to všechno světlo zmizelo?

ŠIBAL

(NEVĚŘÍ, ŽE HISTORKA BYLA MÍNĚNA VÁŽNĚ)

Vy si ze mě děláte legraci, že?

ÚČETNÍ

Kéž by... Opravdu tam nebylo vidět na krok. Napadlo nás, že třeba světlo vyskočilo oknem, když se nikdo nedíval, ale radnice právě kvůli takovým případům žádná okna nemá.

ŠIBAL

Cože?

ÚČETNÍ

Mazané, vidíte?

ŠIBAL

(ZAČÍNÁ CHÁPAT)

Jistě...

NÁČELNÍK

A stejně to nepomohlo...

ŠIBAL

A, pane účetní, povězte mi, dějí se vám podobné
nepříjemnosti jako tahle se světlem tady ve městě často?

ÚČETNÍ

Ani byste nevěřil jak.

ŠIBAL

Tak víte, co? Zaplaťte za mě to pivo a vezměte mě do
zastupitelstva na nějakou pěknou a dobře placenou
pozici. Klidně mi i klíč od pokladny dejte, ať se o
něj nemusíte bát... Slibuju vám, že všechny ty
problémy jednou provždy vyřeším... Co vy na to?

STAROSTA

(PLAČKY)

Jak? Jak byste to mohl dokázat?

ŠIBAL

(SEBEVĚDOMĚ)

PROSTĚ TO ZAŘÍDÍM!

ZVUK: ZAČÍNÁ HRÁT STEJNÁ DECHOVKA JAKO NA ZAČÁTKU A PO
CHVÍLI UTICHÁ.

Konec

Malíř a Komisař

MALÍŘ:

Nehejbejte se mi, pane komisaři, já kreslím hrozně rychle a soustředěně, a když se pohnete, budete rozmazanej.

KOMISAŘ:

Vy Češi jste všichni stejný. Tupě si děláte to svoje a neohlížíte se.

MALÍŘ:

Ale aspoň děláme...

KOMISAŘ:

Cože?

MALÍŘ:

Abyste si srovnal čepici. Rudá hvězda je nakřivo.

KOMISAŘ:

Dávej si pozor. Chytráky jako ty nemám rád.

MALÍŘ:

Jenom chci, aby vám to slušelo.

KOMISAŘ:

Když řeknu, že mi to sluší, tak to tak bude, i kdyby to tak nebylo.

MALÍŘ:

To já už přece dávno vím.

KOMISAŘ:

Ale je ti to jedno...

MALÍŘ:

A co kdybychom to nechali tak, jak to je. Jen vás. Mně se nechce malovat ten tank na pozadí.

KOMISAŘ:

Vadí ti, že ti stojí na zahradě, co?

MALÍŘ:

Ty růže vzal čert, ale mně se to víc líbí bez něj.

KOMISAŘ:

Co je komu do toho, co se ti líbí.

MALÍŘ:

Taky žena by byla ráda, kdybych to už dodělal.

KOMISAŘ:

Má pro tebe jinou práci?

MALÍŘ:

Ne, ale chtěla by, abyste si to už vzal a odešel.

KOMISAŘ:
To že říkala?
MALÍŘ:
Ne, to ne. Jenom jsme chtěli vymalovat kuchyň. A ono to nejde, když tam spíte na lavici.
KOMISAŘ:
Pošli ženu za mnou, až skončíme.
MALÍŘ:
Ale to by asi nešlo, ona bude ještě v práci.
KOMISAŘ:
Jedinou prací v životě ženy je porodit dost synů, který pak můžeme poslat na smrt.
MALÍŘ:
To jste někde četl?
KOMISAŘ:
Já nečtu, já vím...
MALÍŘ:
Tak, hotovo. Chcete se podívat?
KOMISAŘ:
Takhle přece můj nos nevypadá!
MALÍŘ:
Neměl jsem dost červené.
KOMISAŘ:
Tamhle je jí celá plechovka.
MALÍŘ:
Ta se ředí alkoholem. Pokud byste mi dal...
KOMISAŘ:
Dobře, necháme to tak.
MALÍŘ:
Kolik mi za to dáte?
KOMISAŘ:
Nic.
MALÍŘ:
Nejste spokojen?
KOMISAŘ:
Právě, že jsem... Zavolám, ať se tu pro to někdo večer zastaví.
MALÍŘ:
A, smím-li se ptát, kde budete viset?
KOMISAŘ:
Na generálním štábu.
MALÍŘ:
Tam teď visí hodně lidí...

KOMISAŘ:

Co kdybych ti sem poslat další důstojníky?

MALÍŘ:

Raději ne, pane komisaři.

KOMISAŘ:

Došla ti síla?

MALÍŘ:

Spíš trpělivost.

Osvoboditelé a porobení

Karla, mladá a možná až příliš hezká učitelka Českého jazyka, nahnala *III. A* do tělocvičny, zběžně přepočítala děti a pak už se nenápadně sunula ke starší kolegyni, matikářce Krejčové, které vzala větev šeríku. No co, ona jich měla zbytečně moc. I bez té jedné bude dost reprezentovat.

Učitelka hudební výchovy Němečková, chtěje napravit dříve neočekávatelnou vadu svého jména, se ujala iniciativy, a protože před válkou vedla dětský pěvecký sbor Sedmikvítek, nacvičila s žáky několik lidových písní o kráse přírody a o lásce. To se líbí vždycky, za všech režimů.

Ředitel školy nastoupil na švédskou bednu, vyndal z kapsy papír a tak mocným hlasem, jak mu jen jeho věk a roky vlezdoprdelkovství dovolovaly, spustil:

Maji družja z drugého gardóveho machaňizovaného práporu krasnej armje. Tavárišče. Grdinovja. Cela naša škóla chóče paděkovát' za vašu státečnost' při asvabazenie našeho mjesta. Něch vy žijetě. Urrá!

Nutno dodat, že jazyky nebyly ředitelovou silnou stránkou. Naštěstí Učitelka Němečková hbitě přidala s žáky *Když jsem já ty koně pásal*, což by hrdinové ze Sovětského svazu ocenili, kdyby poslouchali. Neměli moc chuť na proslovy, natož na zpěv. Ani by sem nešli, ale vytáhli si při losování nejkratší sirku. Jeden z nich, který ještě mohl stát, aniž by upadl, se napřímil, poděkoval, řekl cosi o dětech a budoucnosti, čemuž moc nerozuměli ani ti, co uměli rusky. Ředitel dal povel, aby žáci na rozloučenou zazpívali ještě hymnu. Němečková dala pokyn a začala dirigovat.

Holčičky v první řadě spustily: *Deutschland Deutschland über alles*. Kluci ze zadních řad mručeli: *über alles in der Welt!*

Dosud podřimující zeměpisář se probudil, vstal, ale naštěstí hned po slovech: *Wenn es stets zu* se v situaci zorientoval a zase se posadil. Karla, mladá a možná až příliš hezká učitelka *III. A*, sledovala jedním okem reakci hrdinné brigády a nenápadně se sunula ke dveřím, doufaje, že nejsou zamčené. Učitelka Němečková, zkropena potem, kajícně umlčela děti, které nechápaly, proč se Frau Lehrerin zlobí.

Rusové překvapivě nereagovali nijak. Komunikovali jen podle instrukcí pro oficiální styk s veřejností. A ten už naštěstí ředitel raději ukončil a se slovy: *Dasvidanja naši družja, zdraví želájú vám děťja*, nechal vyklidit tělocvičnu.

Hrdinům tak konečně nastal neoficiální styk s veřejností, pro který existovalo jen jedno pravidlo: *Davaj*.

Karla, mladá a v těchto chvílích určitě až příliš hezká učitelka *///*. A, tohle pravidlo moc dobře znala, a zamknula se v kabinetu.

MARIE MLATEČKOVÁ

Setkání s cizincem

Dialog dvou sester.

Hotelový pokoj. K večeru.

Tak co teď?

Co by, jdeme dál.

Nevezmu si ho.

Musíš.

Nechcu.

Buď ráda, co jinýho by sis mohla přát.

Nevím – ...přála bych si být zas malý dítě.

Ale nepřála.

Taky, abys nebyla taková.

Vždycky jsem byla taková.

Nebyla. Přála bych si hrát si s tebou. Jak když jsme byly malý.

Jo. Ty hry, kdy jsme hledaly matčinu flašku po bytě, byly sranda.

To nemyslím.

Jiný už si nepamatuju.

Jak jsme chodily na výlety. Jak jsme se furt smály.

Nevím o tom.

A pak, jak jsme byly starší –

Nech toho.

Všichni nás znali.

Nikdo o nás nestál.

Všude nás zvali, každý o nás věděl, byly jsme TY sestry.

Děláš z toho kdoví co, byly jsme nikdo.

Hodiny na baru, vždycky jsi pila červený víno.

Co jinýho.
Do noci poslouchaly hudbu, chodily na koncerty.
Za nic to nestálo.
Měla jsi to tolik ráda.
Nevzpomínám si.
I bez ní jsme byly docela šťastný, ne?
Když o nás nestála, tak proč my bychom měly. Nemluv o ní, už je mi cizí.
No jo, kde je jí konec.
Nezajímá mě to a tebe by taky nemělo. Pojd', jdeme.
Nikam nejdu.
Říkám ti, nemáš na výběr.
To, že ty nemáš na výběr, neznamená, že já nemám.
Tohle je naše jediná šance.
Nechcu tě furt zachraňovat.
Mě nemusíš, sebe jo.
Toho chlapa si nevezmu.
Nemáme kam jít.
Máme spoustu kamarádů.
Jo, koho? V tomhle městě jsme už cizinci, všechny jsme ztratily nebo na nás zapomněli.
Ty jsi všechny ztratila a já to odnesla.
Blbost, lidi prostě odcházej.
Pokud si dřív něco nezvládala, bylo to, když někdo odešel z tvýho života.
Tak štěstí, že už taková nejsem, ne?
Ty oslavy, kde jsem znala desítky lidí, to nekonečné obcházení podniků a všude známí, všichni přece nemohli zapomenout –
Přijde ti snad, že někdo zůstal? Jsem tu jenom já, tak se laskavě vzpamatuj a udělej správnou věc.
Nebyla jsi vždycky taková.

Nech mě bejt.

Já vím, že ti ublížil. Ale už je to tak dávno.

Kdo jako?

Kdo asi.

Je mi úplně jedno.

Jenže to je ono – co si na něho trochu zapoměla, tak je ti jedno úplně všechno.

Nevím, prostě jsem radši udělala dobrou věc a rozhodla se, že bude lepší už nic nikdy necítit.

A je to s tebou k nevydržení.

(ironicky) Zatímco co s tebou je to skvělý, že.

Vím, že to v tobě je. Aspoň trochu cítit bys mohla. A vím, že kdyby za tebou přišel, a chtěl tě zpátky, že budeš zas citlivá jako dřív.

Je mi cizí, vůbec mě nezajímá a nic k němu necítím.

Všechno to potlačuješ, furt ti chybí.

Přestaň

Vím, jak jsi brečela.

Nech toho

Žadonila jsi, aby zůstal.

Stačí

Milovala jsi ho.

A dost. I kdyby, teď už je to všechno pryč, soustředme se na budoucnost.

Ta zas nezajímá mě. Prosím tě, vždyť ten chlap je hulvát.

Je to bohatý doktor. Je docela pohledný.

Tak si ho vem ty, když se ti tak líbí.

Je to, jak to je. Čeká na nás.

Nerozumím si s ním, jsme si úplně cizí.

Najdete si nějaké téma, sblížíte se.

Žijeme ve svobodné zemi, nebudu si brát někoho, koho nechci.

(ironický smích) To si jako myslíš, že najdeš někoho, koho si budeš chtít vzít?

Nebudu mu práť a uklízet, mezitím co ty se budeš válet, žít z jeho peněz a mýho utrpení a po nocích –

To už nedělám.

Ale prosím tě, kolikrát vidím ten tvůj skelný pohled, to mi nenamluvíš.

To není tvoje věc.

Dělá ti to dobře že, pomáhá zapomenout, všechny ty drogy a alkohol –

JÁ už jsem raději všechno dávno zapomněla, není co –

Přestaň si to namlouvat, je to sranda, jeden kluk a co všechno provedl.

Byla to moje volba.

Aspoň, že ze sebe neděláš chudinku.

Tak si ze mě vem příklad a pojd'.

Musí být nějaké další řešení –

Není!

Prosím, nenuť mě –

Vem si něco hezkýho, ať se mu líbíš.

Prosím –

Dělej

Aspoň trochu soucitu –

Soucit je výmysl společnosti. Nemáme ani korunu! Nemáme nic. Nemáme nikoho. Nemáme na výběr.

Jak se to stalo –

Není to nic hroznýho, prostě jenom řešení problému.

Já řeším TVÝ problémy!

Už se o tom nebudeme bavit, třeba budeš nakonec šťastná, to nemůžeš vědět.

Budu šťastná?

Budeš šťastná. MY budeme šťastný, vždycky si najdem cestu, rozumíš, nejsme jen tak někdo, jsme TY sestry.

Ach jo.

Máme jenom sebe.

Já vím.

Tak vidíš.

Tak jo. MY budeme šťastný.

Tak se mi to líbí. Připravená?

(chvilé ticha)

Připravená.

Jdeme.

Volné navázání

Dialog se odehrává v poměrně vzdálené minulosti od předešlého textu.

V dialogu mluví Dívka (jedna ze sester, ta starší, zkušenější, ta, která se nemusí vdávat) a Muž.

Taneční parket.

Dej mi ruku. Povedu tě.

Ted' ne.

Prvně si chtěl.

Zamotala se mi hlava.

Bylo to trochu ponižující.

A co ted'?

Jak ted'?

Ted' už víš?

Říkal jsem si, že jo.

Jakože... jo?

Pojď. *(vezme ji za ruku a pomalu s ní začne tančit valčík)*

Bojíš se, že ti šlápnu na nohu, že?

Možná.

Budeme tančit dlouho?

Snad. Bylo toho hodně.

(tančí čím dál tím intenzivněji, napětí se zvyšuje)

Chci už tančit jen s tebou.

Nepustím tě.

Bojím se.

Za chvíli vyjde slunko, teď už jenom dobře. Potřebuju tě.

Nikdy jsem s nikým nechtěla tančit tolik, jako s tebou.

(stále tančí, Muž začne být neklidný, zmatený, přestává tančit)

Snad... snad už nechci tančit.

Jak to myslíš?

Asi to nejde.

Nevzdávej to.

Asi je ten špatný čas.

Prosím.

Prostě... nemůžu.

Tančíme už dlouho. A ještě toho nebylo dost.

Nakonec skončíš na zemi.

Snad trochu znáš své kroky ne.

Nevím.

Ten tanec znáš.

To není všechno.

Budeš toho litovat.

Spíš ne.

Pojď. Ještě jednou.

(dlouho váhá)

Dobře.

(chytne ho za ruku, chce tančit valčík, jenže Muž tancuje velmi agresivně)

To bolí

Říkal jsem ti to

Proč to děláš

Ani nevím

Přestaň

Říkal jsem ti, že to tak dopadne

(postupně se spíše rvou, než tančí, ona se ho snaží políbit, on uhýbá)

Co se ti děje

Nevnucuj se

Tohle není fér

Není

Nic jsem ti neudělala, strašně to bolí

Já vím

Tolik ponížení

Nevyznám se

Vždyť ty přece nechceš tančit sám

S tebou ne

Chci s tebou tančit, nesmíš jít pryč

Jenže já nechci tančit s tebou, chápeš?

Vždyť ještě před chvílí –

Ted' už ne.

(přestanou tančit)

Já už ale neumím tančit sama.

Promiň.

Takhle člověk nefunguje.

Nevím.

Rozmysli si to.

Už nic nepomůže.

Budeš chtít znovu tančit.

To si nemyslím.

(on ji chytne za ruku, roztočí ji, ona se dlouho točí a on mezitím odejde)

(zůstane sama)

(on se vrací, prochází za ní, všimne si ho)

Vzpomeneš si na kroky?

Ne. Zapomněl jsem na ně už dávno.

A nikdy si nechceš vzpomenout.

Ne. Už tancuji jinak.

Nemohl si zapomenout úplně –

Byl to omyl.

(odejde, mluví pouze Dívka)

Myslím, že jiný tanec –

Že jiný tanec –

Už se naučit nechci –

Že

Někteří tančí každý večer jinde

A někteří

Můžou umět jen jeden tanec

A nevím proč –

A je to špatně?

Vypadá to na svobodu

OBRAZ 1

(hraje hlasitá hudba, Rolling Stones?, mluví dcera a otec)

Tati! Už můžu tancovat?

Nevím, ztlum to!

Tati, vždyť už můžu!

Radši ještě počkej!

Můžeme! Tati!

Tak teda... můžu!

Konečně! Co bude teď?

No, nevím.

(hudba přestane hrát)

Chtěla bych takhle tancovat stále.

To nepůjde.

Proč ne? Vždyť můžu!

Nese to zodpovědnost.

Pojedu do Ameriky!

Nemáme peníze.

Proč? Založíš si firmu.

To by snad šlo.

Vidíš! Životy budou úplně jiné! Svět bude jinej!

Tak nadšeně bych to zas neviděl.

Proč ne? Budeme mít všechno!

Snad bude líp.

Bude krásně!

Mohl bych začít podnikat.

A vydělat velký peníze!

Tak rychle to asi nepůjde.

Budeme bohatí!

Svoboda neznamená, že budeme mít hned spoustu peněz.

Svoboda znamená všechno! Svoboda bude znamenat, co budeme chtít.

Uklidni se.

A svoboda je klidná? Konečně nemusím být taková, jakou mě chtějí, můžu být svobodná!

Svoboda ještě není všechno ale, víš?

A co jiného?

Svět se neotočil o sto osmdesát stupňů.

Svět se dostal k nám!

Musíme teď tvrdě pracovat.

Už jsme pracovali dost!

Na udržení svobody. Na tom, aby měla nějaké hranice.

Hranice?

(změna světla, přestane hrát hudba)

OBRAZ 2

(otec telefonuje se svojí matkou, jeho monolog)

Začínáme!

Mami, každý může!

Opravdu!

Říkám ti, že ano!

Ale jistě!

Ano, konečně můžeme začít!

Ne, nevím, jak se podniká.

Mami!

Když může každý, tak proč ne já?

Tvoje marmelády jsou vyhlášený, vždyť ti to povídám!

Proč? No, protože chci vydělat!

Ano, všechno nakoupím.

Jistě.

Velké skleničky.

Ano.

Neboj, naučím se to.

Ano.

Ano.

Každý si zakládá firmu.

Jo.

Neboj.

Přesně tak, každý teď může podnikat, s čím chce.

Jako po másle to půjde.

Jistě.

Tak domluveno!

Dobře, mami, počítám s tím, skleničky ti dovezu tenhle týden.

Měj se, mami.

(napíše na tabuli křídou název firmy např. Domácí zavařeniny Matka & Syn)

OBRAZ 3

Dcera přiběhne do pokoje, na sobě má šustřákovku, neonové oblečení, může přijet na kolečkových bruslích, je namalovaná, vykládá otci, co se kde dá koupit, něco si pořídila, v pozadí hraje Depeche Mode (?).

OBRAZ 4

Situace s dcerou se opakuje, tentokrát je rockerka, ukazuje otci, co nakoupila, ukazuje mu mapu, kam chce jet, otec ji poslouchá jen napůl, je ponořený do počtů, dcera tluče plakáty na zeď.

Po chvíli se vše soustředí na otce, dcera se stává němým komentátorem děje. Otec horlivě škrtá, dcera chodí kolem, moukou mu případně bělí vlasy, trhá kalendář. Hudba hraje zprvu potichu, dcera ji zesiluje (Karel Gott?).

Nakonec s otcem tančí polku, roztáčí ho a odchází, otec vyčerpaně sedá do křesla a usíná.

OBRAZ 5

(Dcera je trochu opilá, s podobně opilým klukem vchází do dveří. Otec leští skleničky uprostřed pokoje.)

Potichu, táta nás uslyší.

A co jako.

No byl by naštvanej.

Můžem si dělat, co chcem.

Pravda. Ale pozor, jsou tady ty skleničky.

Jaký zas?

No, jak začal podnikat, vždyť jsem ti to říkala.

Jo ty zavařeniny. *(uchechtne se)*

Jo. *(taky se posměšně zasměje)*

(na scéně je celou dobu tma)

(potichu začne hrát David Bowie, kluk vezme holku a začne s ní tancovat – kopnou do skleniček – jakmile některé spadnou, hudba ustane, rozsvítí se)

Otec:

Ale –

Vždyť –

A tohle je ta vaše svoboda?

A tohle je ta naše svoboda?

(podívá se na ně, na skleničky, začne je sbírat, dceru to nezajímá, začne znovu hrát hudba a ona začne tančit)

OBRAZ 6

V následující scéně si za doprovodu hudby staví otec svoji stěnu ze sklenic – v tuto chvíli je jedna půlka scény otce – socialistická, druhá dcera, která je v pokoji s klukem, poslouchají hudbu, kouří, lepí plakáty, ukazují si na mapu světa.

Otec shodí všechny sklenice, sedne si zkroušeně ke stolu.

OBRAZ 7

Začne nahlas hrát hudbu, dcera tancuje se svým klukem – otec sedí tiše u stolu, pak se zvedá, dcera vykřikuje svoboda a následující text, konec.

Svobodu? Máme!

Co víc?

Můžem? Všechno!

PRDAK

PRDAK is a leading provider of professional services in the construction industry.

PRDAK is a leading provider of professional services in the construction industry.

Rady nesmělému chlapci

Chlapče, hlavně nikdy nechod'
do barů, do skautu.

Chlapče, hlavně nikdy nelez
na střechu po lanu.

Chlapče, hlavně nikdy neřeš,
z čeho je, to, co jíš.

Chlapče, hlavně nikdy nebreč
z krájení cibulí.

Chlapče, hlavně nikdy neřed'
kyselinu vodou.

Holčičko na Santu hlavně už nikdy nečekej.

Chlapče, hlavně nikdy

Studenokrevnost obojživelníků

MLOK

LOK

GROG

aby se ohřál

Údržbář pštrosů

Když mi bylo sedmnáct let,
svět mi skuhral pod nohama.

Pivem jsem si ničil tělo,
duši rozpouštěl rumama.
Brzy jsem byl bez koruny
a v čekárně u lichváře
pad mi do oka inzerát:
V Zoo hledaj údržbáře.

R: Údržbář (*leštit jim vejce*)
pštrosů (*péra jim čechrati*)
údržbář (*píglovat zobáky*)
pštrosů (*nosit jim oběti*)

Místo lihu jsem naložen
po celý den ve své práci,
kde mým otcem, ženou, matkou
jsou mi nelétaví ptáci.
A když, po dlouhém dni, na noc
zavřou dveře zahrady,
Pořádáme ve výběhu
tajuplné obřady.

R: Údržbář (*leštit jim vejce*)
pštrosů (*péra jim čechrati*)
údržbář (*píglovat zobáky*)
pštrosů (*nosit jim oběti*)

Kašlu vám na cigarety,
alkohol mne nezajímá.
Že mi umřel pradědeček,
dávno už mne nedojímá.
Miluji své ptačí pány,
a když mi nejsou nablízku,
bezodkladně musím strčit
smutně hlavu do písku.

R: Údržbář (*leštit jim vejce*)
pštrosů (*péra jim čechrati*)
údržbář (*píglovat zobáky*)
pštrosů (*nosit jim oběti*)

ANNA PRSTKOVÁ

blessed

když běžím
vidím se jako v reklamě na funkční oblečení
mé nohy jsou
z materiálů vyrobených díky
přelomovým technologiím
a můj dech
proudí pomocí speciálních nanovláken
naprosto efektivně do všech koutů plic
zatímco má mysl
která celé dny
nocí
výkonně řeší nejaktuálnější světové problémy
dokonale zkalibrovaná aktivním odpočinkem
třikrát do týdne –

pluje dva tři kroky napřed
aby mohla aspoň chvíli nebýt
se mnou

PETR SMYCZEK

Stalo se ve výtahu

Výchozí situace: Tři postavy ve výtahu. Neznají se. Výtah se zasekne a nehne se dál.

KAPITOLA I.: ZÁSEK

V kabině výtahu stojí tři lidé zhruba stejného věku okolo třiceti. Majk, floutek, zkoumavě a ponejvíce nenápadně sleduje další dvě osoby. Uprostřed stojí Klára, přešlapuje, snad hledá rovnováhu. Je trochu opilá. Přes rameno má obří cestovní tašku. Kvido stojí úplně vpravo, tiskne se ke stěně a svírá nákupní tašku. Když se výtah s drobným šubnutím zastaví, Majk a Kvido se po sobě krátce podívají. Klára si zastavení všimne o něco později. Promluví ale jako první.

Klára: A sakra... stojíme.

Majk: Neříkej.

Kvido: *(ustrášený)* Za chvíli se to zase rozjede, ne?

Klára: Cože?

Kvido: *(vykřikne, aby to zdůraznil)* Že se to zase rozjede!

Klára: Neřvi, já tě slyším.

Kláru zastavení trochu vyhodilo ze soustředění. Vytáhne z obří tašky láhev od minerálky a napije se. Je ovšem dost jasné, že nepije vodu.

Kvido: *(tiše, omluvně)* No já jen, že ses ptala...

Majk se cynicky zasměje. Vytáhne z kapsy mobil (značně „vytuněný“) a Kvido skoro současně, ale nezávisle na něm, také.

Kvido: Máš tu signál?

Majk: *(zkoumavě jakoby čaruje s mobilem, chvilka napínavého očekávání)* Ne.

Kvido: Já taky ne.

Majk: No bezva. Takže se nikam nehnu. Fakt super...

Klára: *(sama pro sebe si zpívá, od začátku civí stále před sebe)* Já se v tom nevyznám, já se v tom neorientuju...

Pauza

Majk: A není tu někde takovýto tlačítko... ? Pro tyhle... SITUACE...

Kvido: Jaké situace?

Majk: *(skoro speluje)* NOUZOVÝ situace!!!

Kvido: *(zahanbeně)* Jo... jo aha. Nouzové situace.

Majk zkoumá ovládací panel.

Majk: Ale jo, je tu. Hustý *(zmáčkne tlačítko)* Tááák...

Klára: *(v mikropauze si všimne, že Majk zkoumá tlačítka, nechce dát najevo, že je trochu mimo, zapojí se do situace)* A co teď? Co se jako stane?

Majk: Teď to... snad dá někam nějaký znamení a ozve se nějaký ten... služba

Kvido: Jako servis, myslíš...??

Majk: Jo. Servis, no. *(zkouší mačkat ještě několikrát)* No, akorát, že se nic neděje. *(důrazně zakřičí směrem k tlačítkům)* Hej! Povídám, že se nic ne-dě-je!!! *(k ostatním)* Já myslel, že to tak bejvá, někdo by se měl ozvat, ne? Je to snad něco jako telefon nebo tak...

Kvido: *(po chvílce ticha)* A seš si jistý, žes to udělal správně?

Majk: Co jako? Jestli jsem správně zmáčkl knoflík? To snad ještě dokážu, ne?

Majk se blbě pro sebe zasměje svému vlastnímu vtipu. Kvido přejde k panelu a taky zkouší mačkat. Nic se neděje. Smutně na to zírá.

Kvido: Asi to opravdu nefunguje.

Pauza. Kláru už to trapné postávání na místě nebaví. Průběžně pije z lahve po malých doušcích.

Klára: No, ale stejně... to nemůže dlouho trvat, ne? Než si někdo všimne, že jsme se tu zasekli. Cooo? Nebo jo? Snad si toho přece musí někdo všimnout, ne?

Kvido: *(nervózně)* No jistě, musí.

Klára: Ty se bojíš?

Kvido mlčí.

Majk: *(ke Kvidovi)* Se bojíš?! *(Kvido stále mlčí, kouká do země)* Tak se tě snad na něco ptala, ne? Proč neodpovíš? To budeš sakra tak nezdvořilej?

Klára: *(k Majkovi)* Nech toho. *(ke Kvidovi)* Hele, o nic nejde... *(na těsno ke Kvidovi, ten cítí, že z ní táhne alkohol, ale neřekne k tomu nic, jen je trochu odtažený)* Nemáš klaustrofobii nebo tak něco?

Kvido: Jsem v pohodě.

Ticho. Klára si párkrát lokne z lahve.

Majk: *(schválně provokuje)* Představte si, že by se teď normálně urvaly kabely. Ve chvíli, kdybysme se i s kabinou řtili šachtou dolů, bysme byli ve stavu beztlíže. Týýý vole. Chvilí před smrtí bysme zažili beztlížnej stav. To by bylo...

Klára: *(zasměje se)* Co je to jako za kecy?

Kvido: *(polohlasně)* Prosím tě nech toho...

Majk: *(provokace ho baví)* Představuju si jen, jaký to musí bejt. Musí to bejt hustý. Mega hustý. Jako když se vznášíš. Nebo jako když seš... já nevím... pod vodou.

Klára: *(nechala se strhnout tou představou)* Plaveš ve vzduchu. I když to vlastně není vzduch.

Majk: Vzduchoprázno. Hustý.

Klára: Přeeesněěě.

Majk: No prostě, musí to bejt fakt megapřísný.

Kvida postupně přemáhá drobná panika. Začne afektovaně křičet.

Kvido: Dost! Kdybyste laskavě mohli na chvíli přestat žvanit o tom, jaký to je trčet v zaseklém výtahu, jaký to bude „HUSTÝ“ zažít stav beztlíže, až si to posvištíme šachtou dolů k zemi, a mohli se začít zabývat tím, jak se odtud dostat pryč...!!!!

Majk a Klára se zarazí. Chvíli na Kvida mlčky zírají.

Klára: Ty MÁŠ klaustrofobii!!!

Kvido: Nemám.

Klára: *(pobrukuje si pro sebe přes následující tři repliky)* On má klaustrofobii, on má klaustrofobii...

Majk: *(škádlí ho)* Trčet ve výtahu...

Kvido: Starej se o sebe!

Majk: ... svištět k zemi...

Klára: *(laskavě, ale zní to ironicky)* ... ale buď v klidu, to bude dobrý.

Kvido: Ježíšikriste, já nemám klaustrofobii. Prostě chci jenom odtud pryč. *(zhluboka dýchá, pauza)*

Klára: Ok, v pohodě, vid'?' *(otočí se na Majka, ten přikyvuje)*

Majk: Jasně. V pohodě. To je úplně v pohodě... *(pauza)*... hustý.

Kvido: *(uklidní se)* Jo? Tak... tak v pohodě...

Trapný smích. Pak společné ticho. Další ze série trapných pauz přeruší Majk.

Majk: Já jsem Majk...

Klára: Klára. Majk?

Majk: Jo. Majk. Majk je pán. *(blbě se uměje)* Hustý, co?

Klára: *(skoro stranou)* No... to jo.

Majk: A ty seš kdo? *(řekne to trochu pohrdavě, aniž by to snad sám tak zamýšlel)*

Kvido: Já?

Majk: No... ty... jasně...

Kvido: *(trochu stydlivě)* Kvido.

Klára: Kvido? *(Majk zadušuje smích)*

Kvido: Jo.

Klára: Aha, Kvido... no to je super... super jméno... Kvido... to je fajn. *(asi nečekala, že se s nějakým Kvidem v životě setká)* Klára. *(Kvido jí lehce podává ruku. Ona si toho nemůže nevšimnout. Majk vybuchne smíchy. Kvída to dost zarazí. Klára to ale nešťěstí za všechny ustojí.)* A tohle je Majk. Zvláštní pán. *(Majk a Kvído si velmi rychle podají ruce. Zase ticho a pauza.)* Nooo, tak co bude dál?

Kvido: Můžem volat o pomoc. Tak se to v nouzi dělá, ne? Nefunguje telefon, tak zkusíme křičet.

Klára: *(právě si znovu lokla, vykřikne opileckým nadšením)* Héééj, to není vůbec blbej nápad.

Majk: Jooo... to je hustej nápad. Super! Tak připravený? Na tři. Raz, dva, tři... *(Majk a Klára křičí o pomoc. Kvido mlčí)* Co je? Co děláš?

Kvido: Já... já to nestihl.

pohledy Majka a Kláry

Majk: Ok, to nic. Znovu. Na tři... raz, dva, tři...

Všichni tři křičí. Pak chvíli poslouchají. Nic. Všude jen ticho.

Kvido: Slyšíte něco?

Klára: Ani ťuk.

Pauza.

Majk: Ale že to bylo parádní nasazení, co? Křičet takhle všichni najednou. Hustý... *(Klára se mocně napije ze své láhve)* Dáš mi taky loka? Mi vyprahlo...

Klára: Klidně... *(Podává mu skoro dopitou láhev a pozoruje ho se zájmem a očekáváním. Majk vyprskne.)* Na zdraví!

Majk: Co to sakra je?

Klára: Vodka.

Majk: Ty tady jako veřejně chlastáš?

Klára: Nějakej problém? Si prostě užívám, no bóže. *(ke Kvidovi)* Dáš si?

Kvido: Ne, díky. A tos jako vypila celé sama?

Klára: Jo, no...

Majk: To musíš bejt pěkně mimo...

Klára: Tak na to by bylo potřeba o dost víc...

Majk: Tak to seš hustá...

Klára: Máš s tím nějakej problém?

Majk: Ne, ale prostě mě to... jakoby... *(hledá ten správný výraz)*... udivuje.

Klára: Ale no tááák, chlape... chlapi... trochu života do toho umírání, ne? *(lokne si)*

Majk: Buď v klidu. Živej jsem až dost.

*Klára otevře svou tašku, při tom o ni zakopne a vedle ní se vysypou další lahve vodky.
Klára se na zemi směje.*

Klára: Pártýýýý!!!!

Majk: Ty vole, to je arzenál! To je hustý. To se jako chystáš na zkoušku ruskýho kvarteta?

Klára: Na žádnou se... zkoušku... nechytám... kvarteta... *(pauza)*... kvarteta se nechystám.

Majk: To je jako všechno, co máš? Plnou tašku chlastu? Co to seš? Nějakej bezdřák?
Zájmovej alkoholik? Víkendový pití?

Klára: Nech toho...

Majk: Takovýho chlastu... to mě poser...

Klára: Dej mi pokoj. Dělán, co mi vyhovuje... dělám si co chci... dělám si sakra co chci, co mě baví...

Skoro by chtěla vstát, místo toho jenom sedí, rozhlíží se okolo sebe a bije do podlahy.

Najednou se, z čista jasna, ozve zvonění telefonu. Dlouhé, velmi nepříjemné zvonění. Drnčí to ze všech stran.

KAPITOLA II.: OPIČÍ KLEC

Nervydrásající hudba jejich mobilních telefonů. Zní jeden přes druhý. Pokoušejí se je zvednout, ale nikdo není na druhém konci. Až po chvíli jim dojde, že to zní odněkud z reproduktorů a nedá se to vypnout, zní to ze všech stran. Jak může někdo vědět, jaké melodie mají na svých mobilech? Přes hudbu nemohou moc komunikovat, neslyší se. Zacpávají si uši, je to skutečně velký randál. Nakonec je každý ve svém rohu výtahu a trpí si sám pro sebe. Klára pije. Zářivky výtahu zhasnou. Tma – postupně ticho.

Klára: *(klidným hlasem, evidentně z reproduktoru):* Čas. Prostor. A chlast. Nakonec jenom takový volný plynutí. Proč mě to vzrušuje? Proč se toho nemůžu zbavit? Protože miluju ten pocit, kdy ležím na zemi, jsem mimo... vnímám jenom to ticho, ten klid, ten vesmír... jednotlivý jeho částice... vstoupí to do mě... jsem toho součástí... jsem ve středu věcí...

Kvido: Žárlivost. Cítím napětí. Když jsem mu byl nevěrný, nezamýšlel jsem se nad city. Když mi byl nevěrný on, všechny tyhle myšlenky a pocity se na mě navalily. Pocit vlastnictví a závist. Závídím, tomu, do kterého se teď zamiloval...

Majk: ... a pak jsem ztratil oba rodiče najednou. Z ničehož nic. Blesk z čistého nebe. Jo, fakt hustý. Rozhodl jsem se, že změním svůj život. Práce pro Amnesty International, dobrovolničení v Jižní Africe... dva roky... pak Austrálie... jsme stavěli ploty proti dingům... další rok a půl... a pak ještě Skandinávie... na úplně opačný straně zeměkoule... práce v námořní dopravě... fakt prdel... já prostě... prostě nemám domov... život mě naučil být svině... ale taky svobodnej a nezávislej parchant... musel jsem se protloukat v takovejch sračkách, že si je nikdo tady nedokáže představit... fakt... prostě jenom proto, že mě ty dva opustili...

Zářivky ve výtahu se zase rozsvítí. Všichni jsou v jakési divné osobní kocovině. Klára na podlaze kabiny a objímá svou velkou tašku. Lahve jsou všude okolo. Majk nečinně přihlíží. Kvido stojí u ovládacího panelu a zkouší i nadále mačkat tlačítka. Něco si pro sebe mumlá. Jinak je dlouho ticho...

Kvido: Já tomu nerozumím, prostě... prostě to nechápu. Proč to nefunguje? Proč pro nás prostě někdo nepřijde? Už dávno tady měli být... *(mumlá si pak pod celý následující dialog)*

Majk: Takže si to všechno posbíráš, vid'?

Klára: Jo. *(pauza)* A pamatuj si – já nemám žádnéj problém!

Majk: Říkám snad něco takovýho?

Klára: No proto! Protože já fakt nic takovýho... *(škytne)*... já prostě žádnéj problém nemám... nemám.

Majk: Jasně, jasně, v pohodě, že jo? *(dostane nápad)* Víš, jak funguje antabus? Víš, co to umí? To spolkněš, udělá se ti blbě, zvracíš, máš stavy úzkosti a vysokéj tlak. Hustý, normálně.

Klára: Nech toho...

Majk: A třeba i zkolabuješ! *(nakloní se k ní)* To fakt nepotřebuješ... *(úzkostlivě)*... je to DOST nepříjemný...

Klára: *(udělá se jí špatně)* Drž hubu!

Majk: Hele a představ si, jaký to je udusit se vlastníma zvratkama! Tělo nespolupracuje, zatímco ty se dusíš a lapáš po dechu, jo? Fakt hustý... jediný, co v tý chvíli cejtíš jsou tvý vlastní zvratky!

Klára: Drž hubu! Ještě slovo a já ti fakt něco udělám...

Majk se jen blbě usmívá. Má vyhráno. Užil si svoje. Všimne si stále ještě hořekujícího Kvida.

Majk: *(ke Kvidovi)* Ale jediný, co teď můžeme dělat, je NE-PA-NI-KA-ŘIT. *(ke Kláře)* Brát to prostě s klidem, ne?

Kvido: To je dost těžký zůstat v klidu. Já musím ven... já... já prostě musím ven... je to důležitý, je to sakra důležitý.

Majk: *(ke Kvidovi)* No tak to si budeš muset počkat, holka! *(plácne ho po zadku, ten se skoro vyděsí. Majk se téměř ďábelsky rozchechtá. Kvido mu vrazí facku.)*

Kvido: Co to děláš?

Majk: No tááák... humooooor, ne? *(pauza)* Tutově jim to ještě chvíli potrvá. Jestli teda vůbec. Ale kdyby ses nudil...

Kvido: ... já se ale...

Majk: ... kdyby ses nudil, tak je tady ještě naše alko-Klárka. *(otočí se od ní ke Kvidovi)* Ta se nám o zábavu postará...

Zasměje se, v tom ho Klára strhne na zem. Vrhne se na něj a začne ho mlátit. Kvido sleduje jejich šarvátku a občas si, jen tak nenápadně, do Majka taky kopne. U toho se, bůhvíproč, neudrží a v návalu agrese zavrčí.

Majk: Co to sakra děláš?

Klára: Já sem tě varovala, ty hajzle! *(bouchá do něj)* VA-RO-VA-LA!!!!

Klára se nakonec svalí na zem a zhluboka oddychuje. Je trochu jasné, že by ji Majk nepřepal.

Majk: Ježíšikriste... ty seš úplnej magor.

Kvido: ... sis o to koledoval, fakt... provokovat blbejma kecama... to není moc V KLIDU.

Majk: Co to jako do prdele je? Nějaký spiknutí nebo co? Uklidněte se, laskavě. Voba. *(pauza, každý do svého kouta, chvíli ticho)* A kurva! Hele *(ukáže do horního rohu výtahu)*.

Klára: Co je?

Majk: To je kamera, ne? Hustý! No jasně, taková ta... sledovací... víš jak?

Klára: *(leží na zemi a na rozdíl od Kvida ji to moc nezajímá)* Jakože nás sledují, jo? Nějaký zvláštní agenti nebo co jako?

Kvido: Néé, to je normální kamera... takový jsou všude.

Majk. *(mává do kamery)* POMÓC, NEMŮŽEME VEN!!!!

Kvido: *(trochu se snaží o pohrdavý úsměšek)* Myslíš, že to snímá i zvuk?

Majk: No tak i kdyby to jen natáčelo, tak nás někdo musí vidět, ne? A už by jim asi došlo, že máme problém... to je jako ta... prevence kriminality... víš co? Jakože kdyby tady k něčemu došlo nebo tak...

Kvido: *(mačká nouzová tlačítka a huláká do mikrofonu na ovládacím panelu, chytá mírnou paniku)* Haló! Je tam někdo? Halóó. My jsme se tady zasekli! Halóó.

Klára: *(přes Kvida)* A k čemu jako dochází ve výtazích? *(unavená, opilá, opřená o stěnu chvíli Kvida pozoruje)* Kvido, nech toho... nikdo tam není... sedni si a přestaň zbytečně blbnout...

Kvido: Já tomu nerozumím. Co se děje? My tady přece nemůžeme zůstat... nemůžeme ... musíme ven. Je tam někdo? Nějaká služba? My jsme tady zavřený!!!

Klára: Hele, my taky chceme ven, nebo ne?

Majk: Jo, už docela jo...

Klára: Ale halt to prostě nejde...

Kvido: Já nechápu, proč to nefunguje, do háje. Proč někdo vyrábí takový pitomý výťahy... chápete to? (*kamsi*) Vyrobili jste pěkně pitomej výťah!!!!

Ozvěna se vrací – její hlas, najednou trochu nepochopitelně rezonuje v celých větách – „pěkně pitomej výťah...“ „Já prostě nechápu, proč to nefunguje“ a postupně se přidávají i předchozí hlasy ostatních: „k čemu dochází ve výtazích“? „nemůžeme ven“, „fakt hustý“, „máš nějaký problém?“ „sám se poser...“ „dělám prostě co chci“ a další...

Všichni to zaraženě poslouchají. Mají takový neodbytný pocit, že se jim to všechno jenom zdá...

Majk: Ty vole, to je hustý!!!

Klára: Takže nás fakt někdo sleduje.

Všichni: (*vrhnou se před kameru, křičí i do mikrofonu, zběsile máchají rukama, křičí*)
Haló... my jsme tady! Hééééj!!! Pomoooooc!!!!

Všichni tři se přetlačují před kamerou. Každý se snaží dělat co největší gesta, místy se i nechtěně praští. V ozvěně se vracejí i repliky z jejich vnitřních hlasů, ideálně přes sebe, takže srozumitelně vyznívají vlastně jen některá slova.

Klára: Proč mě to vzrušuje? Proč se toho nemůžu zbavit?

Kvido: Žárlivost. Pocit vlastnictví a závist.

Majk: ... život mě naučil bejt svině...

Všechno na vrcholu hluku ztichne.

Hlas z reproduktoru: A kdo z vás tří lže sám sobě?

KAPITOLA III.: TEORIE ALKOHOLICKÉHO KOPCE

Klára sama ve výtahu. Leží na zemi a je zjevně v deliriu. Ticho. Jen zářivky tiše bzučí, jak občasně problikávají.

Šimon: *(celou dobu z reproduktoru):* Kláro... Kláro...

Klára: Šimone? Šimone!!!! Ty jsi tady?

Šimon: *(přes ni)* Jo. Čekám tady. Čekám tady už dobře tři hodiny a ty se nevracíš a chlastáš bůhvídkde a když přijdeš, tak... já jsem se právě probudil... jsi zase opilý a já... my... měli jsme dohodu... Kláro, haló, měli jsme dohodu... víš? Pamatuješ si to? Hej, posloucháš mě, Kláro? Kláro... já už na to... já... já... *(zařve)* JÁ UŽ NA TO NEMÁM!!!

Klára: *(přes něj)* Jsi to fakt ty? Já už jsem myslela, že budeš... to je krásný. A proč nejsi v posteli, co? Pročpak můj malej Šimon už nespí? Tys čekal, až přijdu? To je od tebe hezký... nebuď naštvaný... no tak... ty seš moje zlato... víš, když je někdo tak sladkej jako ty a milej... no cože to co to... jak to... faaakt?

Pauza

Šimon: Měli jsme dohodu. *(Klára mlčí.)* Jo, dohodu. Proto tu sedím a čekám na tebe.

Klára: *(s úlevou)* Jo, tak proto jsi tady! Ahááá. *(jde k němu a výrazně se motá, balancuje a snaží se, aby to vypadalo jako sexy krok)* Tys na mě čekal? Tos nemusel! Ježiši, to je tak...

Šimon: Debilní? Zbytečný? Jo, no to teda je... *(pauza)* Zkoušel jsem se ti dovolat, ale milostpani ne, ta to má samosebou vypnutý, vid'?

Klára: Cože? Fakt? *(sáhne po mobilu, zapne ho, začnou postupně pípat smsky o zmeškaných hovorech. Klára se udiveně směje.)* No jóó. Tak promiň, no. *(pauza)* Hele, já si ale nepamatuju, že bysme se... že bysme měli nějakou dohodu. Promiň, jako... jsi si jako úplně... to... jistě? *(smsky začnou pípat ve velmi – až nepřirozeně – rychlém sledu)* No jo, promiň, no, promiň. Je mi to líto! Můžu to nějak napravit? Co? Tak si o tom teď můžem třeba promluvit... *(pauza, zakolísá)*... anebo radši až zejtra, co?

Šimon: Už je zejtra.

Klára: No tak... později zejtra...

Šimon: To ti jako nic nedochází? To je ti všechno jedno? Šest dní v týdnu jsi někde v tahu, chlastáš jak duha a já, kterej tady s tebou žiju, se musím koukat, jak se soustavně den za dnem ničíš. Už máš fakt problém!

Klára: *(křičí)* JÁ NEMÁM ŽÁDNEJ PROBLÉM... UKLIDNI SE, JO?

Šimon: Jsi závislá.

Klára: *(křičí)* ALE HOVNO JSEM ZÁVISLÁ. *(pauza, pak ublíženě)* Prosim tě, nech toho, to není fér. Ten způsob, jakým se mnou mluvíš.

Šimon: Kláro, jsi prostě úplně mimo! Celá tvoje osobnost je někde v řiti. Koukám se tady na mumii, která se musí balzamovat chlastem, aby se nerozpadla. Obří rána...

Klára: *(útočně)*... která se nezahojí, protože se v ní furt vrtáš. Hele, já vůbec nechápu, co se mi tady jako snažíš říct. A já o tom teď tady nechci mluvit. Teď fakt ne.

Šimon: Kláro já končím, jestli toho nenecháš.

Klára: Co?

Šimon: Jo, slyšíš dobře, já už na to nemám. Odejdu...

Klára: *(mluví ublíženě, smutně – ale vydírá ho)* Já ale... já nevím... nevím, co budu dělat... já to sama nezvládnou...

Šimon: Ty potřebuješ pomoc, Kláro... Odbornou pomoc.

Klára: *(opile mumlá pro sebe, rezignovaně přikyvuje)* Jo... asi máš... asi máš... pravdu.

Šimon: Nechal jsem ti tu číslo. Na to číslo zavoláš, jasný? Ale musíš to udělat sama...

Klára: Tak jo... *(pauza)*... zejtra jim určitě... zavolám...

Šimon: Ne, udělej to teď!

Klára: Ne... teď tam nikdo nebude...

Šimon: Vždycky tam někdo je!!

Klára: Ne... ne a ne... prostě, já tam teď volat nebudu, jasný? To je v pohodě... já... já jsem v pohodě, jasný? *(pauza)* No co je? Co čumíš? Prostě přestaň bejt hnusnej, jasný? Nedělej ze sebe debila, jo? A ze mě taky ne...

Šimon: A dost! Tohle nemám zapotřebí poslouchat. *(pauza, rozmýšlí se)* Hele, půjdu na chvíli na vzduch...

Klára: ... ne to ne...

Šimon: ... a než se vrátím, ty se sbalíš...

Klára: Ne, promiň, já jsem to...

Šimon: ... a vypadneš, jasný?

Klára: To ale nemůžeš, tohle...

Šimon: Vypadneš – odsud – jasný?

Klára: Ne, to mi nesmíš udělat. Nechoď pryč....

Šimon: Měj se, Kláro.

Klára: ŠIMONE!!!

Ozve se zabouchnutí dveří.

Klára nejdřív zuří, pak brečí. Lokne si něco málo z nějaké lahve. Začne zběsile balit svou tašku, hlavně do ní nahází lahve. Vrávorá u toho. Pak se s brekem svalí zase na zem a mlátí do podlahy. Zvuk stále naskakujících „zmeškaných hovorů“ nepřestává, naopak nabírá na intenzitě. Postupně pološero.

Otevřou se zadní dveře výtahu a v ostrém světle vstupují dvě postavy v bílých pláštích, v rolácích a v celobličejevých maskách bílých myší. Naklání se nad Kláru.

Hlas z reproduktoru: Co se vám na pití nejvíc líbí?

Klára se vyděšeně zvedne a chce s taškou přes rameno zdrhnout. Postavy jdou za ní. Tma.

KAPITOLA IV.: 40 DNŮ NA POUŠTI

Následuje němá sekvence. Čas plyne. Klára pije z nové lahve, Majk se svalí na zem a spí. Kvido velmi nervózně přešlapuje ve svém koutě. Je zatím jediný, kdo se nesmířil se situací. V tuto chvíli, když si ho poprvé nikdo moc nevšímá, vytáhne ze své tašky dezinfekční ubrousky a antiseptický gel a začne si čistit ruce. Případně se může i nenápadně navonět. Melodie jejich mobilů přes sebe hraje po celý čas této sekvence. Kvido si zacpává uši. Klára se snaží tu „symfonii“ mobilních zvonění vnímat. V jejím stavu jí to evidentně jde. Ticho. Klára se začne sama pro sebe smát. Kvida to zjevně ještě víc znervózní.

Kvido: CO je?

Klára: Nic... jenom jsem si vzpomněla... na jednoho svýho... takovýho... *(pauza)* Senzačně vařil. Vždycky připravil úplnou hostinu. A bylo to všechno tááák dobrý. A od nikoho nic nechtěl, dělal to všechno sám... a fakt to uměl.

Kvido: Nemůžem se bavit o něčem jiném?

Klára: A třeba na Silvestra nebo prostě na Vánoce jsme s partou hráli takový ty debilní hry, co se tak hrajou... a vždycky jsme byli v jednom týmu a díky němu jsme vyhrávali... vždycky se dokázal dostat z jakýhokoli maléru... *(zváží)* a vždycky, ale vždycky tvrdil, že by mě nedokázal opustit...

Kvido: *(stupňuje se nervozita)* Hele, nech toho. Nešlo by prostě... *(Kvidovi zazvoní telefon. Rychle ho zvedne)* Haló? Haló!!! *(Někdo na druhém konci to položí. Kvido nevěřícně zírá na telefon)*

Klára: Co to bylo?

Kvido: Já nevím. Skrytý číslo. Někdo tam byl... nic neříkal, jen zavěsil.

Klára: Jak tam mohl někdo bejt, když tu není signál?

Kvido: No... no... není... no... koukni... ani čárka. *(Klára vyprskne smíchy.)* To je fakt zvláštní, tohleto. Co to znamená? Já tomu fakt už nerozumím. CO SE TO DĚJE?

Majk se probudí. Trochu se lekne.

Majk: Co se...

Kvido: JÁ PROSTĚ MUSÍM ODSUD!!!

Majk: Jestli zase budeš vyšilovat z tý svý klaustrofobie, tak fakt musíš...

Kvido: DRŽ HUBU!!! VY TO NECHÁPETE. NECHÁPETE!!!

Klára: Ne... asi TO FAKT nechápem. Ale taky chceme všichni pryč... že jo?

Majk: Jo. *(ke Kláře)* Se docela rozjel, co? Slečinka naše... *(Majk a Klára se začnou smát. Majk si taky přihne z lahve).*

Tma. Zase mobilní hudba. Do toho se na stěny výtahu začnou najednou promítat situace z předchozích kapitol. Různě přes sebe. V celcích i v detailech. Všichni na to zírají a snaží se zjistit, odkud to přichází. Bouchají do zdí, zkoumají kameru, tlačítka,

cokoli... Projekce se mísí s projekcemi z jejich reálných životů (jak jdou po chodníku, jak pracují, jak jsou na zábavě, jak se Klára směje s Šimonem, atd...)

(všichni přes sebe)

Klára: Vidím dobře? Je to celý takový... nevostrý.

Majk: To je hustý! To je tak hustý! Ty vole...

Kvido: Já... já... já... řek jsem mu, že se rychle vrátím... já jsem ho tam nechal... ale já... já za to ale nemůžu.

Klára: Co to meleš? O kom to mluvíš?

Kvido: ... on může umřít... chápete to??? On může umřít... *(svalí se na zem a rozbřečí se)*

KAPITOLA V.: AS TEARS GO BYE

Kvido je sám ve výtahu. Leží na zemi na stejném místě jako v minulé kapitole a brečí. V zadním rohu sedí bez hnutí maskovaná postava v plášti. Dveře výtahu jsou otevřené.

Jakub *(po celou dobu hlas z reproduktoru)*: Kvido! Kvido, vstávej. Je štědrý den. *(Kvido se zvedne, vyděšeně poslouchá hlas)* Budeme rozdávat dáááárky!!! *(zvonění vánočního zvonku, Jakubův smích)* Ale až večer, jo? Teď připravím něco na zub, půjdeme se projít... svařáček už čeká! Mrkneme na pohádky, zastavíme se u našich... co ty na to? *(Kvido narychlo posbírání své věci, ještě se trochu očistí a chce vyběhnout dveřmi ven. Hlas ho zastaví.)* Počkej! Kam bys běžel. Je Štědrý den. Tolik ses na něj přece těšil...

Kvido: Já ale... já nemůžu...

Jakub: Jaktože ne?

Kvido: Tohle přece už není pravda.

Jakub: Jaktože to není pravda? Co není pravda?

Kvido: Takhle to nebylo...

Hlas z reproduktoru 1: A jak to tedy bylo? Nechcete nám o tom vyprávět? Svěřte se...

Kvido: Dávali jsme si dárky... těšil se na to, ale... *(rozbřečí se a zase se svalí na zem, pauza)*

Hlas z reproduktoru 2: On byl hned v bezvědomí?

Kvido: Už v tom autě? Nevím, nevím, co je vám do prdele do toho? *(pauza)* Ne, pardon... já jen, že už je to rok a musím... musím přemýšlet...

Hlas z reproduktoru 1: Nedokážeme se v tom společně pořád dost dobře orientovat...

Kvido: ... já... musím O TOM POŘÁD přemýšlet... o tom, co se tam stalo. A jak se to stalo.

Hlas z reproduktoru 1: Zkuste si vzpomenout. Zkuste si ještě jednou vybavit ten okamžik... jeli jste po rovné silnici, nikde žádná auta...

Kvido: Smyk. Dostali jsme smyk, jak jsem říkal.

Hlas z reproduktoru 2: Takže vám to... uklouzlo...

Kvido: Jo.

Hlas z reproduktoru 1: A vy už jste to nevyrovnal...

Kvido: Už jsem to říkal několikrát...

Hlas z reproduktoru 1: Budete nám to muset říct ještě jednou.

Kvido: Proč?

Hlas z reproduktoru 2: Protože Jakub nám to už neřekne. *(pauza)* Můžeme se na to zeptat už jenom vás. Není mi jasné, že jste to nezvládl vyrovnat.

Kvido: Stalo se to dost rychle.

Hlas z reproduktoru 2: Moc rychle? *(pauza)*

Hlas z reproduktoru 1: Řekněte nám pravdu. Nám můžete říct pravdu. Musíme znát pravdu. *(pauza)* Jel jste moc rychle... je to tak? Jel jste rychle?

Kvido: To on...

Hlas z reproduktoru 2: Co on?

Kvido: On to po mně chtěl...

(pauza)

Hlas z reproduktoru 1: Takže... jeli jste od rodičů... od jeho rodičů...

Kvido: *(po pauze)* Mysleli jsme si, že to byl fakt super Štědrej večer. Ale on tvrdil, že to byla nuda a s rodičema se pohádal. Říkal, že ho to nebaví se jim dýl jak deset minut dívat do ksichtu, jak tam tak seděj a žvatlaj o blbostech...

Jakub: *(naštvaně)*... samý laciný fráze...

Kvido: Domluvil nám něco s kamarádama. Měli jsme jít společně na panáka někam do města. Na to se těšil nejvíc.

Jakub: Na Štedrej večer se má vyrazit někam na párty...

Kvido: Už ani nevím, kam to chtěl jít. Ale měli jsme už zpoždění, když jsme vyráželi.

Jakub: No tak, Kvido, dupni na to! Dupni na to, prosím.

Kvido: Bylo náledí. Říkal jsem mu, že je venku náledí. Ale on pořád prosil a prosil. Tak jsem to rozjel. Stovkou na osmdesátce.

Jakub: Ty seš ten nejlepší koloušek na světě!

Začne hrát skladba As Tears Go Bye od Rolling Stones.

Kvido: ... a zesílil rádio, protože zrovna hráli Stouni... As tears Go Bye. Naše písnička. Zpívali jsme... hodně nahlas. A najednou to chvílku zase bylo fajn. A pak... pak blik a najednou asi auto dostalo smyk... já vůbec nevěděl, co dělat... zkoušel jsem to vyrovnat, ale pak jsme asi... já nevím... narazili do svodidel... airbagy se nafoukly, až když auto stálo. Jakub krvácel z rány na hlavě... auto na jeho straně bylo celý sešrotovaný... víc si nepamatuju. Byl to šok. Určitě jsem křičel a... rádio pořád hrálo tu zkurvenou písničku... Jagger pořád zpíval a Jakub tam ležel a krvácel... asi nebyl hned v bezvědomí, já nevím... upřeně na mě koukal a nic neříkal.

(pauza)

Hlas z reproduktoru 2: Takže jste řídil moc rychle.

Kvido: Byl bych si ze všeho nejvíc přál, abych to vyrovnal... abych nezrychloval... abych to auto nikdy neřídil.

Hlas z reproduktoru 2: Ale řídil jste ho...

Kvido: Jo... *(pauza)* A každý den za to platím. Sedím doma, skoro nikam nechodím... nemůžu se hnout... nemůžu s nikým mluvit... jen se mu upřeně dívám do očí... celej náš byt mi připadá jako krabice, do který mě za trest zavřeli, abych si uvědomil, jaká jsem svině... ale mám strach, že venku je to ještě horší... ještě víc upřených pohledů... pomalu mi začíná docházet, že si to nezasloužil...

(pauza, během následující zpovědi Kvido mačká v ruce jeden z vlhčených ubrousků)

Hlas z reproduktoru 1: Pokračujte...

Kvido: Sedím doma a snažím se o něj starat... každé den... a každé den mi chybí... čím víc se o něj starám, čím víc na něj myslím... a čím víc myslím na to, jak mi ublížil...

Hlas z reproduktoru 1: Ale on tu není.

Kvido: *(zasměje se)* Táhle sedí...

Hlas z reproduktoru 2: Ale to už není on.

Kvido: ... sedí a kouká na mě...

Hlas z reproduktoru 1: Kvido, Jakub už neexistuje!

Kvido: ... a třeba mi jednou odpustí...

Hlas z reproduktoru 1: Kvido...

Kvido: ... odpustí mi, jako se mu já snažím odpustit všechno to, co mi dělal...

Hlas z reproduktoru 2: ... Jakub je mrtvý, Kvido... umřel ten večer...

Kvido: ... všechny ty zálety, úlety, údery, „zlomeniny srdečního svalu“, drobný příkoří, všechnu tu agresi, křik, ponižování, falešný udobřování, mučení...

Hlas z reproduktoru 2: ... Jakub je mrtvý...

Kvido: ... za který jsem mu to v tu chvíli musel udělat... strhnout auto na svodidla a pak se ještě chvíli koukat, jak krvácí... koukat mu ještě naposledy do očí... musel jsem to udělat... v ten nejveselejší den v roce... i kdybychom tam měli zařvat oba... v ten náš den... když hráli naši písničku... tu písničku, při které mi to všechno dělal nejčastěji...

Hlasy z reproduktoru (oba naráz): JAKUB JE MRTVÝ... MRTVÝ... MRTVÝ... MRTVÝ
(hlasy z reproduktoru se rozléhají do ozvěny po celém výtahu)

Kvido se snaží utéct otevřenými dveřmi. Zkusí to několikrát, ale vždycky se na poslední chvíli zarazí, a tak se zase vrátí na své místo a jenom se klepe. V ruce stále svírá ubrousek, může jich postupně v afektu a v jakési obraně vytahovat víc a víc a čistit si ruce a tvář. Ale co je mu to platné???)

Hlasy z reproduktoru se míchají se zvukem mobilních telefonů a přeznívají do dalšího obrazu.

KAPITOLA VI.: POZITIVNÍ DOPADY PAUZA EFEKTU

Opět delší pauza. Všichni tři už jsou dost unavení, Klára je opilá a zírá před sebe. Kvido se svíjí ve svém rohu a opakuje si něco pro sebe.

Kvido: Já jsem špatnej člověk...

Klára: Život se tu zastavil.

Kvido: Jsem... jsem špatnej člověk...

Majk: Jako by ho někdo pauznul, co? Hustý.

Klára: Jo, takovej – pauza efekt.

Kvido: Jsem špatnej... špatnej člověk...

Majk: Musíme přistoupit na jedinou věc – že se odtud nemůžeme dostat. Alespoň zatím. A máme teda takovou zaslouženou pauzu.

Kvido: Jsem špatnej, jsem špatnej... špatnej člověk... jsem špatnej člověk...

Oba ho malou chvíli poslouchají.

Majk: Myslím, že už vím, k jakým zločinům dochází ve výtazích. Vyvolává je hysterčení nad bezvýchodnou situací, který vede k depresím, úzkostem a v nejhorším případě k paranoidní psychóze.

Klára: Ha-ha-ha.

Kvido: Co to kecáš?

Majk: No ne, já chci jenom říct, jak jsme všichni do jednoho tady zblblý z toho, jak se nemůžeme dostat ven, ok? Ale proč chceme ven? Proč chceme zpátky do toho příšernýho psychokolotoče, kterej se jen a jen pořád dokola točí a točí a točí...

Klára: ... a voda padá, padá, padá...

Majk: Přesně! A víte, co? Já na něj kašlu! My jsme prostě teď odhozený stranou a měli bychom to brát jako takovej dar! Nasrat na životní kolotoč! Sláva zaseklýmu výtahu!!

Klára: *(opile a už hodně unaveně)* Sláva metaforám...

Majk: No ne – vy to nevidíte?

Klára: Neeeeee...

Kvido: Pauza efekt.

Klára: Aha.

Majk: Přesně! A naštěstí byl jeden z nás dost chytřej a vzal s sebou chlast! Tunu chlastu!

Pijí. Kvido si, trochu s rozvahou, taky přihne. Majk pustí na mobilu nějakou odrhovačku, všichni trochu tančí. Lahev putuje mezi nimi. Majk náhle během společného tance políbí Kláru.

Klára: Co to děláš?

Majk: Líbám tě.

Klára: To... to nemůžeš...

Majk: No táák... já myslel, že... že jsme si to užívali...

Klára: No tak né asi všichni stejně.

Majk: ... že jsme se začali líp poznávat, ne?

Klára: Ne tak, jak si asi myslíš...

Majk: No táák... jsme tady zavřený... v jednom prostoru...

Klára: Tak tos to asi špatně pochopil. Tohle se vůbec nemělo stát...

Majk: Héééj, tohle je přece výtahová trojka, ne? Jednoznačnej druh zábavy... *(podívá se na Kvida)* Aha, no tak asi ne, no.

Pauza.

Klára: Ty seš fakt divnej.

Majk: Já? Já jsem divnej? Jestli je tu někdo divnej, tak jste to vy dva...

Kvido: Hele, tohle se fakt nemělo stát...

Majk: ... nudný suchaři, co neměli, co si x let pořádně neužili... (*mrkne na Kvida*) ... vid'?

Kvido: Co to kecáš? Di do hajzlu! Proč se tak chováš?

Majk: Jak jako?

Kvido: Jako kretén.

Majk: Jako kretén? Aha, takže teď je ze mě vyvrhel. Proč se chovám jako kretén? No asi proto, že jsem kretén. Člověk by měl naplňovat svoje poslání.

Klára: Takže ty ses prostě rozhod, že budeš kretén.

Majk: Drž hubu...

Klára: Chvilí jsem si myslela, že třeba nebudeš tak špatnej...

Majk: Drž hubu!

Klára: ... že jsem se třeba mejlila, ale ne, ty SEŠ fakt kretén...

Majk: Drž hubu, ty pitomá svině!!!

Klára mu vrazí ze všech sil ránu pěstí. Majk se svalí na zem.

Pauza.

Klára: Kdybys měl třeba blbý svědomí ohledně tý pusy, stačilo by se prostě normálně omluvit.

KAPITOLA VII.: JEDNOZNAČNÝ DRUH ZÁBAVY

Majk je sám ve výtahu. Leží na zemi. Odněkud zní dívčí smích. Majk se rychle zvedne.

Majk: Ty vole, hustý. (*dívčí smích se přibližuje, Majk se rozhlíží okolo sebe*) Ježiši, ty to tady máš pěkný. Fakt pěkný... hustý... super výzdoba.

Hlas dívky: Já si běžně na první rande kluky nezvu domů, abys věděl.

Majk: To já taky ne... hehe.

Hlas dívky: A taky jsem nikdy před tím nebyla na seznamce. Jen s tebou. Aby sis něco nemyslel.

Majk: Co bych si měl myslet?

Hlas dívky: Všechno možný. Všechno špatný možný.

Majk: Pro mě je to taky takový poprvý. Teda poprvý, co jsem byl na seznamce. A mám to úplně jako ty... všechno, cos už říkala. Divný, co? *(pauza)* Né, máš to tady fakt... moc pěkný. Hustý.

Hlas dívky: Dík. *(pauza)* Tak, Michale, řekni mi něco o sobě...

Majk: Majk. Říkej mi Majk, jo? Jako Majk je pán, víš co? Hehe. Hustý, co?

Hlas dívky: Aha. *(pauza, trochu zaváhá)* Takže Majku... řekni mi o sobě něco...

Majk: Už jsem ti všechno řek na netu, ne?

Hlas dívky: No jo, ale to bylo... od každýho něco. Chtěla bych vědět všechno...

Majk: No jo. Hustý. Tak, čím mám začít?

Hlas dívky: No, čím chceš... tak chodil jsi na gymnázium...

Majk: NEEEE... pracoval jsem v Háemku.

Hlas dívky: Cože? Vždyť jsi psal, že...

Majk: No pracoval jsem v Háemku... dlouho... třídil jsem oblečení, byl za kasou, mluvil s lidma. Bylo to hustý. A pak mě povýšili na šéfa oddělení. Jsem to celý řídil. Hustý, co? A šlo to jako po másle.

Pauza

Hlas dívky: A pak?

Majk: Pak jsem dostal výpověď. Vyhodili mě – z osobních důvodů. Jo... hmmm... a pak jsem ztratil oba rodiče najednou. Z ničeho nic. Blesk z čistýho nebe. Jo, fakt hustý. Rozhodl jsem se, že změním svůj život. Práce pro Amensty International, dobrovolničení v Africe... dva roky... pak Austrálie... jsme stavěli ploty proti dingům... další rok a půl... a pak ještě Skandinávie... na úplně opačný straně zeměkoule... práce v námořní dopravě... fakt prdel... *(pauza)*... teď zrovna

jsem na volný noze. Hledám nějaký zajímavý projekt, víš? Mám oči vteřeny, jak se říká. Hehe. Připravený na cokoliv, víš co? *(dlouhá pauza)* A co? Co ty?

Hlas dívky: Já myslím, že můj život je ve srovnání s tebou dost nudnej. Teda, není tak barvitej.

Majk: *(přehnaně frajersky)* Na to nesmíš myslet. Fakt. S tím si tak krásná holka jako ty nemusí dělat starosti.

Hlas dívky: Fajn... dík...

Pauza. Tma. Pak Majk sedí zase na zemi.

Hlas dívky: *(ještě do tmy)* Co to? Hele...

Majk: *(přehnaně rychle)* Fakt super líbáš...

Hlas dívky: Tak já ti asi poděkuju za večer... bylo to moc fajn, ale teď ti fakt už poděkuju...

Majk: Si fakt moc pěkná. Víš to? Ty to určitě víš... jemný ruce, zářivý oči... já cítím, že mezi náma něco... něco je... že jsme spřízněný. Máš v sobě něco ze mě, víš?

Hlas dívky: Děkuju. To je od tebe milý... ale teď abys šel... já... já ti zavolám.

Majk: Nezavoláš.

Hlas dívky: Ale jo, zavolám. Slibuju. Ale teď už jdi. Tohle celý není tak nějak vhodný... je to moc rychlý, chápeš? Není to vhodný. Měj se!

Majk: Ne, počkej. Počkej chvíli. *(pauza, rychle to ze sebe vychrlí ve snaze zachránit situaci)* Já jsem nebyl v Africe. Moji rodiče jsou živí a zdraví. Rádi chodí na výstavy kaktusů a tak. Nikdy v životě jsem neviděl žádnýho dinga a o Austrálii jsem viděl jen pár dokumentů. *(pauza)* Tohle všechno není správný... já vím... ale to... to všechno proto... protože... protože... mi nedávno diagnostikovali rakovinu. Je to dost špatný, už s tím nemůžou nic dělat. No fakt... je to těžký... hustý.

Hlas dívky: To je mi opravdu líto, Michaeli...

Majk: Já... já bych tě chtěl líp poznat. Chtěl bych mít po boku takovýho fajn člověka, jako jsi ty. Už mi nezbývá moc času...

Hlas dívky: A už jsi to řekl rodičům?

Majk: Cože?

Hlas dívky: To pro ně musí být dost těžký, ne?

Majk: To jo, no.

Hlas dívky: A pro tebe taky... bejt na něco takový úplně, ale úplně sám.

Majk: *(zjihně)* Chtěl bych tě fakt líp poznat. Zůstaň se mnou.

Hlas dívky: Já myslím, že by ses měl vyplakat u rodičů... nebo si najít někoho jinýho někde jinde. *(pauza)* Buď tak hodný a jdi už.

Majk: *(naléhá)* Ale já bych tě fakt chtěl líp poznat...

Hlas dívky: Ale já k tomu nevidím jedinej důvod... měl bys teď být hlavně se svou rodinou...

Majk: Rodina je mi u prdele! Nech těch keců, sakra. To sis myslela, že se mě tak lehce zbavíš? Seš normální frigida! Proč bych asi tak měl jít, co? Proč bych měl někam jít? Aha? Polib mi prdel.

Hlas dívky: Uklidni se, Michaeli!

Majk: Vyšli jsme si ven, byli jsme na jídle. Bavili jsme se, pozvalas mě k sobě domů. A pak mě jako takhle vyrazíš? To je, kurva, trochu moc, ne? Sem myslel, že se poznáme, že něco bude... tak to přece bejvá? Pohodička, zábavička...

Hlas dívky: Trochu moc jednoznačnej druh zábavy, ne? *(pauza)* Hele, tohle snad nemáš zapotřebí! Jestli máš problém, jestli jsi nemocnej...

Majk: Nemocnej? Ale hovno! Jedinej můj problém je, že ty seš frigidní.

Hlas dívky: Prosím tě, jdi už.

Majk: To zrovna! Půjdu, až se líp poznáme, rozumíš? Jinak ti to tu rozmlátím. *(pauza)* Tak co? Poznáme se líp nebo ne? Co?

Hlas dívky: Já... zavolám na policii...

Majk: Ale prosím tě, to neuděláš... kam jdeš? Kam běžíš? Nechoď nikam, kurva! Slyšíš?

Počkej, počkej přece... přece sis nemyslela, že by ti tady někdo... chtěl ublížit. To bych musel bejt úplnej idiot...

Majk zase padá na podlahu. Otevrou se dveře a vstoupí dvě postavy s maskami a v bílých pláštích.

Hlas z reproduktoru 1: Zpočátku si nevedl zle.

Majk: Já prostě... prostě nemám domov... život mě naučil bejt svině...

Hlas z reproduktoru 2: Konstantní bod zlomu, přes který se definitivně nedokáže dostat...

Majk: ... ale taky svobodnej a nezávislej parchant... musel jsem se protloukat v takových sračkách, že si je nikdo tady nedokáže představit...

Hlas z reproduktoru 1: ... a pak pořád dokola opakuje ty samé chyby.

Hlas z reproduktoru 2: ... zjevná nepoučitelnost... není východiska.

Majk: ... fakt... prostě jenom proto, že mě ty dva opustili...

Hlas z reproduktoru 1: Kontrola za tři týdny?

Majk: PROČ JSEM JE NIKDY NEMOHL POZNAT????!!!!

Hlas z reproduktoru 2: Léčení skončeno.

V tu chvíli si Majk všimne obou postav, které odcházejí. Než se zvedne a doběhne za nimi, postavy odejdou a dveře se za nimi zavřou. Majk na ně zoufale mlátí. Zní melodie, která původně hrála z jeho mobilu, ale postupně se mění na nesnesitelně dráždivou disharmonickou hudbu. Majk zase padá na zem.

KAPITOLA VIII.: KONEČNÉ ŘEŠENÍ

Klára: Co to sakra děláš?

Kvido: Vzpamatuj se, chováš se jak malý dítě.

Majk: Jako dítě, jo? Nemělo to nic moc znamenat...

Kvido: Tam venku možná ne, ale my jsme tady... teď a tady zavřený, chápeš? Tady to NĚCO znamená.

Majk: O čem to mluvíš?

Kvido: Jestli ti to ještě nedošlo, ty zamindrákovanej debile, tak TADY jsme na pořád. NEDOSTANEME SE ven. Chápeš? Bože, to je vůl!!!

Majk: Kecy...

Klára: Chováš se... ne, ty seš kretén. Nevycítíš, jaká je situace.

Majk: *(ke Kláře)* Hele, já za to nemůžu, že vy dva jste jak párek frigidních jeptišek... jedna nikomu nedá a druhý jí tady obhájí ve jménu páně. Snad si nemyslíš, že mi s tebou o něco šlo. To bych fakt musel bejt idiot. *(pauza, zamyslí se)*

Klára: No právě, a o tom to je. Ty seš...

Majk: Jak jakože nedostanem? Co to je za kecy?

Kvido: Ještě jednou... ... *(křičí)*... NEDOSTANEM!!!

Pauza

Majk: Že ty mi to říkáš jenom proto, že máš strach? Že bych jako nezvlád takovou situaci, aha? Buď v klidu – Majk, ten zvládne cokoli. Sem byl jednou na Havaji... tam byly kočičky, hele. Hustý. Ne jak tady! Prostě nedělaly žádný fórky, šlo to pěkně ráz naráz. Trojka za trojkou a čtyřka a pětka. Divošky! Prostě paráda!

Kvido: *(sám pro sebe)* Nedostanem, nedostanem... nikdy se odtud nedostanem...

Klára: *(přes Kvida)* To jako fakt?

Majk: To si piš! Jsem měl ženskéjch!

Klára *(poněkud vystřízliví zvědavostí)* No, tak to si ráda poslechnu. *(pauza, dlouhý pohled)* Já mám ráda erotický vtipy! Tak povídej – určitě to bude šok.

(Kvida to začne zajímat a taky tiše sleduje Majka.)

Majk: *(po pauze, kdy se dívá střídavě na Kláru a Kvida)* Vy jste fakt divný!

Klára: No ták!

Kvido: *(přidá se zlomyslně na její stranu)* Jo, stejně musíme nějak zabít čas, ne? Tak vyprávěj... Majku... vyprávěj...

KLÁRA a KVIDO: *Jen do toho, dělej... dělej... vyprávěj (Kvido se k ní přidá a ještě víc přes sebe naléhají. Jejich hlasy najednou znějí v Majkově hlavě ve stejné disharmonii jako před tím melodie mobilů)*

Majk: *(zasténá)* Dost. OK, takže to bylo... *(zazvoní telefon. Majk ho zvedne.)* Haló? Kdo je to? *(Hovor je ukončen.)* Kdo to do prdele zase byl?

Kvido: *(strašidelně)*... šílený řezník.

Klára: Nenech se rušit, Majku. Pokračuj...

Majk: Někdo tam byl! Někdo to položil. *(křičí)* Tady přece, kurva, není signál...

Klára: *(až skoro nadržene)* To neřeš, není to jedno?

Majk: To teda, kurva, není jedno...

Kvido: *(pokračuje ve strašidelném tónu)* Co blázníš? S tím už stejně nic neuděláme! Tak už vyprávěj!

Majk: *(zhluboka dýchá, nasucho polkne)* Ok, ale předesílám, že jsem teď trochu vyvedenější z míry.

Klára: *(pokračuje v nadržném tónu)* Jo, jasně, to zvládnem.

Majk: Tak fajn. *(pauza)* Takže o tý plážový pařbě, jo? Takže – bylo tam třicet lahví od vodky, zapáchnutejch v písku, každá ozdobená něčím blikajícím...

Kvido: *(dominantně zakřičí)* To není zajímavé!!!!

Klára: Jo, to přeskoč. Začni rovnou u těch holek.

Majk: *(nervózní)* Jo, jasně. Takže já tam tak stojím – a najednou ke mně přijdou dvě kočky. Jo, jako ke mně normálně přijdou... S vodkou... No, tak trochu pijeme... A maj s sebou taky to svítící... todleto... to mi dej a pak... No, přeskočila jiskra a... my si to fakt užili... Trojka, chápete!

Klára: *(společně s Kvidem naléhá postupně víc a víc)* Wooow! Tak to bylo fakt hustý!

Kvido: Hele, a co nějaké podrobnosti? Neřekneš?

Majk: Ne.

Klára: Počkej, ale to je na tom to nejzábavnější! No tak! Vždyť to fakt muselo bejt divoký, ne?

Majk: NEBUDU VÁM NIC ŘÍKAT! Rozumíte? Chápete? Prostě vám nebudu už nic říkat! *(Jeho telefon znovu zazvoní. Vztekle ho vytáhne z kapsy a přijme hovor.)* Haló! HALÓ!!! JE TAM NĚKDO? Polibte mi všichni prdel!!! *(Odhodí telefon do kouta.)* Co se to tady děje? Mi tady z toho fakt jebne!

Majk se přestane ovládat. Začne kopat a mlátit do stěn kabiny, nadává. Klára a Kvido se před ním mají na pozoru. Každý ve svém rohu. Po chvíli se Majk unaví. Když už nemůže, sesype se na zem. Všichni jsou zticha. Velmi dlouhá pauza. Klára se napije vodky a pak pomalu a odevzdaně začne svůj arzenál alkoholu vyskládat z tašky před sebe na zem.

Klára: *(pokrčí rameny)* Co když sem pro nás fakt nikdo nepřijde? Co když se odsud prostě nedostanem? *(a opakuje to pořád dokola, mumlá si pro sebe)*

Ve chvíli vyskládávání začne z dálky hrát As Tears Go By a postupně se hudba zesiluje.

Kvido: *(suše)* Mně už je to vlastně nějak jedno. Už to nemá význam. Všechno tam venku. Jenom tenhle výtah, tenhle prostor v tuhle chvíli dávají smysl... Tahle kabina. A my. My v ní. A všechno ostatní... Ale všechny ty věci a vztahy, problémy...

Vytáhne čisticí prostředky a během svého uvažování si začne, skoro nevědomky, čistit ruce a obličej a další části těla.

Majk na Kláru a Kvida kouká. Chvíli nechápe. Pak se najednou rozbřečí.

Majk: Hele, tak jo – já nebyl na žádný plážový pařbě na Havaji. Já ani nikdy nebyl na Havaji, vlastně, když se to tak vezme – nebyl jsem nikde. Nevytáh jsem paty z domova. Necestoval jsem. Nikdy jsem neměl dvě holky najednou, nezkusil jsem trojku. Prostě jsem si to všechno vymyslel. Z větší části... Sorry.

Mumlají přes sebe. Majka ty společné hlasy negativně dráždí asi ze všeho nejvíc.

Kdyby to nebylo ještě dost silné, lze postupně přidávat všechny jejich telefony... Tma. Telefony dál vyzvání.

Klářin hlas z reproduktoru: Proč mě to vzrušuje? Proč se toho nemůžu zbavit?

Kvidův hlas z reproduktoru: Žárlivost. Pocit vlastnictví a závist.

Majkův hlas z reproduktoru: ... život mě naučil bejt svině...

Hlas z reproduktoru: Výzkum míří do finále.

Všechno na vrcholu hluku ztichne. Světlo se opět rozsvítí. Výtah se nahodí. Ovládací panel se rozsvítí. Jsou slyšet zvuky, které naznačují, že výtah se dá brzy do chodu.

Majk: *(jakoby nic)* Ty jo, to bylo hnusný!

Výtah se rozjede.

Kvido: Jede!

Klára: Sám od sebe. Jede nahoru.

Všichni: Třetí... Čtvrtý...

Výtah se zastaví, ale s postavami to evidentně cloumá. Výtah visí na hranici mezi stabilitou a pádem.

Hlas 1: Tak jaký to bylo?

Hlas 2: Ten simulátor?

Hlas 1: Jo, stav beztlíže.

Hlas 2: Bylo to... klidný. Takový volný plynutí.

Hlas 3: Šlo to rychle a zároveň pomalu.

Hlas 1: Jo, to je, myslím, přesný.

Hlas 3: Myslíte, že už je čas jít?

Hlas z reproduktoru: A kdo z VÁS lže sám sobě?

Tma.

KONEC

Text má být brán s humorem a nadsázkou. Má být tragikomický. Jako spojení něčeho, co tak je a nic s tím neuděláte, ale není to nic tragického, s čím by člověk nemohl žít naplno. Prostě – jaký si to uděláš...

LENKA SOBOTKOVÁ

Pódia

Jak se srovnat s něčím vnitřním, co je ale vystaveno všem na obdiv? (Možná tak, že nejlépe budou vědět, o co jde.)

— vychází člověk, malátný, vypadá jako opilý, neudrží rovnováhu, a proto klesá na všechny čtyři – plazí se dál, doplazuje se do kuchyně, ví, že se nedokáže zvednout, aby si udělal něco k pití, jediné, na co dosáhne je mísa s broskvemi, začne tedy jednu za druhou zběsile okusovat, asi u páté z nich usíná vyčerpáním

Víte, co mají společného auto na dálkové ovládání a diabetik? Že jsou oba na baterky.

Ty jsi diabetik? A jak to, že nejsi tlustá?

Jo, diabetička jo? Tak to musíš být sladká!

Víte, jaký je rozdíl mezi diabetikem a důchodcem? Důchodce před sexem odkládá zuby, diabetik pumpu.

Víte, proč diabetici nemohou používat pomstu? Protože je sladká.

ONA: „Nejvíc pokorná bývám, když mám jet na kontrolu. To to najednou všechno vidím jasně. Všechny chyby, všechno, co jsem udělala špatně, se mi míhá před očima. A nadávám si! Proč to dělám? Vždyť vím, co je dobře a špatně – to nedokážu mít silnou vůli? Asi ne. Ale vždycky, když jedu z kontroly, tak ji mám. Vidím, jak to zlepším, jak začnu u sebe a pak – ‚změním celý svět‘. A nechápu, proč jsem to nedělala dřív. Pro sebe! Pro svoje tělo. Jo – a vydrží mi to tři dny. Pak se všechno vrátí do ‚normálu‘.

Kurva! Na co čekám?! Až bude pozdě?!“

„You don't look like a diabetic.“ – odpověď: „It must be really hard to be so fucking stupid.“

„Dala bych si coca colu bez cukru – takže light nebo zero prosím.“ – „Omlouvám se, to tu bohužel nemáme.“ – „Aha... tak si prosím dám obyčejnou vodu.“ – „Tak si dejte alespoň džus ne?! Po tom se taky netloustne.“

Počkej – ty se jako pícháš jo? Vždyť to přece musí bolet.

ONA: „Zvykne. To je to pravý slovo. Člověk si přece zvykne na všechno, když s tím žije dost dlouho. Jenže není to problém, že když si zvykneš, už to tak neřešíš?“

Vlastně to byla náhoda, kdyby si neuvědomili, že mi nevzali moč, asi bych dneska ještě diabetik nebyla... anebo... bych nebyla vůbec.

Chvilku potom, co jsem nastoupil do práce, si na mě šéf stěžoval, že si neustále hraju s mp3.

Pumpu mám, no tak toho alespoň využiju, řekla jsem si jednou před testem z dějáku. Pod triko, kde mám pumpu, jsem si schovala i tahák. A na otázku: „Co to tam děláš pod tou lavicí?!“ jsem paní učitelce odpověděla: „Kontroluji cukr.“

Inzulínová pumpa je přístroj pro aplikaci inzulínu určený převážně pro léčbu diabetu mellitu I. typu. Léčba kontinuální podkožní infúzí inzulínu inzulínovou pumpou nejvíce napodobuje přirozenou sekreci inzulínu, a proto je dosud nejlepší variantou diabetické léčby.

Na základce jsem se hrozně styděl za to, že jsem diabetik, styděl jsem se si před někým píchat inzulín do stehna. No, tak jsem si rozříznul kalhoty – udělal si tam takovou malou díрку a píchal se jen na záchodě.

Když jsem byla malá, dostala jsem jednou hrozně silnou hypoglykémii, a protože jsem už byla dost mimo a potila se jako prase, tak jsem se prostě svlíkla. Ještě, že učitelka věděla, co se děje.

Od určitý chvíle si rozmýšlím, jestli lítat. O papírování, abyste si mohli všechno vzít s sebou, a pípání na letištních branách nemluvím. Štve mě ale, že jednou projdete v pohodě, ani o vás nezavadí, a podruhé jste zase málem na protidrogovém.

Jednou mi v hodině zapípala pumpa. Učitelce to znělo jako telefon, a tak se na mě před celou třídou rozeřvala jak na malýho haranta. Ach, jakého se mi dostalo zadosti- učinění, když se po mých slovech „paní učitelko, to je přeci pumpa“ začala červenat a omlouvat.

— *pohybová část – diabetik se snaží obléct, chce vypadat hezky – takže šaty? – po nasoukání se do silonek zjišťuje, že nemá pás na pumpu – takže nic, tak tedy kalhoty – pumpu má za pasem, bere si krásné triko – příliš upnuté, pumpa pod tím vypadá blbě, takže nic, triko zastrčí do kalhot, ještě horší – kašle na to, bere si volné vytahané triko.*

Cukrovka, odborně diabetes mellitus, je onemocněním, při kterém organismus není schopen udržet hladinu krevního cukru (glukózy) v krvi v normálních mezích (3,5–5,5 mmol/l nalačno a do 7,7 mmol/l).

Diabetes mellitus můžeme v základu rozdělit na diabetes mellitus prvního a druhého typu.

Diabetes mellitus 1. typu vzniká v důsledku destrukce beta-buněk, které se nachází v Langerhansových ostrůvcích slinivky břišní. Slinivka břišní působí jako žláza exokrinní – beta buňky produkují hormon zvaný inzulín. Ten je důležitý ke snížení hladiny krevního cukru a k „otevření“ tělních buněk pro příjem glukózy. Diabetes prvního typu řadíme mezi autoimunní onemocnění – obranyschopnost je namířena proti části vlastního těla, zde proti beta buňkám slinivky, které přestanou inzulín produkovat. V důsledku úbytku inzulínu začne stoupat hladina krevního cukru, který nemá být čím zpracováván. Inzulín je nepostradatelný pro využití a zpracování glukózy jednotlivými buňkami.

„Nedokážete pochopit, jaký to pro kluka je, když dostane během sexu hypo a nechce se mu postavit.“ – „Ježiš, nehroť to, žádný problém ne? Seskočíš, sežereš tatranku a zase naskočíš ne?!“

O každém diabetikovi si alespoň jednou někdo myslel, že si píchá drogy.

Můj králík se mě snaží systematicky zabít. V noci vylézá z klece a překusuje mi hadičku od pumpy. Asi bych ho měl pustit na svobodu.

Diabetes mellitus prvního typu vzniká nejčastěji u dětí a mladých dospělých, kdy zánik beta-buněk bývá rychlý a diabetes se projevuje klasickými příznaky: prudký váhový úbytek, velká žízeň, časté močení, velká únava, opakující se kožní infekce, zejména plísňové, zhoršení zraku.

Léčení spočívá v injekčním podávání inzulínu. Jestliže nedochází k léčení a kompenzaci cukrovky, nebo je její léčba špatná a nedostatečná a hladina krevního cukru se nepohybuje v daném rozmezí, hrozí chronické komplikace. Vysoká koncentrace cukru v krvi působí na stěny cév a nervů. V případě, kdy je stěna poškozena, může dojít k jejímu zúžení či úplnému uzavření s trvalými následky, jako je infarkt srdce, cévní mozková příhoda, porucha zraku, funkce ledvin, nervů, nebo ztráta citlivosti v končetinách.

ONA: „Podle mé mamky jsem ve vztahu ke své nemoci nerozhodný aktivista – jednou tak, jednou tak – jednou se zajímám, jednou je mi to jedno – v obojím jsem ale bez pochyby velice aktivní.“

Moje kolegyně mi asi týden věřila, že je cukrovka nakažlivá, a vyhýbala se mi.

Jsem diabetik, takže zásadně nepiji. A když, piji pouze víno, vodku nebo slivovici. No, a někdy se to zvrtně.

Jednou mi takhle došel inzulín. Proč? Protože jsem blbá a nehlídám si, kolik ho mám. Moje doktorka měla dovolenou – no, tak nezbyvalo než přemluvit zubaře, ať mi ten recept napíše on.“

Jednou v noci jsem měl šílené hypo, ze kterého mě naštěstí probudil můj pes, který štěkal tak dlouho, dokud jsem nebyl schopný udělat si šťávu. Ještě, že tak, měl jsem 1,2.

U diabetu mohou nastat dvě akutní komplikace. Jednou z nich je hypoglykémie. Jde o pokles hladiny cukru v krvi pod 3,3 mmol/l. Při hypoglykémii začíná váznout činnost mozku, objevuje se zmatenost, závratě nebo malátnost, pocení, třes těla, hlad, bolest hlavy, rozostřené vidění, nervozita a strach. Při dlouhodobější hypoglykémii může dojít k bezvědomí. Příčinou hypoglykémie může být chybná dávka inzulínu, velké množství pohybu nebo nedostatek jídla – tedy cukrů. Diabetik v takové chvíli potřebuje okamžitý přísun cukru. Tedy vypít šťávu nebo jakýkoli sladký nápoj, sníst kostku cukru nebo několik bonbónů.

— 12 gramů sacharidů je jedna výměnná jednotka, 70 g hroznů odpovídá jedné sacharidové jednotce, 210 g hroznů tedy obsahuje tři výměnné jednotky

a třem výměnným jednotkám odpovídá 5 jednotek inzulínu. Brambory zvažené na 320 g obsahují přibližně 48 gramů sacharidů – tedy 4 výměnné jednotky na které se píchne alespoň 6,5 jednotek inzulínu.

V kině mi začala pípat pumpa, protože jsem si do ní zapomněla dát novou baterku. Zatím, co jsem se jí snažila zběsile jakkoli vypnout, paní v prvních řadách začala vykřikovat: „Alarm, nějaký alarm, rychle pryč!“

Když jsem chodila na základku, měla jsem ještě inzulínová pera. Nikdy nezapomenu na našeho učitele zeměpisu. Vždy, když jsem mu oznámila, že si jdu píchnout, významně se na mě podíval, nadzvedl obočí a prohlásil: „Jdeš si píchnout jo?“ a pak se, okouzlen tím, jak srší inteligentním vtipem, začal smát.

Jednou jsem měl v noci ve spánku silné hypo. Probudil jsem se a malátně hledal na nočním stolku a pak začal jíst sladkou tyčinku. Až po chvíli mi došlo, že to není sladká tyčinka, ale tablet.

Druhou akutní komplikací je hyperglykémie, opak hypo. Jde o zvýšení hladiny cukru v krvi nad 11 mmol/l. Mezi její příznaky patří velká žízeň, vylučování velkého množství moči, ztráta chuti k jídlu, slabost, ospalost, pocit na zvracení, zvracení, bolesti břicha, bolesti hlavy, pocit pálení v ústech nebo rychlý puls. Hyperglykémie se vyskytuje nejčastěji v důsledku chyb inzulínové léčby – nízké **dávky inzulínu nebo úplné vynechávání injekcí**. Můžou za ni ale i chyby ve stravování – příliš mnoho sacharidů a cukrů nebo nedostatek fyzické aktivity.

Mamka: „Byla si tak statečná. Měnil se ti svět a ty si vtipkovala. Všechno, co ti říkali, si poslouchala a dělala, bez vzdoru – důstojně i s pokorou. Jako by sis to nepřipouštěla, jako by ten problém nebyl tvůj.“

ONA: „Víš, mám pocit, že si to pořád nějak nepřipouštím, a to je asi ten problém...“

Mamka: „Možná... hele, ono to je asi takhle lepší.“

— *pohybová část – „já a pumpa“ – znázornění vztahu – věc, kterou člověk nechce, ale je odsouzen ji mít nadosmrti u sebe – proces smířování se a zvykání, smíření se.*

ONA: „Nesnáším, když mě litujete.“

MICHAEL SODOMKA

© 2008 Michael Sodomka. All rights reserved.

100% COTTON 100% COTTON 100% COTTON

Adéla a její zachránce

Slyšíme zvuk jedoucího auta. Adéla mluví podnapile, on poněkud odtažitě, umírněně.

Adéla: Seš moc hodnej, víš?

Dan: To je v pořádku, od toho tu jsem.

Adéla: Ne, to není jen v pořádku. Tohle prostě všichni chlapi nedělaj.

Dan (trochu pobaveně): Tak já zrovna jo.

Adéla: To je ale úžasný prostě.

Dan: Já bych z toho zas nedělal takovou vědu.

Adéla (naléhavěji): Ale já jsem z toho nadšená. Zachránils mě! Ty seš můj rytíř! (*Uklidní se.*) Nevadí ti, že ti tykám?

Dan: Vůbec ne.

Adéla: Ty mi taky můžeš.

Dan: Co?

Adéla: No tykat přece!

Dan: Tak jo. Dan.

Adéla: Adéla. Áda. Jé, my už jsme skoro u mě doma. Ty jo, já už ani nedoufala, že se dneska vůbec dostanu domů, Dane. Vždyť já tam byla úplně zoufalá a sama.

Dan: Vážně to tak neřeš.

Adéla: A budu to řešit! Seš můj zachránce.

Dan: No tak jo.

Auto zastavuje.

Dan: Jsme tady.

Adéla: Děkuju, vážně ti děkuju, Dane, jak se ti můžu odvděčit, povídej.

Dan: 454 korun. Bezpečný odvoz Peterka vždy k službám, Adélo.

Strýčkův návrat z Rakouska

Jiřík: Ahoj, strejdo!

Strýc: Nazdar, synku! Jakpak se máš, Jiříku, co?

Jiřík: Dobrý. Seš jinačí strejdo.

Strýc: Jinačí?

Jiřík: No jinej.

Strýc: Rok jsem tu nebyl, to je pravda.

Jiřík: No.

Strýc: Fousatej jsem byl.

Jiřík: *(chvilku přemýšlí)* No to ne.

Strýc: Tak jsem ti přivezl míč tehdy!

Jiřík: To taky ne!

Strýc: Tak já nevím, co je teď jinak. Dlouhý vlasy už jsem určitě neměl, když jsem tu byl naposled.

(Hovoří čím dál zachmuřeněji, jakoby víc a víc pro sebe a méně pro Jiříka.)

Strýc: No jo, už vím, jiný auto jsem měl, víš, Jiříku.

Jiřík: Ne-e. Něco jinýho.

Strýc: Jo, já vím. Teta tu se mnou není. Teta ani auto. Oboje zůstalo v Rakousku. Pěkná pracovní stáž to byla teda. To je jasné, že mě to změnilo. Asi se míň usmívám. Jsem bledší, šedivější, trochu jsem přibral. Toho si hned člověk všimne.

Jiřík: *(radostně vykřikne)* Ne!

Strýc: Ne?

Jiřík: Už jsem na to přišel, strejdo, v čem seš jinej!

Strýc: No, Jiříku?

Jiřík: Měl jsi jiný tričko, když jsi tu byl naposled!

Hezkej perspektivní kluk

Robert šel po náměstí a koukal se do dálky. Mžoural všemi možnými směry a každé další zaostření ho utvrzovalo, že začíná blbě vidět. Poslední dobou ho často bolívala hlava a předměty se mu rozpíjely před očima. Objekty a především nápisy. Čísla, písmena. Poprvé tento fakt zaznamenal, když zrovna náhodou ve škole vzhledl od mobilu na tabuli. Na příští týden se objednal k očnímu. Pokračuje po cestě. Ve vzduchu je jaro. Jaro a o 50 kilometrů dál, v Pardubicích, jaro a Paramo, jak zpívá Vypsaná fixa. Hráli to na Impulsu a Robert si to teď v duchu broukal, protože to den předtím musel poslouchat u táty v autě na Impulsu, nebo co to právě bylo. Robert se úspěšně prokoušal až do pátku. Teď nastal čas se zaslouženě opít. V úterý to bylo nezaslouženě. Nezaslouženě, ale pochopitelně. Robertovi se totiž podařilo pokořit jeden životní milník. Zažil první rozchod v životě. Žádná sláva, jako asi u nikoho. Spousta výčitek, urážek, zbytečností. Možná by bylo lepší vyprávět o jiných kapitolách Robertova života. Třeba o dětství. Bohužel, Roberta brával tatínek občas na služební cesty. Jednou ho nechal sedět v místnosti při jednání. Robert dostal fixy a papír. Chlapec seděl a poslouchal, jak na sebe dospělí lidé křičí. Tatínek Roberta křičel nejhlasitěji a on byl jako syn náležitě hrdý. Když ho přestalo bavit sledovat hádku, vzal si černou fixu a začal psát na papír čísla. Jedno po druhém, pěkně pod sebe. Viděl totiž několik minut televizní soutěže „Česko hledá Super Star“, kde účastníci měli z nějakého důvodu na hrudi připevněná čísla. Roberta to natolik zaujalo, že popsal těmito čísly obě strany papíru a nebát se vyrušit tatínka, poprosil by o druhý. A tak alespoň zakroužkoval číslo 399. Podíval se na cifru, kterou vybral náhodným zapíchnutím prstu do papíru, a určil: „Ano, ty budeš Super Star!“ Takže Robertovo dětství radši přeskočíme.

Blížil se k oblíbené hospodě. Začalo silně foukat. Vítr mu stáhl kapuci bílošedé mikiny. Vlezl dovnitř. Petr už na něho u stolu čekal. S nikým dalším už nepočítali. Všichni ostatní měli buď holky, nebo byli prostě líní chodit ven. „Nesedej si.“ řekl Petr. Samozřejmě se předtím pozdravili, ale to se do povídek ani scénářů nepíše, protože to zdržuje.

„Proč si nemám sedat?“

„Pojď si sednout radši na bar.“

„Proč?“

„Protože jsem na baru ještě nikdy neseseděl,“ ozřejmil Petr.

„Tak proč sis k němu nesesed rovnou?“

„Mě to napadlo až teď.“

„No jo, tak jo. Aspoň se nebudu houpat na židli.“

Vykoukla servírka. Vyšla z kuchyně, kam se šla asi přepudrovat, určitě ne vařit. Nebylo pro koho, krom nich tří se v lokále nikdo nevyskytoval. Dotočila Petrovi pivo, které si před Robertovým příchodem objednal.

„Se nějak přibližujete, kluci,“ zasmála se.

„No jo,“ odvětil Petr, zubil se od ucha k uchu a pak upil.

„Co si dáš ty?“ otočila se k Robertovi.

„Taky pivo,“ oznámil, „máš tu docela narváno,“ dodal nahonem, aby objednávka nezněla moc suše. Povinně se zasmála a odvětila, že se to večer nahrne. Kluci mohli vyrazit už brzy, protože nevečeřeli. Stejně půjdou tak jako tak o půlnoci na kebab a vynechání první večeře si dnes ustanovili jako dietu. Ne, že by to potřebovali, měli už prostě žízeň a nestíhali. Petr totiž ještě učil jednoho osmiletého chlapce šachové lekce a Robert googlil hesla „co obnáší život s brýlemi“, „líbí se ženám brýlatí muži“ a podobně.

Robert drobnou servírku znal jen okrajově. Věděl, že se jmenuje Alice, že je jí asi osmnáct jako jim a že je to taková ta kamarádka jeho kamarádek. Jeho čerstvé bývalky naštěstí ne. Petr ji znal bůhvíodkud, ale asi znal. Dovolával se totiž na společného známého, jakéhosi Ivana a objednával panáky. Robert neměl ponětí, kdo je Ivan, ale panáky pil. Alice si dala jen jednoho. Brigádu brala zodpovědně. Robert byl ponořen do svých myšlenek, nic moc neříkal. Seděli tu asi dvě hodiny, během nichž se stihli slušně namazat, a konečně taky dorazilo několik dalších hostů. Alice čepovala pivo a Petr do ní stále hustil nějaké historky, co zažil s Ivanem, ze kterých nešlo poznat, jestli v nich účinkoval jen Petr s Ivanem nebo i zde přítomná Alice. Robert v jednu chvíli dokonce znejistěl, jestli náhodou v jedné z příhod s Ivanem sám neúčinkuje. Na každý pád mu nějak nesedl poslední panák, a tak do krátké chvíle ticha prohlásil:

„Ten Ivan je teda pořádný hovado.“ Smutně pokýval hlavou a odešel na záchod. Netušil, jak na to Petr zareaguje. Chtěl kamaráda poškádlit, přerušit mu nit. Přišlo mu to legrační. Když se vyčůral, zakoukal se do zrcátka nad umyvadlem a upřeně se chvíli pozoroval, zda nerudne. Někdy v opilosti rudnul a přišlo mu to před servírkou Alicí trapné. V tom si připomenul, že opět bude muset začít řešit, jak vypadá před holkami. Je přece nezadaný. Rozhostil se v něm poněkud sentimentální pocit, který si však nechtěl dovolit. Drsně se zatvářil do zrcadla a natáhl si kapuci mikiny na hlavu. V tom za ním na toalety vešel chlap kolem čtyřiceti s vlasy po ramena a mezitím, co kolem Roberta procházel k pisoárům, poznamenal:

„Hele, vole, ty vypadáš jak Kenny!“

Když se vrátil, Alice zrovna roznášela. Petr koukal do mobilu. Robert si sedl a trochu zaklonil hlavu. Tvrdý, nebo možná spíš skelný pohled, který si navodil na WC, mu zatím vydržel. Petra konečně zaujalo něco jiného, než vyprsená Alice.

„Co koukáš?“ otočil se Robert na Petra a přestal rentgenovat protější zed’.

„Vypadáš dobře takhle.“

„Jo, jako s tou kapucou? Mám si to sundat?“ Poznámka s Kennymu pořád vrtala v hlavě.

„Ne, je to dobrý takhle. I ten pohled. Budeš to teď asi dost kosit, co?“

„Jak jako kosit?“ nechápal Robert.

„No ženský. Dyť to na tobě bylo strašně znát, že chceš bejt volnej.“

„Tak uvidíme, že jo. Je brzo asi.“

„Co brzo,“ odmítal Petr, „to vidím, brzo. Vidím, jak přemejšlíš.“

„O čem přemejšlíš?“

„No právě určitě o všem možným. Vyhlížíš oběť.“

„Vyhlížím prd. Zaprvý nevidim...“

„... jo a jo,“ uvědomil si Petr, „a jdeš s tím teda už?“

„Jo, v pondělí zajdu. No a za druhý, přemýšlím, protože máš jiný starosti tady. Nechci ti kazit exhibici.“

Roberta začala poznámka ihned mrzet. Petr není jeho holka. Nemá už žádnou holku, nikomu nemůže vyčítat, že se mu nevěnuje se stoprocentním nasazením.

„Neboj, už se ti budu věnovat. Tohle stejně nikam nevede. A jak seš na tom teda? Nechceš si sáhnout na život nebo tak? Seš mladej a určitě jsou na světě i jiné ženy, co tě budou milovat! Jako třeba tady Alice!“

Alice se vracela k výčepu a moc se nechytala.

„Nech toho, jdem večeřet.“

Zaplatili a odebrali se na kebab. Vzali si tu kejdu v tortille na lavičku před bistro. Venku bylo docela teplo.

„Víš co, já nechci, aby to skončilo nějak úplně blbě,“ pronesl Robert mezi sousty.

„Jako, dyť ještě někam půjdeme, ne?“

„Jako vztah, vole.“

„Jo takhle,“ cvaklo Petrovi, který asi pořád přemýšlel víc o Alici, Ivanovi, sobě, „to se k ní chceš jako vrátit?“

„Ne, to vůbec. Jen jako že aby se z nás nestali nepřátelé nebo tak. Házet na sebe špínu a tak.“

„Jo, jasný.“

„Ale i tak. Dyť už si můžu dělat, co chci, ne?“

„Tak to víš, že jo.“ otřel si Petr z rukávu bylinkovou omáčku.

„Jsem tak jako uvažoval, cos říkal. Že to budu kosit.“

Petr přikývl, přestože už dávno zapomněl, že něco takového říkal.

Robert pokračoval:

„Na tohle byl ten vztah fajn. Že jsi jako proniknul i do ostatních holek. Co? Debile, vole, co se směješ. Myslím, že ti jako upřesní holka, čím sis nebyl jistej. Že jako mi vždy řekla, kdo po mně jede, a tak. Najednou si člověk připadal, že ho chtěj skoro všechny.“

„No ale nebylo ti to k ničemu.“

„Tak neasi, Péťo, jinak by mi to asi neříkala. Ale stejně to bylo lepší, než když jsem si myslel, že se nelíbím nikomu.“

„Jo, chápu, znám, rozumím, do prdele,“ upadlo Petrovi maso na zem, „mě to ale spíš jakože dycky frustrovalo. Kde ty holky byly dřív?“

„No jo,“ přitakával teď Robert.

„Tak teď radši zkouším všechno,“ povstal Petr, protože dojedl a spadlé maso zakopl pod lavičku efektně patou.

„A ty budeš taky. Zpátky na lov. Seš hezkej perspektivní kluk, jdem do nich.“

„No a do koho jako?“

„Nevím, to je fuk, vstávej,“ zavelel Petr a zamyslel se, „líbí se ti třeba Alice?“

„Ty vole.“

„Co?“

„Ta se líbí tobě, ne?“

„No, však do ní hučím, ty tajemně mlčíš, a pak sekneš ne? Dyť to má docela logiku, Roberte.“

„Ale dyť ji skoro neznám a ona mě taky ne.“

„Tak to je snad spíš výhoda, ne?“ zasmál se Petr.

I když se to Robertovi příliš nezdálo, vraceli se do podniku, kde byla Alice. Petr se Roberta snažil uklidnit ujištěním, že ho vychválí tak, že snad nepůjde neuspět.

Alice už měla mnohem víc práce, židle se zaplnily, včetně těch taktických, barových. Alice si jich ale všimla, a tak si sedli. Objednali si pivo a Robert navrhl, že hned co ho vypijí, zase vypadnou. Petr však nesouhlasně zavrtěl hlavou a prohlásil, že Alici řekne něco, co určitě zabere. Na to se odebral k baru.

Robert mhouřil oči. I s oslabeným zrakem poznal, jak rozpačitě se Alice směje nad Petrovým prohlášením. Snad za minutu se Petr vrátil se dvěma panáky jégra.

„Cos jí řekl?“

„Řekl jsem jí, že seš výbornej v sexu.“

Robert vytřeštil zarudlé oči.

„No nekoukej, to musí zabrat, to je tak sprostý, nečekaný a drzý, že ji to zaujme.“

„To nepochybuj.“

„A i když to samozřejmě veřejně nepřizná, tak je zvědavá.“

„Jo, bude zvědavá, jak jsi na to přišel. Dyť nás teď má za bukvice.“

„Ale,“ zavrtěl Petr rozhodně hlavou, „to je blbost. To si nemůže myslet.“

Čas od času se k nim Alice přiblížila, aby se zeptala, jestli něco nepotřebují. Petr byl přesvědčen, že je už nalomená, Robert spíš předpokládal, že z nich má srandu. Když ale ještě víc popil, začalo se mu zvedat sebevědomí. Býval by to na Alici začal nějakým způsobem zkoušet, když v tom Petrovi kdosi zavolal. Petr šel ven, protože v hospodě nešlo dobře slyšet. Vrátil se rozzářený od ucha k uchu s jasným povellem:

„Holky volaly, jdem!“ Tentokrát Robert tušil, o jaké holky jde, ale pryč se mu nechtělo. Zrovna teď, když se chystal naplno rozbalit svůj šarm.

„No, ale co tady?“ ukázal směrem k Alici velmi nezdvořile. „To nech pracovat. To v ní bude hlodat a pak to dopadne.“

Robert byl z dlouhodobého vztahu zvyklý poslouchat. Pokrčil rameny a zvedl se.

Za hodinu seděli v domě, kde bydlela jakási Bětka. Nacházely se tu ještě další dvě holky. Andrea a další, jejíž jméno Robert zapomněl. Ta tu byla s klukem, takže možná proto. Kluk se velmi vtipně smál. Hlas mu při tom přecházel do nepřírozených výšek. Jmenoval se Ivan, to Robertovi nešlo zapomenout. Robert sice nebyl v nejlepší kondici, ale věděl, že s tímto Ivanem nikdy nic nezažil, mohl dokonce odpřisáhnout, že dnes ho viděl poprvé. Petr dlouhodobě vyhrožoval, že sem k této Bětce jednou půjdou

pařit. Měli tu jen víno a Robertovi bylo trochu hloupé, že sem nic nedonesli, protože u Vietnamců byla den předtím kontrola. Hostitelce to ale nevadilo. Byla to od pohledu emarka nebo gothic, nebo něco mezi tím. Robert se v tom nevyznal, ale byl rád, že ta holka moc nedá na společenské konvence. Petr se soustředil na temnou Bětku, Andreu přesměroval na Roberta, která se mohla zdát lehčí kořistí, když tu jako by zbyla. Andrea byla velice ukecaná, usměvavá, nejspíš už docela dost popila. Takový ten osahávací typ, co sahá na lidi, když jim něco vypráví. Robert to vcelku snadno odtušil, nesahala na něho o nic víc než na ostatní přítomné. Robert se před lidmi, které moc neznal, vcelku rozpovídal. Jen s Bětkou, uvědomil si, chodíval do školky, ale to ještě neměla vlasy černé, ale blond. Připadal si uvolněně, jen si příliš neuvědomoval, co povídá. Ukázalo se to jako škoda. Všichni seděli v pokojíčku Bětky, rodiče v obýváku je nerušili. Po chvíli se šlo kouřit ven. Robert byl nekuřák, Petr taky, ale stejně šel. Buď tajně začal, nebo nechtěl spustit Bětku z očí, anebo nějak odtušil, že Andrea je taky nekuřačka a chtěl Robertovi udělat prostor. Andrea osaměla s Robertem, který málem začal mluvit něco o svém rozchodu, ale včas to ubrzdil. Opilý mozek mu na jazyk přinesl pouze následující myšlenku: „To není legrace pít takhle doma v pokojíčku.“ „Proč jako?“ divila se Andrea s úsměvem. Smála se pořád a Robert ji snad úplně nenudil.

„To se pak ani neprojde ten opilej člověk, rovnou lehne do postele a může se udusit blitkama.“ Andrea plaše přikývla a omluvila se, že musí na záchod. Vrátila se a těsně po ní kuřáci. Roberta přešla veškerá nálada a brzy odešel domů. Petr se divil, ale nevadilo mu to, zbudou na něho dvě holky.

Robert si opět natáhl kapuci a cestou domů si vše analyzoval. Není žádný lovec, nic kosit nebude. Jak vůbec mohl s někým chodit, když je schopen pak něco takového vytáhnout? Asi se lekl. Nebo vyšel z formy, nebo je debil, nebo kdovíco. Když se dával před časem dohromady se svojí čerstvou bývalou, byl úplně jiný. Sportoval, chodil dobře oblečený, pít moc nechodil. A našel si hodnou holku, které to imponovalo a které se přestalo líbit, jaký je teď. Fláká se, pochlastává, místo saka nosí vytahané mikiny. Vždyť se rozešla ona s ním. Ne kvůli tomu. Tak nějak kvůli všemu. To se tak stává. Došel domů, ani se nevysprchoval a lehl si. Chvilí před usnutím přemýšlel nad tím, jestli je možné, že se udusí při zvracení. K tomu nedošlo, ba ani žádnou další dohru ten páteční večer neměl. Alice na Petrovo kuplířství dávno zapoměla, nechat to pracovat nebyla správná rada. Celé to bylo tak nějak špatně. Andrea Roberta ani nepozdravila, když se za tři měsíce potkali. A dokonce ani ten Ivan, co seděl u Bětky, nebyl ten Ivan, o kterém Petr předtím tak barvitě vyprávěl.

SABINA ŠLACHTOVÁ

Poslední nedorozumění

Ž: nechtěla jsem být na 14. Valentýna tvůj únor.

M: nesnáším Valentýn.

Ž: nesnáším únor.

M: proč si dojela teď?

Ž: protože sem chtěla,

Tě vidět.

M: proč si se teď dojela.

Ž: promiň.

M: proč si dojela až teď?

Budeš něco pít?

Ž: vodku.

M: koupil bych ji, kdybych věděl, že tu budeš.

Ž: tak rum.

Ž: chci být ta vrchní, která ti na nemocniční pokoj donese pomeranč, cigarety a 13 posledních výtisků tvých oblíbených knih, které definují pojmy, jako jsou existence a život. A pak ti směle řeknu:

„Posilněte se, večer vás budou operovat,

Vezmou vám srdce.

Máte příliš velké srdce na to, abyste s ním mohl žít.“

M: jaká byla cesta?

Ž: normální, jaká asi měla být?

M: já jen, že si nedojela o dva týdny dřív.

Ž: a proč si...

M: jsem protože sem.

Ž: debile.

M: asi ti dojdu pro tu vodku.

Ticho

Ž: proč si nedojel?

M: nemohl jsem.

Ž: nemohl?

M: MOHL?

Ž: měl si.

Nikdy jsem si nezapamatovala barvu očí nikoho, ani těch tvých.

Oko je smyslový orgán reagující na světlo (fotoreceptor), tedy zajišťující zrak.

Oči přece nic neříkají, jsou bezobsažný.

Barva nedefinuje, co v nich je.

Tak proč si mám pamatovat tak zbytečnou věc, jako je jejich barva?

Ale tvoje mapa vrásek pod těmi dvěma divnými skleněnými věcmi a tvoje neučesané, trochu zamračené obočí jako by mě doháněly k šílenství a chtěly po mně jedině.

Donutit mě tě milovat.

Nenáviděla jsem tvoje oči a milovala tvůj pohled.

M: kam se koukáš?

Ž: na film?

M: líbí se ti?

Ž: proč se koukáme na film?

M: a co chceš dělat?

Ž: ty?

M: chceš jít ven? Do hospody?

Ž: mezi lidi?

M: odkdy ti vadí lidi?

Ž: proč to děláš?

M: co?

Ž: ty to fakt nechápeš?

M: sakra, co mám chápat?!

Ž: „co mám chápat?!“

M: víš, že ti nevidím do hlavy?!

Ticho

Ž: můžu tě o něco poprosit?

M: (kývne)

Ž: svlékneš mě?

M: moc rád.

Nejsi krásná jako poprvé,

A přijmi moji omluvu, za to,

že jsem tě tenkrát oslovil.

To ty jsi oslovila mě.

Sakra.

Tenkrát bylo snadné si představit tě milovat.

Ted' tě mám,

rád

Neumím si ted' s ničím poradit.

Ničím všechno, i tebe.

A tebe nechci ničit.

Tebe nechci.

M: co si zpíváš?

Ž: (pobrukuje si Killing me softly)

M: zazpívej mi.

Ž: ... nebudu ti zpívat.

M: zatancuj mi?

Ž: ne.

M: proč?

Ž: co ti je?

M: proč?

Ž: jsi takovej...

M: jsem takovej makovej.

Ž: debile.

M: jsi vždycky protivná, když dojedeš za někým na jedno přespání a ani mu to dopředu neoznámíš?

Ž: nevěděla jsem, že na takovou věc se tě musím ptát!

M: přestaň.

Ž: ne!

M: kurva, co ti je?

Ž: nevím, ale je mi z tebe na blití.

M: tak prosím.

Ž: děkuji.

M: kam jdeš?

Ž: domů.

M: jsou tři hodiny ráno.

Ž: máš tu hnusnej rum.

Ž: pak jsme se procházeli tím starým lesoparkem a čekali na čas snídaně.

Ty jsi mluvil o všech těch místech a lidech, který neznám, s přehnanou vážností, která mi snižovala sebevědomí na přibližně podobnou hodnotu, která se objevovala na teploměru.

Ptal ses mě na čas a na pocity.

*Mluvil jsi o básni a o podřízené, kterou musíš vyhodit.
Chodil jsi zase jenom po přechodech a po hranici trapných vtipů.
Přehlížel si bezdomovce a moje smutné oči.
Obcházel jsi hovna na zemi a to, co viselo ve vzduchu.*

*Na 14. Valentýna jsem za tebou dojela naposledy, pamatuješ?
Tvůj poslední Valentýn.
Můj poslední únor.
Naše poslední nedorozumění.*

JANA UHÝRKOVÁ

Etapa

Ta židle je zase nestabilní. Jen, co jsem ji sešrouboval, už je zase nestabilní. Škoda času pro ten ubohý kus dřeva, od nějž nemůžu ani v klidu odlepit zadek. Kde se ocitnu, tam se věci pohybují. Lehnu si na záda a pevná země se mění v hladinu. Vlny mi prostupují páteří. Pod kůží se hemží malé rybky. Okusují mi žebra. Strašně to šimrá. Stoupnu si do fronty na maso a pod nohama mi plují tektonické desky. Neustále cítím ten pohyb. Život námi protéká. Jako by už nebylo spolehnutí na nic na světě. Sednu si ke stolu a selhává materiál. A víte proč? Dřevo žije víc, než bychom chtěli. Přáli bychom si, aby se stalo věcí. Chtěli bychom ze všeho udělat věc. Nebo službu.

Miláčku?

Jenom to zkuste. Opřít se o život. Roztopí se vám před očima. I přes veškerou péči. Nalijete ho do sklenice a v mžiku je z něj pára. Možná se na chvíli zachytí u stropu, ale přijdou vedra a budete muset větrat. Ne všechno je nemožné ze stejného důvodu. Ale nic netrvá věčně.

Miláčku?

Trvanlivé máslo. Trvanlivé květiny. Trvanlivé děti. Přespříliš žluté slunce. Kdysi tady byla. Láska. Teď je tu ekologie. Příliš snadné. A proto bez úmyslu. Nevím už, kam si můžu stoupnout nebo kam se posadit, tak raději jen putuju světem. Jako muž. A on se občas přidá stejným směrem, někdy se kolem sebe motáme jako milenci, jindy je to jako plavba proti proudu. Hledání smyslu v naklíčené čočce.

Miláčku?

Když se poddám, řeka mě stejně donese na stejné místo, odkud mě na začátku strhla. Tak si říkám, že celý svět je jaksí zamotaný. Zacyklený jako žena. Ostatně země ví nejlépe, proč je rodu ženského. Kdybych mohl cokoli změnit, tak to jistě nebude natrvalo. Čistě z toho důvodu, že by to v tomhle tekutém světě neuspělo. Čistě z toho důvodu, že se v životě leckdy zapomenu. Jako člověk. A zamiluju se do květiny, do ženy nebo do trvanlivého másla. Ale to všechno je taky pouze teorie. Tekutá teorie.

Miláčku?

Ano, lásko?

Tak už mi prosím tě neříkej.

Odpust'.

Něco z poezie

Láska prochází žaludkem
a pokračuje do střev

Ráno jako nahé tělo
deštěm pokřtěné
papuče polykají nártý
cinknutí nádobí zčeří stěny pokoje

Nepřestáváme šeptat

Okenní tabulky se mi vypalují do rohovky
jen tak je nevymažu
Stejně jako obraz matky, opouštějící dům
a ten pocit, že tam venku
dnes jistojistě zemře
načež stavím zámek z dřevěných kostek
dokud mi strop nezačne překážet

A nepřestávám si představovat mlhu, do níž plynule přechází, vstupuje na nebesa
a pluje mezi mračny
v protisměru

Odpusť, zapomněla jsem slít čaj
mou jedinou starost

Nepřestáváme mlčet

A takto je to vždy
Devátý den v týdnu

.

Nejvíce tmy je v šedých skvrnách moře
nahota ve světle kůže
duše osiřelých

Při chladivém přílivu
syčívají břehy
a ruce splétají vlasy
ostrými jazyky

jako nikdy, jako vždy

raději se spálím
než abych se připravila o to teplo

Řekla by –

Neboj se, dítě
to jen ryby

dýchají zhluboka

.

Večer se to líhne
a nad ránem umírá
Zkoumáme strukturu podlahy
dlouho počítaný rytmus
mladická ctižádost
sítem prohnaná

co přežije rozsápou spěšné vlaky
tam někde
mezi světem a bezprávím
stromy do země zatlučené
odér přelévající se plochy
sad

A park byl mezitím v pokušení
stát se lesem

čím déle, tím méně je čas přítomen

Co je pro tebe dlouho?

nevím, odpovídám

Čekáním

.

Chtěla bych uhníst nádobu a
naplnit ji největším omylem doby
odkopnout osud a všechna předpojatá hesla
nežádoucí jako louže po dávném dešti

vše se to ale neochotně promítá
na příliš napjaté plátno

a jaké to potom asi musí být
dívat se, cítit a přesto nevěřit
věřit, snít a přesto nevidět

Pohádky

Muži, ženy, děti a ti další

I.

Běžely děti, běžely přes trať
zastavit vlak, odklonit zkázu
volaly a žadonily
průvodčí však nedbal, nechtěl slyšet
a mávl zelenou

Tři z nich to rozsápalo
ostatní stihly nastoupit

II.

Řekl, že už ho bylo dost
a jal se odejít

Ale nikomu nestačila
jeho slova
natož jeho přítomnost
a tak
Muži brali ruce nohy

Ženy oči jazyk polibky

Děti vyrvaly vlasy

a z nich pletly svetry

A najednou ho bylo všude plno

v každém místě kousek jeho masa

ve vzduchu úpění, v podlaze kroky

Bylo ho všude moc, přičemž někde vždy jen trochu

Ale zároveň tak nebyl nikde

a to se nedalo snést

Tak děti rozpletly svetry

muži nasadili nohy ruce do hrudi

ženy našly v polévce jazyk v ústech polibky

a vrátily je na rty oči do důlků

pod jazyk vložily slova

a všichni čekali, co bude

ale on už neřekl nic

jen posbíral, co kde zapomněli

a jal se odejít

III.

Byla maškara.

Mnoho barev, prstů, očí a nesmyslných řečí.

Ráda se toulala a zpívala písně o konci světa.

A byl pes a ten štěkal, když se přiblížila.

A bylo dítě, které plakalo na obranu své matky. Otec přihlížel.

Maškara to snášela, maškara se smála.

Nebylo sice čemu, neměla sice čím. Ale stejně nebylo co kousat.

Lidé měli co kousat. Kousali se navzájem.

(Někdy i sebe sama. Ale to jen ti ohební.)

Maškara to snášela, maškara se smála.

Jen brzy zemřela.

Nikoho nenapadlo nakrmit ji. Dokud nebyla po smrti.

Přikryli ji listím a pak zapomněli.

Neboť to bylo jejich údělem.

Žít a nechat zemřít.

Půda se později nasýtila smrtí a začala kouzlit.

Žít a nechat shnít.

Matky zasadily chryzantémy, děti se smály a psi káleli.

Otec přihlížel.

Z písní zbyl jen konec světa.

VERONIKA VOLEJNÍKOVÁ

Ukázková výchova

Bydlím v domě svých rodičů. Abyste věděli, tak moji rodiče jsou absolutně úžasní. Je mi dvacet let a oni mě u sebe normálně nechávají bydlet. No fakt. Už od narození. Už od narození bydlím u nás doma a oni vážně nechtějí, abych jim za to platila nájem. No nejsou úžasní? U vás doma to takhle určitě nefunguje, co? Já jsem vážně hrozně ráda, že je mám.

Šíleně mě milují. Vážně strašně moc. Jejich výchova je velmi důsledná, protože chtějí, aby ze mě vyrostlo něco pořádného. Rozhodně nechtějí, aby ze mě nakonec vyrostl nějaký rozmazlenej fracek, který čeká, že mu všechno, co si zamane, okamžitě spadne do klína, aniž by musel hnout brvou. To teda ne. Já vím, že u vás doma to tak asi chodí běžně, ale u nás ne. U nás si musí člověk všechno zasloužit. Jinak by to přece nemělo smysl, ne? Všechno si musíme napřed zasloužit. Nejdřív musíme být světu prospěšní, a teprve potom můžeme dostat odměnu. U vás doma je určitě všechno zadarmo, co? Prostě si normálně přijdete za matkou a řeknete „Mami, já chci obejmout.“ a ona je vám po vůli a nic za to nemusíte udělat... fracci. No ne, pardon, že jdu na vás tak zostra... ale je to tak. Takhle to přece v životě nemůžete nikam dotáhnout. To u nás doma na to máme ceník. Když umeju nádobí, je to za jedno objetí. Když ho i utřu, mám k tomu pusu na tvář. Když vyluxuju, tak mě pohladí po rameni. Když vytřu, tak dostanu jednu pusu na tvář a jednu na čelo. Funguje to dokonale. Tahle výchova mě naučila, že nic není zadarmo.

Když se jednou táta na měsíc odstěhoval, tak máma ten ceník přepracovala a dost zlevnila. Já měla radost, že zlevnila, ale zároveň jsem se bála, že ze mě vyroste arogantní psychopat, a tak jsem se snažila držet zpátky. Pak se táta vrátil a když se s mámou zase udobřili, nastala inflace, ve který hodnota máminých citových projevů zase o dost stoupla, takže jsem musela pracovat o dost víc, ale zase jsem se už nemusela bát té sociopatie a delikventní budoucnosti.

Moje máma má pravdu. Člověk si musí všechno zasloužit. I lásku. Já vím, že člověk lásku potřebuje. Když ji nemá, vyrostete z něj monstrum. Když ji má až moc, vyrostete z něj egoistický hovado. Člověk si musí být vědom, že lásku potřebuje a musí se sám starat o to, aby ji dostal. Chci lásku, aby ze mě nevyrostlo monstrum. Hrozně se teď těším, až napadne sníh. Obvykle nám zapadá celý vjezd do garáže, a když ho celý odklidím, mám pak týdenní permanentku na objímání. Léto je na tohle blbý, protože zalejvání kyték moc nevynáší. To už spíš podzim a hrabání listí. Jaro, to už je vůbec zabítý období. Nejlepší je zima.

Před nedávnem jsem seznala, že bude nejlepší najít si opravdovou práci. Naši jsou super, ale stejně bych se ráda časem osamostatnila. Potřebuju peníze. Chtěla bych si sama pronajmout nějaký menší útulný byt. Našla jsem si výbornou práci na malých drůbežích jatkách. Mám sekyrku a sekám slepicím hlavy. Za tuhle práci mi sice jen platí a nikdo mě za ni neobejme, ale fascinuje mě, jak na tom špalku ty slepice kvokaj, jak ta krev teče a jak ta useknutá slepičí hlava ještě po pádu na zem mrká.

ŠTĚPÁN VRANEŠIC

Dvě postavy z téhle povídky

Nohy jí už nějaký čas otékaly, pochůzky nevládala a dělat v jejím věku noční taky nebyl zrovna dobrý nápad. Ale vydělávat musela; potřebovala peníze na léky proti otoku nohou. A samozřejmě na bydlení a stravu. A možná si chtěla i něco našetřit. Ne na dovolenou, nikam se jí nechtělo, ani na pohřeb, tak stará si ještě nepřipadala. Chtěla si ušetřit na podzim života. Důstojný běh po cílové rovině. Před několika měsíci totiž zjistila, že vlastně celý život pracovala na černo a do důchodového spoření jí nešel ani krejcar. A když jí jednou před těmi několika měsíci opuchly dolní končetiny tak, že nemohla ani dokončit obchůzku, přiznala času vítězství a přestala se považovat za mladici schopnou přeskakovat signály svého těla. A taky si začala připouštět, že by mohla přijít doba, kdy začne být nemohoucí; nechtěla skončit jako smradlavá houmlesačka žebrající u dveří do kostela.

Oblékla si pěkné šaty, ze skříně nebyly vytaženy snad několik desítek let, ale moli se do nich naštěstí nepustili. Opláchla obličej. V zašedlém zrcadle plném šmouh uviděla své pytle pod očima, vrásky a prořídle vlasy. Učesala se a místo robotních škrpálů nazula střevíčky, co na sobě neměla stejně dlouho jako ty šaty. Nicméně noha roste celý život a střevíčky nerostou celý život. Tlačily ji. Pokulhávala z chatky u lesa, ve které bydlela, na autobus a musela si vzít hůl, jak moc ta neobvyklá obuv zlobila. A záda se jí taky nepodařilo narovnat, takže z plánu vypadat alespoň trochu nehroživě nakonec docela sešlo, a tak si koupila jízdenku, nasedla a ignorovala pohoršené pohledy spolucestujících i to, že klouček na sedadle před ní donutil maminku, aby si oba přesedli. Jela na pracák.

Ale Matouš na pracák nejel. Neměl to ani v plánu, protože studoval. Pohodlí umělecké školy ještě nejméně dva roky nehodlal vyměnit. Kdo taky ano? Kdo by se vzdal zabezpečení institucí, která toho vlastně ani tak moc nechce a setrvání na ní platí rodiče v bláhové vidině, že jejich syn se stane Někým. A sám Matouš, když byl v tom stavu, kdy se člověk obnaží sám sobě až na kost, věděl, že taky chce být někým, že tam, kde je, nesetrvává jen kvůli tomu vyhřátému místečku oproštěnému od placení sociálního a zdravotního. Zároveň pro tu skrytou upřímnost k sobě samému se v sobě samém snažil najít motor pro všechny své aktivity, a že jich nebylo málo. Urputný byl. Snažil se své talenty množit a pěstovat ve velkém. Nejlépe s pomocí průmyslových hnojiv. Byl si totiž vědom; život mu nesmí protéct mezi prsty, každou příležitost musí využít, jinak to nedopadne dobře. To, jako snad jeho život nebo kariéra? Rozhodl se natočit dokument tak invenční a silný, že bude triumfem nade vším, co mu do cesty zatím kladlo překážky a uvádělo ho do stavů, ve kterých zmatením nevěděl, čím je.

„Jaké máte vzdělání?“

„Žádné,“ odpověděla úřednici.

„Tak aspoň základní.“

„Za nás se to nenosilo,“ odpověděla protivně úřednici.

„A minulé zaměstnání?“

„Práce s dětmi,“ odpověděla nejistě úřednici.

„Konkrétně?“

„Vaření, někdy jen hlídání,“ vzpomínala.

„Au pair ve vašem věku?“

„Ne tak docela,“ ona na pobavenou úřednici. Ta brouzdala v počítači, vyplňovala nějaké formuláře, vyptávala se jí, dokud nepřednesla návrh, že by měla roznášet letáky a žít z životního minima. To se jí ale nezamlouvalo, neboť jí přece otékaly ty nohy. Ale i tak to vzala, nebavilo ji už jíst šišky, když si svou obvyklou stravu už nebyla schopna sehnat. A pochůzky s letáky mají možná jen čtvrtinovou délku trajektorie oproti její původní práci a nemusí na zádech vláčet pytel o několika desítkách kilogramů. A vlastně byla ráda. Připadalo jí dehonestující, když poslední roky musela brát různé melouchy a lidem děti třeba hlídat. Děti, které sama neměla. A nechtěla.

Hned z pracáku se šla domluvit na poštu a ani si neuvědomovala, jak pohádkově rychle tohle šlo. Tam jí řekli, ať přijde zítra. A ona jela domů, kde měla k jídlu jen smrkové šišky, jak ji to naučili malí skauti, které jednou chytla při pokusech zasloužit si bobříka odvahy. Zvonilo klekání, když za sebou zavírala dveře do chatky, ruce jí cukaly a ona je cukat nechala, alespoň lépe rozmělnily ty šišky, co měla k večeři.

Matouš si sehnal kameru. Přesně takovou, jaká bude moci zachytit triumfální zadostiučinění všech jeho neúspěchů. Kterých je stále méně než úspěchů, utěšoval se, zatímco montoval SD kartu dovnitř a u toho vlastně nevěděl, co se svým životem. A tak se vkládání SD karty do kamery stalo na chvíli významem jeho osoby a on byl rád, protože chvíli nemusel myslet na to, jak jeho snaha sblížit se s platonickou láskou dopadla tak špatně, že si i při své bujné fantazii, které je na umělecké škole potřeba, snad horší výsledek představit nedovede. A pak dával kameru do pouzdra a to se taky na chvíli stalo náplní jeho bytí, a tak už mu nepřicházelo na mysl, že spousta jeho blízkých mu ubližuje, když postupně choří a odcházejí. A taky si potřeboval vymyslet dokumentaristický převlek, aby se k respondentovi dostal co nejbliž. Kaťata, tričko s krtečkem a do ruky, která nesvírala kameru, chtěl ještě lízátko, protože rozeznávat klišé nebylo jeho silnou stránkou.

Capkala po chodníku, každé schránce přidělila porci letáků a pod stromem, který ji schovával polednímu slunci, si noviny supermarketů prohlížela a v duchu kroužkovala, co si půjde koupit za první výplatu. A vozík s letáky jí připadal docela těžký, a to pro-

to, že práci dělala z donucení okolnostmi. A že ji nebavila a že nebyla jejím povoláním. A že se cítila trochu osamělá. A že kolem sebe neměla děti. Kráčela dál a četla při tom v novinách (cožpak tomu vadí, že nemá základku?): Lidé po padesátce se teď rozvádějí častěji. Po létech nespokojeného manželství začínají více myslet sami na sebe. Procházela kolem školky. Oči se jí rozzářily a hleděla na děti. Hrály si na průlezkách. Dívala se, jak strašně jí chyběly. A byl to zvláštní pocit, že vozík, co tahá za sebou, opanovaly tištěné propagační materiály. A nikde nebylo slyšet zvonů. A ona se trmácela dál, kulhala a hrbila se při tom. A měla trochu chuť na něco jiného než na šišky, co jedla, protože první výplata ještě nikde, byl poslední den v měsíci. Už roznášela letáky třicetkrát. Každý den. Ale hrbila se stále míň. U školky víc a pak zase míň.

Matouš za soumraku stál v poli u kapličky a neslyšel zvony. Jen auta a šum, který uslyšíte, když se rozhodnete poslouchat ticho a nejste na Vysočině. A měl na sobě ten směšný obleček a kameru s lízátkem a takhle k večeru už tam postával třicet dní a klekánice pořád nikde. A on nesnesl pomyšlení, že mu další projekt nevychází. A ještě víc ho děsila představa, že ho klekánice neunesou kamsi pryč a neuvaří si ho. A on bude muset čelit všemu dál. Ve své bublině s vnitřními stěnami podobnými zrcadlu. Vyleštil si je sám tak, aby se v nich dobře viděl, a proto musel okolnosti kolem sebe dělat na sílu, mnoho totiž neviděl přes ty stěny, a tak se musel snažit víc a agresivněji a Klekánice stále nebyla na kameře, ani ho nikam neodnesla. Byl z toho smutný. Na kulatých stěnách kolem sebe viděl, jak mu vlhnou oči, takže dokonce prošvihl, když kolem prošla paní s vozíčkem na letáky. A stál tam uprostřed polí a šero se změnilo ve tmou a klekání pořád neslyšel. O čase jej informoval mobil.

Prošla kolem nějakého blázna, který stál v dětském převlečku večer na poli. A bylo jí to jedno, protože byla utahaná. Dneska přetáhla. Měla chuť na uherák a ten podivný tvor v oblečku dítěte ji doběhl s kamerou v ruce. Kráčeli mlčky, došli k její chatce, tvor s ní vešel dovnitř a posadil se na zpuchřelý divan a ona mu uvařila vodu, čaj neměla.

„Jak jste se dostala ke své profesi?“

„Přes pracák.“

„A co vlastně děláte?“

„Roznáším letáky.“

„Baví vás to?“

„Proč to chcete vědět?“

„Točím o vás dokument.“

„A baví vás to?“

„Ne.“

„Mě taky ne.“
„Co jste dělala před tím?“
„Klekánici.“
„A proč už to neděláte.“
„Nejsou děti.“
„A jak na tu práci vzpomínáte?“
„Nevím.“
„A to jste dělala od mládí?“
„Klekánice jsou odjakživa staré.“
„Aha.“
„A proč o mně točíte?“
„Nevím.“
„Aha.“
„Dělám to kvůli sobě, jste dobrý materiál.“
„Ale neveselý.“
„Proč?“
„Šťěstí nemusí být vždycky veselé.“
„Jste šťastná?“
„Už nejím děti.“
„Aha.“
„Fakt vás to baví?“
„Ne.“
„Takže nejste šťastný ani veselý.“
„Ano.“
„Smutné.“
„Pardon.“
„Naschle.“

A tak rozstříhl Matouš tu bublinu, která z něj měla udělat někoho a ospravedlnit

jeho existenci před ním samým a šel pryč. Cítil se obnažen a měl z toho radost, běhal a hopkal polkovým krokem, až vyhopkal z téhle povídky a nemínil se vrátit zpátky.

Šťastný konec z memoárů Klekánice:

Po návštěvě toho mladíka jsem si mnohé uvědomila. Nevedla jsem dobrý život, přínosný život. A letáky chtěly celou tu bídu korunovat. Ale já řekla: NE! Nestrávím zbytek života roznášením reklam. V ten moment jsem se rozhodla dát všanc své letité zkušenosti s unášením dětí. Jako konzultant kriminální policie jsem pomohla najít stovky pohřešovaných dětí. Jedna z rodin byla dokonce tak vděčná, že mi nabídla pomoc ve stáří. Doubravovi jsou moc hodní. Důstojně jsem u nich zestárla a našla svůj klid.

Chorobopis

Zase. Zase to cítil. Že to jde na něj. Seděl na lůžku a snažil se zaměstnat mysl. Četl kousek knihy, díval se z okna. A ono se to stále přibližovalo. A on nechtěl cítit tu blízkost. Prošel se po místnosti, prohlédl obrázky na stěně. Musel si lehnout. Zase. Tížilo jej na hrudi. A bylo to blízko. Nechtěl už kvůli tomu otevírat knížku. Zase. Chtěl to zvládnout. Opakovat si, že to zvládne, a tím opakováním to taky zvládnout. Ležel narovnaný. A ono to přicházelo. A on upadal do strachu, že to opravdu přijde, protože cítil ten příchod, a taky se bál, že to neodejde. Že to v něm zůstane. Že se schoulí do klubíčka a zůstane v něm celou věčnost. Snažil se zaměstnat mysl. A tak myslel na všechny ty kýčovitě věci, které v nás mají vyvolat blahé pocity, ale místo toho nás svírají do klece naučených pojetí krásy a odpočinku a porozumění a všeho, co by mu teď, schoulenému na lůžku, mohlo pomoci. Myslel na motýly, vrcholky hor, čerstvý vzduch, krásnou chrámovou hudbu, obrazy, co viděl v galerii, bublání potoka a doufal, věřil, prosil, aby náplava sentimentu točící se uvnitř jeho hlavy nedovolila tomu vniknout dovnitř. Hlupák. Zase. Nevzpomenul si, že onen vír tomu dá prostor. Možnost pomalu vnikat mezi ty krásné vjemy, nerychle mezi nimi kolovat, zařadit se mezi ně, pomalu je ovládat, vytlačovat, hrát si s nimi jako s mičudou, brnkat jimi na struny napjaté tak moc, že se jim chce prasknout. A jejich zvuk, že bude natolik nepříjemný, že vyžene z hlavy všechny bublající vody a poletující motýly a hudbu a obrazy. A vrcholky hor a čerstvý vzduch. A on cítil, že se to začíná dít. A cítil to v hlavě stejně tak jako ve zbytku těla. A ono to přicházelo a ani křečovitě strnutí svalů tomu nedokázalo zabránit, ani narovnání se, ani procházka chodbou a pokojem. Bylo to tady. Kdyby snad mohl, plakal by, možná mají slzy schopnost to odplavit. Ale plakat nemohl. Už to bylo v něm. Už nemohl plakat. Už mohl jen ležet. Sledovat, jak to jeho hrud' tlačí nepatřičnou tíhou a jak se mu to honí v mysli a skáče. Zase. Zase docházejí slova, kterými by se ten muž paralyzovaný na lůžku dal vystihnout. Zachází to totiž za hranici představitosti a imaginace a možnosti jazyka a možnosti vcítění se do kohokoli jiného, kohokoli, kdo nic podobného nezažil. Možná mohl říct, že se mu točí hlava. Ale hlava se mu netočila. Bohužel. Vířila po místnosti a po těle nejasnou trajektorií a odírala se o vnitřek sebe sama a tělo už taky přestávalo spolupracovat a chvělo se a občas se zkroutilo křečí. A on nevěděl, co proti tomu dělat. Když hmota jeho bytosti boj vzdala, svíjela se v nápurech toho nesnesitelného, co drancovalo jeho hlavu, jeho nitro a jeho duši. A co člověku zbude, opustí-li jej vše, o co byl zvyklý se opírat a nakonec i schopnost opírání se prchá někam pryč v úleku před tím, co se děje uvnitř něj a chvěním a heky prosakuje do smyslově poznatelných škatulek. Přál si, ať to skončí. Byl totiž neschopen si to nepřát. A tu neschopnost, která ho jako jediná ve svěráku nesnesitelná nemohla opustit, to nemohlo vyhnat. Ač se to snažilo jakkoli. Ač to předstíralo, že to nikdy neodejde, ač mu to mačkalo tělo a z mysli nechalo k používání jen jakési elementární torzo, do kterého se zvládlo dostat jen jeho hrubě ořezané já. A on věděl, že to neodejde, že to

musí zaspát, že lehnout si na zem nepomůže, že vyskočit z okna nepomůže. Že bude mučen tak dlouho, dokud neusne. A zatím to tancovalo uprostřed něj a už si to vzalo i podpatky, které zanechávaly krvavé šrámy, které ale nekrvácely, tekla z nich jeho sebekontrola, jeho podstata, a on opravdu myslel, že zešílí, že se jeho hlava nevrátí a že všechno, co ho opustilo, se nevrátí a že zůstane přibit k okrájené kostře svého vnitřního světa, ke kterému to ono ostnatými hřebíky přibíjelo pocity, co trhaly všechny části jeho samotného, i ty, co mu už přestaly nepatřit, na trojúhelníčky a kolečka a čtverečky a usnul. Díky. Zase.

Půlnoční sestřička

(KDESI V DÁLCE SLYŠÍME AMORFNÍ VÝBUCHY. DÍKY JEJICH BEZTVARÉMU ZVUKOVÉMU PROFILU NEJSME SCHOPNI POZNAT, CO PŘESNĚ EXPLODUJE; SNAD OHŇOSTROJ? JSOU TO VÝSTŘELY? PODIVNÝ ZVUK VŠAK UŠISLYŠNĚ RUŠÍ STARÉHO MUŽE, KTERÝ SE PŘEVALUJE NA POSTELI. BĚHEM CELÉ HRY SE VŠAK ZVUK MĚNÍ V PLNĚ VÁLEČNÝ.)

KLÁRA

Pane Evald, dáte si dortík?

EVALD

Mám cukrovku.

KLÁRA

Tím se netrapte, dáme inzulín.

EVALD

Banánový?

KLÁRA

Čokoládový.

EVALD

Po čokoládě zatvrdnu vždycky.

KLÁRA

To máte místo nutridrinku.

EVALD

Lžičku jste mi vzala?

KLÁRA

Jo.

EVALD

Tak teda dejte.

KLÁRA

A co, že nespíte?

EVALD

Že je to baví. Burtlovat celou noc.

KLÁRA

Ale pane Evald, na toho Silvestra jim to odpust'ťte.

EVALD

Silvestr nesilvestr, v noci se má spát. To je rachot jak za války.

KLÁRA

Dneska se válčí jedině konfetama.

ZVUK: ZATROUBENÍ PÁRTYFRKAČKY

EVALD

Ženská, zbláznila jste se?

KLÁRA

Pane Evald, jako za mlada.

EVALD

Za mlada mi nikdo nemusel utírat zadek.

ZVUK: CHVÍLE TÍCHA

KLÁRA

Ukažte, otočím vás, ať zas nemáte proleženinu.

EVALD

Nechte to!

KLÁRA

Musím vás přetočit, pane Evald, zapaříte se a začne vám to mokvat jako minule.

EVALD

Nesahejte na mě.

KLÁRA

No, to bude hned, rup šup.

EVALD

Slečno, dejte si dortík a mně dejte pokoj.

KLÁRA

Pane Evald, ale už končíme, vážně. Když už mám službu na silvestra, chci mít aspoň klid.

EVALD

Nerožínejte to světlo, vždyť budeme vidět.

KLÁRA

A jak vás mám převalit tady ve tmě?

EVALD

Do rána to vydržím; jestli vydržím.

KLÁRA

Takové řeči, pane Evald.

EVALD

Sestřičko, nikdy nevíte.

KLÁRA

Kdybyste to viděl venku, hned vás přejde chuť umírat.

EVALD

My tu máme okno jen do dvora.

KLÁRA

Přes mobil to vidím. Všichni dneska někde slaví.

EVALD

Za války jsme byli rádi, že máme co do huby. A místo ohňostrojů lítaly kulky.

KLÁRA

Katka je na horách... A Renču zrovna žádá ten její o ruku. Podívejte, pane Evald.

EVALD

Nesviťte mi s tím do očí.

KLÁRA

Že jim to sluší, že jo?

ZVUK: OSTŘEJŠÍ RÁNA

KLÁRA

Ta musela být.

EVALD

Jsou blízko.

KLÁRA

Střílejí o dvě ulice dál.

EVALD

Tak dáte pokoj s tím světlem?

KLÁRA

Nevidím vám na kapačku.

EVALD

Budu řvát!

KLÁRA

Vzbudíte ostatní.

EVALD

Nikdo nespí.

KLÁRA

Všichni spí. Mají špunty.

EVALD

Šmarjá Josef, jak to, že je nebudíte?

KLÁRA

Tak vy ten dortík nechcete?

EVALD

A vy ještě teď s dortem.

KLÁRA

Dneska jsem ho pekla, tak ať neokorá. Sama ho nesním.

EVALD

Tak nabídněte sestřičkám.

KLÁRA

Jsem na celé patro sama.

EVALD

Měla jste ho nechat doma amantovi.

ZVUK: CHVÍLE TÍCHA

KLÁRA

Všichni slaví. Lajknem jim to, co vy na to?

ZVUK: OSTŘEJŠÍ RÁNA

EVALD

Sestřičko, já mám strach.

KLÁRA

Dám vám jeden Adalin.

EVALD

Vy nemáte strach?

KLÁRA

Trochu. Ale ne z ohňostroje.

EVALD

Jakého ohňostroje?

KLÁRA

Dneska je silvestr, vzpomínáte? Přinesla jsem vám dort, aby neokoral. Sama ho nesním.

EVALD

Máte ho dát dětem. Jsou vystrašené, určitě.

KLÁRA

Nemám děti.

EVALD

A vůbec, kde jste vzala čokoládu?

KLÁRA

V supermarketu.

EVALD

A nakoupila jste si dost?

KLÁRA

Proč?

EVALD

Pro rodinu.

KLÁRA

Nemám rodinu.

EVALD

Já taky ne.

KLÁRA

Pane Evald, vy jste zase zapomněl, že? Vždyť máte syna a tři vnoučky.

EVALD

Máte pravdu. A kde jsou?

KLÁRA

Nevím.

EVALD

Dlouho tu nebyli.

KLÁRA

Ale ano, naposledy pro duch...

EVALD

Snad je nezastřelili.

KLÁRA

Ále, nikdo nikoho nezastřelil.

EVALD

Copak to neslyšíte?

KLÁRA

To jsou petardy, pane Evald. PETARDY.

EVALD

Když jsou o dvě ulice před námi.

KLÁRA

Bojíte se petard. Nepřipadá vám to hloupé? Zajdu vám pro tu tabletku.

EVALD

Ne... Nenechávejte mě tu.

KLÁRA

Máte strach.

EVALD

Mám.

KLÁRA

Z čeho?

EVALD

Že umřu.

KLÁRA

I já umřu. Někdy snad.

EVALD

Všichni umřeme. Když něco neuděláte. Neslyšíte ty rány? Přibližují se.

KLÁRA

Ted' bouchla jedna světlá.

EVALD

Musíme do sklepa.

KLÁRA

Tam jsou vozíky a lehátka.

EVALD

Ženská bláznivá, vy opravdu chcete umřít.

KLÁRA

Nevím.

EVALD

Nerouhejte se. Když se hned ted' přemístíme, tak...

KLÁRA

Člověk má pro co žít, má-li pro co umřít, pane Evald. Vy máte pro co umřít.

EVALD

Pro stáří.

KLÁRA

Pro stáří se umírá lehce.

EVALD

Jste mladá.

KLÁRA

A taky nemám pro co umřít.

(CHVÍLE TÍCHA)

EVALD

Ještě několik dortů a třeba chytnete diabetes.

KLÁRA

To mi přejete pěkné věci.

EVALD

Když vám uříznou nohu, špatně si člověk zvyká. Ale druhá už jde jako po másle.

KLÁRA

Jak dlouho jste tady?

EVALD

Od té doby, co je nemám.

KLÁRA

Ale staráme se tu o vás dobře, ne?

EVALD

Když člověk ztratí oporu, jde to z kopce.

KLÁRA

Člověk by se měl mít o co starat. Jinak mu to leze na palici.

EVALD

Myslíte, že jsou v pořádku.

KLÁRA

Myslím.

EVALD

Snad se schovali.

KLÁRA

Doufám. Doufám, že doufám.

EVALD

Víte, Jirkovi je asi jako vám.

KLÁRA

Já vím.

EVALD

Ale ženu nemá a je to takový trouba.

KLÁRA

Já vím.

EVALD

Nikdy tohle nezažil, nevím, jestli se bude umět schovat.

KLÁRA

Silvestr slavil už nejmíň 30×. Poradí si, pane Evald.

EVALD

Nedělejte ze starého člověka blázna, sestři.

KLÁRA

Nějak jsem to odkoukala na sobě, omlouvám se.

EVALD

Nemáte ještě kousek toho dortíku?

KLÁRA

Mám.

EVALD

Dejte.

KLÁRA

Nechtěl jste do sklepa?

EVALD

Je pozdě. Nechce se mi z postele.

KLÁRA

Chutná?

EVALD

Vnukům by chutnal.

KLÁRA

Nechutnal.

EVALD

Proč?

KLÁRA

Prostě to vím.

EVALD

Jirkovi by chutnal určitě.

KLÁRA

Jirka má jiné starosti.

EVALD

Odpalovat petardy? Na to ho užije.

KLÁRA

Schovat se.

EVALD

Před čím?

KLÁRA

Před dortem. Do bezpečí.

EVALD

Na silvestra jí dorty všichni.

KLÁRA

Dnes ne. Podívejte, co dal Jirka na internet?

EVALD

Kde jste vzala jeho fotku?

KLÁRA

Mám i další.

EVALD

Sestři, vždyť na téhle jste vy.

KLÁRA

Tady vedle.

EVALD

Jirka.

KLÁRA

Tady jedna z parku.

EVALD

Ale?

KLÁRA

Už není. A já si ho zrovna chtěla vzít.

EVALD

Taky mi ten dortík přišel k chuti. Nemáte třeba brambůrky?

KLÁRA

Vy jste dostal nějak rozšafnou náladu.

EVALD

To ta fotka. Udělala mi radost.

KLÁRA

Brambůrky bychom nestihli. Už jsou u vchodu.

EVALD

Kdo?

KLÁRA

Nezazpíváme si?

EVALD

Já nechci zpívat. Já chci do sklepa.

KLÁRA

Asi už budou i ve sklepě. Podívejte, Jirka je pryč z města.

EVALD

Tak proč tu sedíme.

KLÁRA

Protože nemáme pro co umřít.

ZVUK: OSTŘEJŠÍ RÁNA

EVALD

Na stáří se má umírat.

KLÁRA

Nebo pro druhé?

EVALD

Hloupost.

KLÁRA

Já vím. Jirka taky ví.

EVALD

Ale nic neví.

KLÁRA

Věděl hodně, akorát nepověděl.

EVALD

Ukažte ještě něco.

KLÁRA

Spadla wifi.

EVALD

Tak mě natočte k oknu.

KLÁRA

Jsou v druhém patře. Za chvíli přijdou.

EVALD

(ZPÍVÁ)

Lásko, bože lásko

KLÁRA

Nechtěl jste zpívat.

EVALD

Petrardy utichly. Teď se to hodí.

KLÁRA

(ZPÍVÁ)

Kde ťa luďa berú, na horách nĚrástĚš, v doli ťa nĚsejú.

(EVALD SE K PÍSNÍ PŘIDÁVÁ, POSTUPNĚ JE DUET PŘEHLUŠEN HALEKÁNÍM, VÝSTŘELY.)

MOLOCH

Sborník literárních prací posluchačů Divadelní fakulty JAMU
25. ročník Salónu původní literární tvorby JAMU

Editor: Soňa Mucinová, Marian Konderla

Návrh obálky: Matouš Ondra

Grafická úprava: Judita Mejstříková

Vydala Janáčkova akademie múzických umění v Brně v roce 2018

Vydání první

Vytisklo Nakladatelství JAMU, Novobranská 3, 662 15 Brno

Projekt vznikl za finančního přispění Grantu DILIA

ISBN 978-80-7460-132-3